

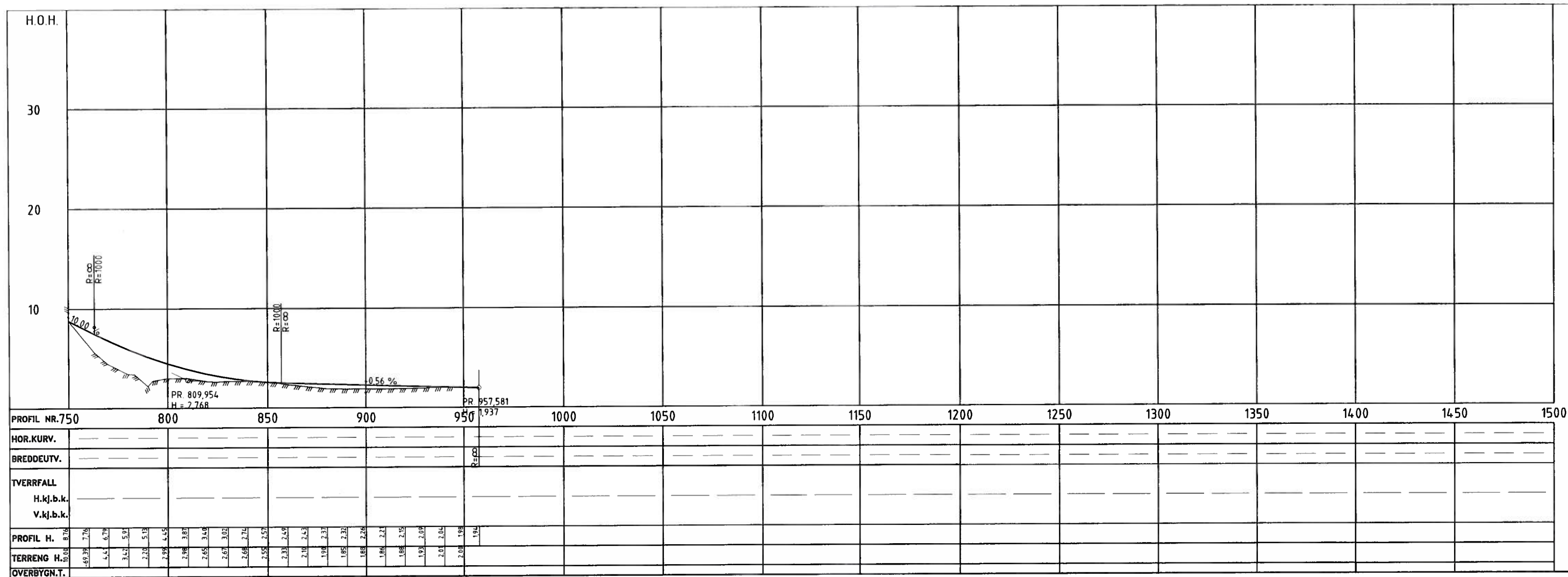

Tegnforklaring

- Midlertidig anleggsveg
- Midlertidig omkjøringsveg

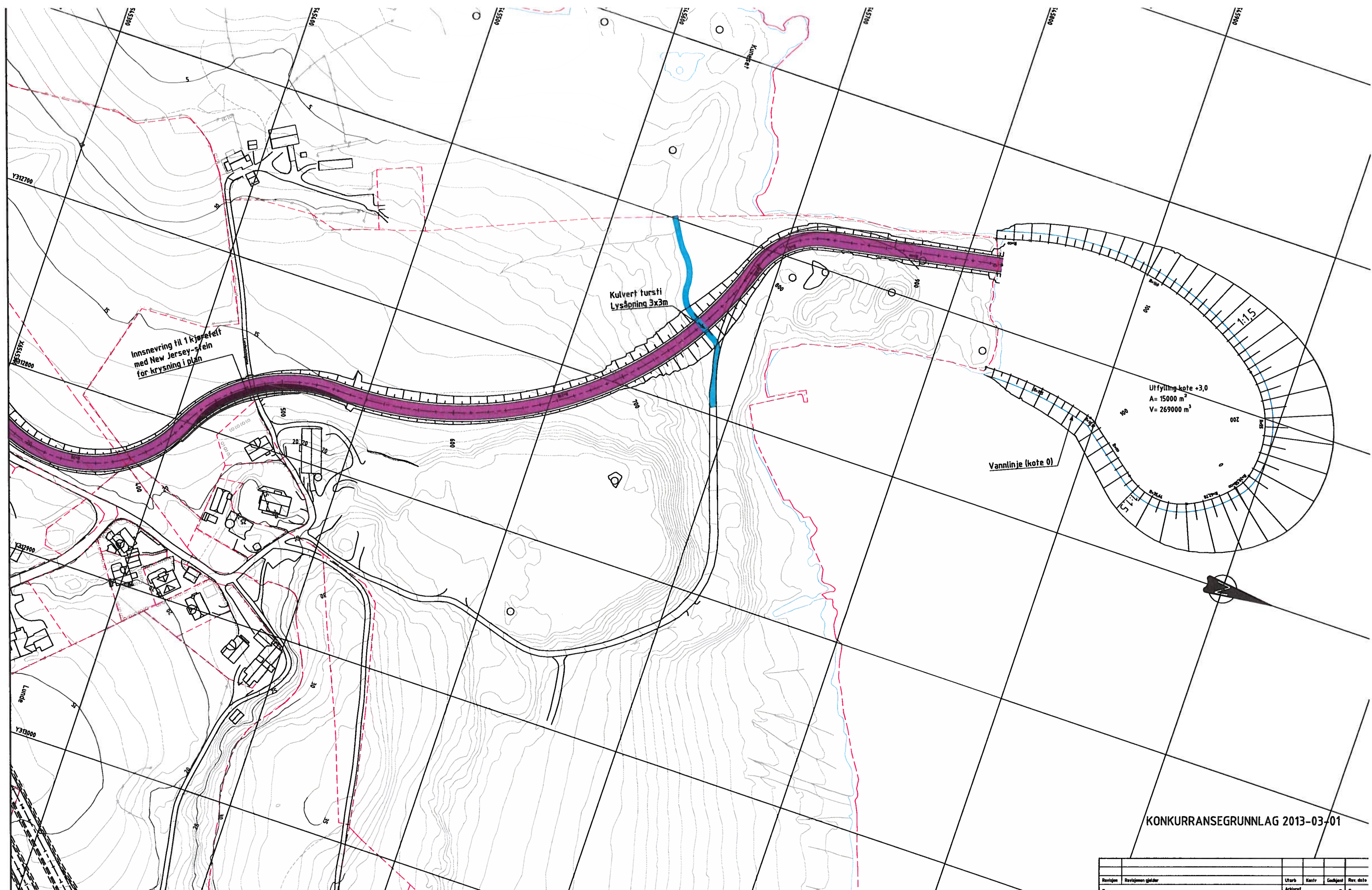
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">3 Færing</td> <td style="width: 50%;">05/09/2012</td> <td style="width: 50%;">TFF</td> <td style="width: 50%;">-</td> </tr> <tr> <td>Rev</td> <td>Endring - erstatning</td> <td>Date</td> <td>Sign</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Statens vegvesen</td> <td>Målestokk</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2">Ryfost</td> <td>1:2000 A1</td> <td>Tegn</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Stavanger kommune</td> <td>1:4000 A3</td> <td>Saksb</td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td>Date</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="4"> P:13 HP Hundvåg - Solbak Anleggsveg Hundvåg nord OVERSIKT </td> </tr> </table>	3 Færing	05/09/2012	TFF	-	Rev	Endring - erstatning	Date	Sign	Statens vegvesen		Målestokk		Ryfost		1:2000 A1	Tegn	Stavanger kommune		1:4000 A3	Saksb			Date		P:13 HP Hundvåg - Solbak Anleggsveg Hundvåg nord OVERSIKT				<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2"> DIMENSJON Jakob Askelandsvei 4 4314 SANDNES Tlf: 51 98 38 90 Faks: 51 83 01 35 E-post: post@dimensjon.no </td> </tr> <tr> <td>Tegn nr</td> <td>B020</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">3</td> </tr> </table>	DIMENSJON Jakob Askelandsvei 4 4314 SANDNES Tlf: 51 98 38 90 Faks: 51 83 01 35 E-post: post@dimensjon.no		Tegn nr	B020		3
3 Færing	05/09/2012	TFF	-																																
Rev	Endring - erstatning	Date	Sign																																
Statens vegvesen		Målestokk																																	
Ryfost		1:2000 A1	Tegn																																
Stavanger kommune		1:4000 A3	Saksb																																
		Date																																	
P:13 HP Hundvåg - Solbak Anleggsveg Hundvåg nord OVERSIKT																																			
DIMENSJON Jakob Askelandsvei 4 4314 SANDNES Tlf: 51 98 38 90 Faks: 51 83 01 35 E-post: post@dimensjon.no																																			
Tegn nr	B020																																		
	3																																		

3	Foreløpig	25 09 2012	TKF	FE
Rev	Endring - erstating	Data	Sign	Kant
Statens vegvesen		Målestokk	Kontroll	
Rv13 RYFAST		1:1000 A1	Tegn TKF	
		1:2000 A3	Saksb FE	
			Data	
Rv 13 HP Hundvåg - Solbakk		Prosjekt nr		
Midlertidig anleggsveg		1899		
BYGGEPLAN		XREF/DWG filnavn		
		LAY_B		
DIMENSJON		Tegn nr		
Gamle Forusveien 10A		C31		3
4033 STAVANGER				
Tlf: 51 44 01 00				
Faks: 51 53 01 35				
E-post: post@dimensjon.no				

KONKURRANSEGRUNNLAG 2013-03-01

Tegnforklaring

	Anleggsgrense
	Arbeider i fasen (grunn, veg, tunnel)
	Trafikert veg
	Gang/Sykel-trafikk
	Arbeider i fasen (konstruksjon)
	Anlennstrafikk

	Støyskjerm
--	------------

Arbeider i fasen

- Kabelomlegging over påhugg Solbaktunnelen
- Forberedelse til omlegging av adkomst over Solbaktunnelen
- Forskjæring Solbaktunnelen og anleggsveg til lekterkai
- Støyskjermer

Trafikkavvikling

- Avkjøring til Lundesvingene stenges for alminnelig trafikk. Omkjøring via Lundebakken - Lundeveien.

Hensvisninger og merknader

Revisjon	Revisjonen gjelder	Utarb	Kontr	Godkjent	Rev. dato
-	-	Arbetsf	-	-	-
		Statens vegvesen		Rv. 13 Ryfast	
		ENTREPRISE 03		SOLBAKKTUNNELEN FRA HUNDVÅG NORD	
		Faseplaner		Hundvåg Nord	
		Fase 0		Konkurransegrunnlag	
		Tagingsdato		2013-03-01	
		Bestiller		B.C. Grassdal	
		Prosjekt for		Region vest	
		Prosjektnummer		300465	
		PROJ-nummer		11R0013B_027	
		Arkivnummer		-	
		Byggeværnummer		-	
		Målestokk A1		1:1000	

8 KILDER

8.1 Kilder

Bøker/rapporter:

Bruun, Magne. 1983. *Vurdering av landskapskvaliteter. Utkast til arbeidsopplegg*. Institutt for Landskapsplanlegging, Ås

Bruun, Magne. 1996. *Landskapsbilder i norsk naturforvaltning*. Institutt for Landskapsplanlegging, Ås

Byplansjefen i Rogaland. 1991. *Kulturlandskapet i Stavanger*

Clemetsen, Morten. 2004. *Landskapsanalyse Halsnøyområdet, Kvinnherad kommune*. Rapport 3/2004. Aurland Naturverkstad BA.

Elgersma/Asheim; *Landskapsregioner i Norge - landskapsbeskrivelser*. NIJOS rapport 2/98. Norsk Institutt for Jord- og Skogkartlegging, Ås

Feste J. og A. I. Oterholm. 1973. *Landskapskarakterer. Vurdering av fattbarhet og estetisk kvalitet i naturlandskapet*. Institutt for HJagekunst, Ås

Puschmann, Oskar. 2005. *Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Noregs 45 landskapsregioner*. NIJOS rapport 10/2005. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, Ås

Rogaland Fylkeskommune. 1995. *Vakre landskap i Rogaland*

Dataverktøy:

GISLine (kartgrunnlag, skråfoto og orthofoto)

Internett:

Arealis (<http://www.ngu.no/kart/arealis/>)

Direktoratet for naturforvaltning (<http://www.naturbase.no/>)

Meteorologisk institutt (<http://met.no/>)

Norsk Institutt for Jord- og Skogkartlegging (<http://www.nijos.no/>)

Riksantikvaren (<http://www.ra.no/>)

Stavanger kommune (<http://www.stavanger.kommune.no/>)

Rogaland Fylkeskommune (www.rogfk.no)

Kartgrunnlag:

FINK - Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturverk og kulturvern

Friluftskart for Stavanger kommune

Gjeldende kommuneplan for Stavanger kommune

Gjeldende reguleringsplan og bestemmelser (Lunde, plan 1673)

Kulturminneplan for Stavanger kommune

Viktige framtidige tiltak

Disposisjonsplanen beskriver rammer og muligheter for utvikling av Lunde friområde. Når tiltak skal gjennomføres kreves det egne detaljplaner for hvert enkelt tiltak/delområde. I tillegg kreves bevilgning til prosjektene i Park og veis årsprogram og kommunens Handlings- og økonomiplan

Overordnet turveinett

Tilrettelegging av hovedturveier med møblering i form av benker, bord o.l. prioriteres. Dette arbeides ses i sammenheng med prosjekt Friområde. Ytterligere tilgjengeliggjøring sikres med gjerdeklyvere på strategiske steder.

Parkering

Behovsvurdering og tilrettelegging av parkeringsareal prioriteres. Det skal ses nærmere på muligheten for tilrettelegging av et større parkeringsareal i sør ved Hundvåg Ring. Videre legges det opp til arrangementsparkering på gressareal på flere strategiske steder. Gressarealet kan benyttes som aktivitetsflate gjennom store deler av året.

Skjøtsel

Parkseksjonen ved Park og vei i Stavanger kommune utarbeider en egen skjøtelsesplan for Lunde friområde. Skjøtelsesplanen tilpasses fremtidig bruk og endres kontinuerlig.

Videreutvikling av delområder for aktivitet

I den videre prosessen skal det utarbeides en prioriteringsrekkefølge på delområdene før opparbeidelse. Prioriterte delområder må inn i Park og veis årsprogram og kommunens handlings- og økonomiplan. Først ut er området kalt bydelspark, vest i friområdet. Det blir utarbeidet forprosjekt for området i 2012.

Informasjon

Lunde friområde skal møbleres med skilt og informasjonstavler. Møbleringen ses i sammenheng med pågående arbeid for andre friområder i Stavanger kommune. Arbeidet må inn i Park og veis årsprogram samt kommunens handlings- og økonomiplan.

All fremtidig opparbeidelse skal skje etter planer godkjent av parksjefen.

7 DISPOSISJONSPLAN

Disposisjonsplanen basert på analyse- og mulighetsstudiet skal være et rammeverktøy for all videreutvikling og forvaltning av Lunde friområde.

Ved videreutvikling av området skal målsetningene for Lunde friområde alltid etterfølges.

Målsetninger for Lunde friområde

Hovedmål - brukere og aktivitet

Lunde friområde skal være et attraktivt friområde for byens befolkning uavhengig av aldersgruppe og ivareta befolkningens behov for allsidig rekreasjon og friluftsliv. Området skal utvikles slik at attraktiviteten og bruksfrekvensen økes.

Hensyn til landskapets kvaliteter

Alle nye tiltak skal tilpasses og innordnes landskapet. Sentrale kvaliteter i området skal bevares og forvaltes for å gi befolkningen bedre mulighet til å oppleve natur, kulturlandskap og kulturminner - og dermed heve miljøbevisstheten til allmennheten. De grønne områdene skal tilrettelegges og gjøres tilgjengelig uten at naturkvalitetene ødelegges.

68 Med hensyn til områdets sårbarhet og tålegrense er det ikke mulig å få gjennomført alle ønskede tiltak, men Stavanger kommune har som mål at Lunde friområde skal være et attraktivt friområde for byens befolkning uavhengig av aldersgruppe. Det kan mellom annet tilrettelegges for møteplasser, utsiktspunkt, turveier med benker og bord, bydelspark, aktivitetsanlegg, nærmiljøanlegg, områder for lek og sjørettede aktiviteter.

Utforming og materialbruk skal tilpasses de ulike delområdene. Med hensyn til eksisterende natur- og landskapskvaliteter bør utforming og materialbruk i enkelte områder være mest mulig naturlig mens det i enkelte delområder kan tillates en mer alternativ formgivning og materialbruk. Det må tas hensyn til at store deler av Lunde friområde er sterkt eksponert fra sjøen, og tiltak i de mest synlige områdene bør skjermes eller få en utforming som er tilpasset omgivelsene.

Idrettsområder

Med hensyn til eksisterende natur- og landskapskvaliteter i området fremstår ikke Lunde friområde som egnet for tilrettelagt idrett. Med Ekebergsetta som inspirasjon, er det ønskelig at store deler av området blir opprettholdt som en stor grønn slette for uorganiserte aktiviteter/ ballaktiviteter og større arrangement/stevner. Deler av det gresskleddet arealet kan benyttes som parkeringsområde ved større arrangement/stevner.

Bydelspark

Området innerst i bukten i sørvest fremstår som egnet areal for en bydelspark. Her kan det tilrettelegges for en attraktiv badeplass og parkareal med grillplass, møteplasser og aktivitetsflater. Parken kan gjerne få en spennende utforming og områder med fast dekke.

Området i øst hvor den kulturbetingede landskapsstrukturen i hovedsak er bevart, kan gjennom enkle tiltak bli en interessant kulturpark.

Lek

Lunde friområde fremstår som et spennende område for lek selv uten større tilrettelegging. Lekeskoger kan suppleres med enkelte elementer som er tilpasset omgivelsene, men det kan også opparbeides egne lekeplasser og nærmiljøanlegg.

Mesteparten av strandlinjen i Lunde friområde er egnet for sjørettede aktiviteter som bading, soling, grilling, fisking, kano-/kajakpadling osv. I flere områder kan supplerings av sand og enkel bearbeiding gjøre badeplassene mer attraktive. I enkelte områder bør aktivitetene tilpasses med hensyn til universell utforming. Det er ikke ønskelig med naturiststrand i Lunde friområde.

Stille områder

Sentrale deler av området foreslås som `stille`-område i kommuneplanen. Området skal skjermes for aktiviteter som medfører motorisert støy. Stillehet er en kvalitet i området som ønskes bevart i størst mulig grad.

Møblering

Lunde friområde skal møbleres med skilt og informasjonstavler. Møbleringen må ses i sammenheng med pågående arbeid for andre friområder i Stavanger kommune. Arbeidet må inn i Park og veis årsprogram samt kommunens handlings- og økonomiplan.

Løa

Stavanger kommune har overtatt en gammel løe sør i området. Løa skal som et utgangspunkt benyttes til tiltak som tjener friluftsmål. Mulige tiltak som er foreslått er ridesenter samt lager for utstyr benyttet til skjøtselsarbeid. Dersom bygget ønskes brukt til andre formål kreves sannsynligvis omregulering.

Belysning av turveier

Deler av turveinettet i Lunde friområde skal belyses. På side 62 i rapporten er strategien utredet nærmere.

Skjøtsel

Skjøtselsplan for for friområdet må revideres i takt med nye tiltak som gjennomføres.

Videre brukermedvirkning

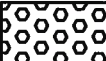

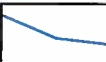

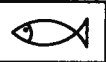

Det skal legges vekt på en bred brukermedvirkning i prosessen videre. Disposisjonsplanen og foreslåtte tiltak diskuteres i brukerråd for å klargjøre aktuelle brukerinteresser og mulig prioriteringsrekkefølge på opparbeidelsen. Brukerråd deles, ett for beboere og ett for andre brukere.

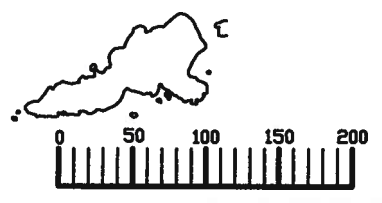
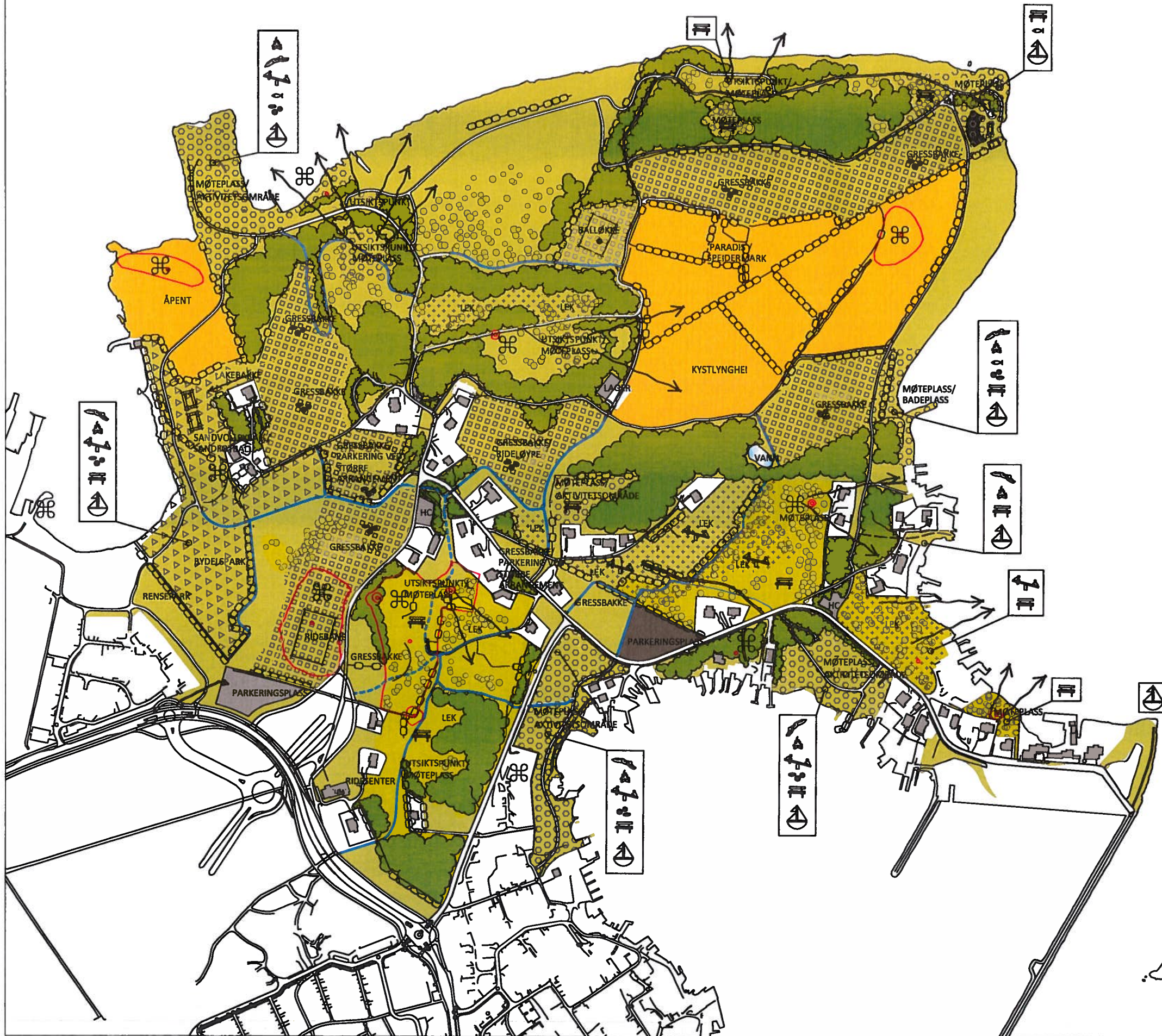
I brukermedvirkningsprosessen bør det kartlegges spesielle brukergrupper. Enkelte foreslåtte tiltak, mellom annet ridesenter, krever egne brukergrupper

7 DISPOSISJONSPLAN

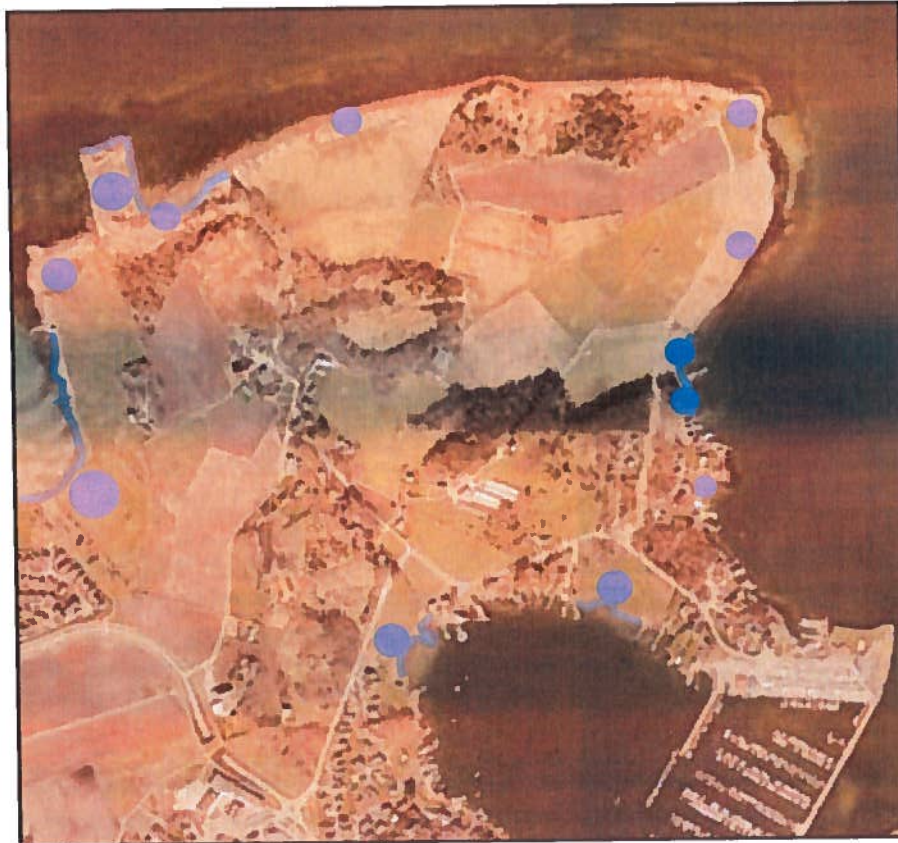
TEGNFORKLARING

- skog
- gress/eng
- sammensatt areal med skog/gress/eng
- eng/gress uten tilrettelagte areal på grunn av høy verdi
- møteplass
- aktivitetssone
- lek
- bydelspark
- utsiktspunkt
- eksisterende turveier
- framtidige turveier
- turveier som krever avklaring ifht. fornminner
- badeplass
- grillplass
- lek
- aktiviteter på gress/ballaktiviteter
- møblering med benker, bord etc.
- fiskeplass
- sjørettede aktiviteter
- fornminneområder

Stavanger Kommune		Lunde-Friområde	
Park og vei		Disposisjonsplan	
Lunde-Friområde		Disposisjonsplan	
Planen er utarbeidet av		SILJEKARIS HILDEBLORUM	
Date:		10.02.2012	
Målestokk:		1:5000 (A3)	
Tegning nr.:		-	

SJØRETTEDE AKTIVITETER

Strukturering:
Marine aktiviteter lokaliseres på attraktive steder med hensyn til tilgang til sjøen.

66

Store deler av halvøya er egnet for bading. Den uberørt strandsonen bør bevares i størst mulig grad men enkelte steder kan badeplasser utbedres med nødvendige tiltak.

Lunde friområde har flere områder som fremstår som gode fiskeplasser. Noen fiskeplasser bør tilrettelegges med hensyn til universell utforming.

Kontakten med sjøen er sentral i Lunde friområde, og området kan tilrettelegges med hensyn til marine aktiviteter som for eksempel kano- og kajakkpadling.

BYGNINGER

1. Gammel løe
2. Veksthus (5 stk)
3. Tidligere lagerbygg (heimevernet)/nå lager for Stavanger kommune

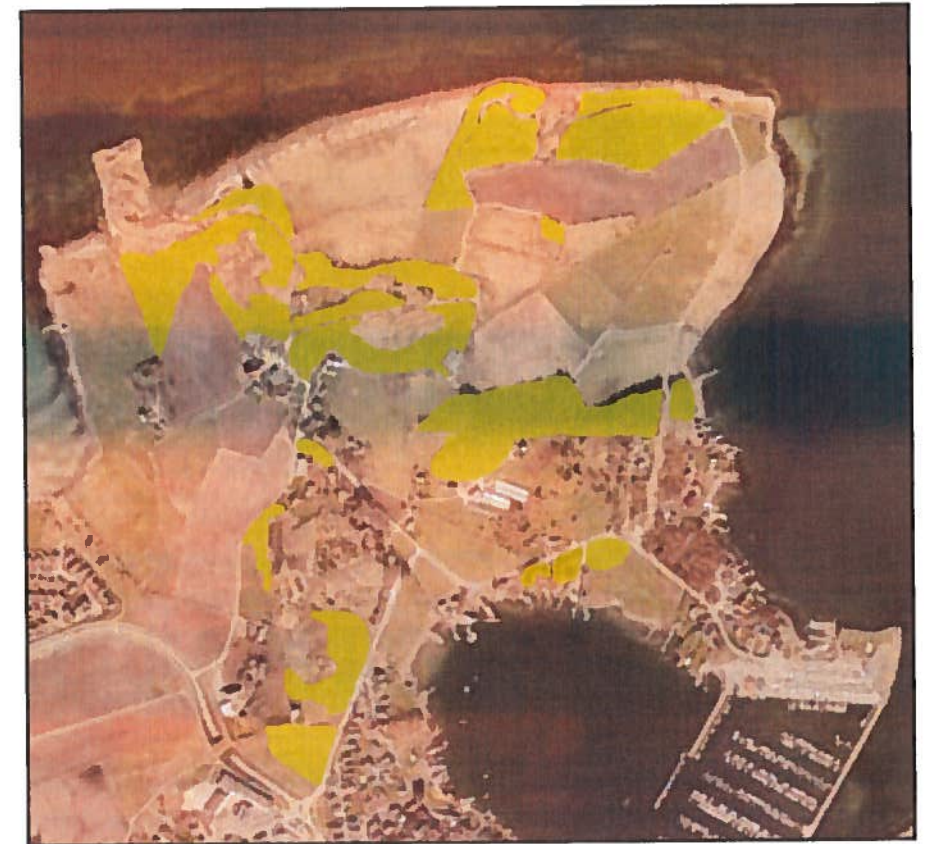
Lunde friområde inneholder bygninger som er inne i kulturminneplanen:
1. Gårdsanlegg av verneverdi
2. Delvis revet uthus fra 1800-tallet

Gjenbruk av 5 veksthus øst i Lunde friområde til friluftsmål kan vurderes.

Gjenbruk av en gammel løe sør i Lunde friområde til friluftsmål kan vurderes.

NATURMILJØ

Strukturering:

Skog

De grønne områdene skal tilrettelegges og tilgjengeligjøres uten at sentrale naturkvaliteter ødelegges.

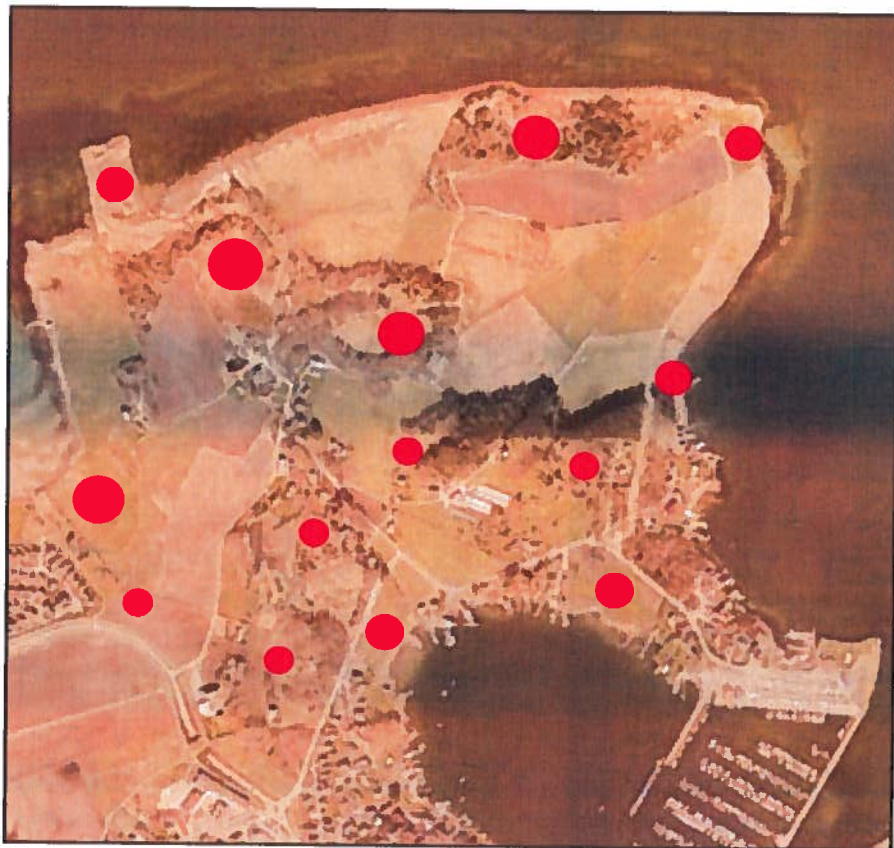

Naturmangfoldet skal ivaretas i størst mulig grad.

Dyreliv og habitat for vilt skal ivaretas i størst mulig grad.

MØTEPLASSER

Strukturering:
Møteplassene tilrettelegges på strategiske steder på hele halvøya.

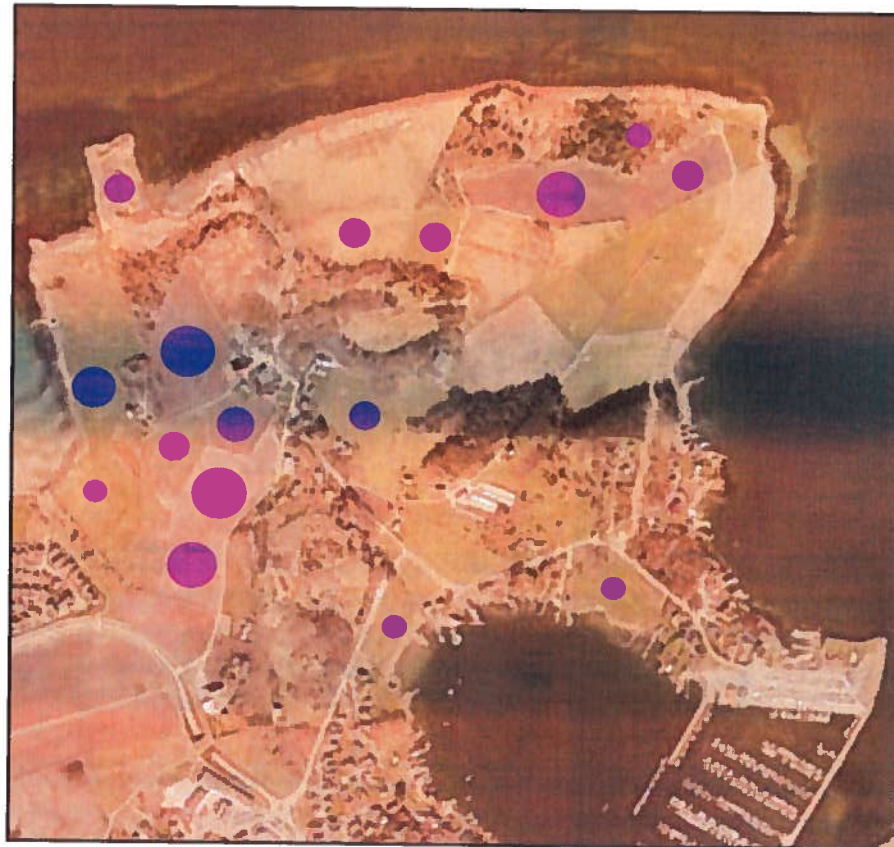
Lunde friområde byr på formidabel utsikt. Sentrale møteplasser bør anlegges i tilknytning til viktige utsiktspunkt.

Møteplasser/bydelsparken bør tilrettelegges med hensyn til alle aldersgrupper/brukergrupper.

Møteplasser skal være tilrettelagt med benker, bord, søppelspann etc.

AKTIVITETER

Strukturering:
Aktivitetsanlegg/stevneområde lokaliseres i hovedsak på vestsiden av halvøya. Det tilrettelegges for noen aktivitetsområder i resterende områder.

Aktivitetsanlegg skal tilrettelegges med hensyn til alle aldersgrupper/brukergrupper.

Aktivitetsanlegg kan tilrettelegges for spesielle brukergrupper (f.eks. ridebane/rideløype, hundeluftingsområde)

Aktivitetsanlegg skal gi rom for variert fysisk utfoldelse.

LEK

Strukturering:
Lunde friområde fremstår som velegnet for lek selv uten større tilrettelegging, men enkelte lekeplasser kan opparbeides. Utforming og materialbruk tilpasses aktuelt område. I noen områder bør materialbruken være mest mulig naturlig mens den i andre kan være mer variert.

Lunde friområde skal fremstå som et attraktivt område for barn i alle alderstrinn.

Lekearealene skal være varierte og gi rom for allsidig lek.

Naturelekeplasser og fri lek kan kombineres med kvalitetene som Lunde friområde byr på.

Det er utarbeidet en skjøtelsesplan som er delt inn i delområder, og det er beskrevet hvilken karakter som skal bevares/underbygges i hvert område. Områdeinndeling vises på kartet til høyre.

Store deler av området huser viktige landskaps- og naturkvaliteter, og tiltak for å ta vare på disse skal prioriteres, samtidig som områdene skal være tilgjengelige for publikum. Skjøtselstiltak vil i hovedsak bestå av beiting, rydding av kratt/skog og slått.

På sikt kan det være aktuelt med treslagsskifte i den tette granskogen vest i området. Denne har imidlertid en verdi som hekkeplass for gråhegre per i dag og vil derfor foreløpig bli bevart slik den er.

Begrepsavklaring

Åpent (Å):

Områder som en vil holde åpne for å ta vare på naturmangfold, landskapsbilde eller i påvente av annen opparbeidelse av arealene. Enkelte tre- og buskfelt kan forekomme.

Mosaikk (M):

Områder som består av en blanding av åpne og skogkledde arealer. Mosaikk kan også presentere kantsoner mellom åpne arealer og skog/vann. Dette er ikke tegnet inn, men i hovedsak ønsker en kantsoner med ulik høyde på vegetasjonen (flersjiktet) da dette er gunstig for det biologiske mangfoldet.

Skogdekket (S):

Områder som skal utvikle seg til ulike typer skog. Enkelte områder skal få utvikle seg naturlig, mens andre skal skjøttes og være med lysåpne.

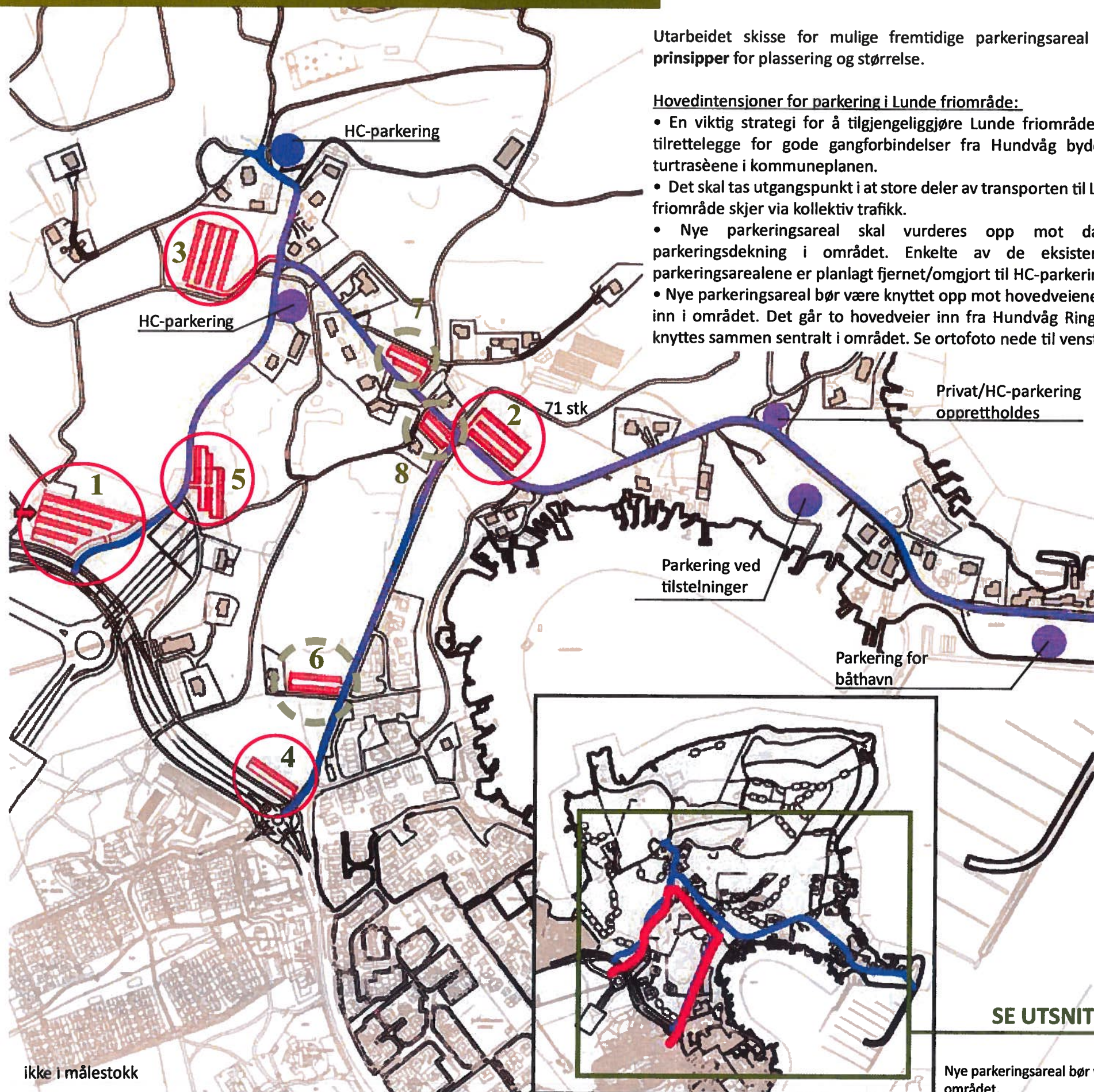

PARKERINGSAREAL

Utarbeidet skisse for mulige fremtidige parkeringsareal viser prinsipper for plassering og størrelse.

Hovedintensjoner for parkering i Lunde friområde:

- En viktig strategi for å tilgjengeliggjøre Lunde friområde er å tilrettelegge for gode gangforbindelser fra Hundvåg bydel, jf. turtrasèene i kommuneplanen.
- Det skal tas utgangspunkt i at store deler av transporten til Lunde friområde skjer via kollektiv trafikk.
- Nye parkeringsareal skal vurderes opp mot dagens parkeringsdekning i området. Enkelte av de eksisterende parkeringsarealene er planlagt fjernet/omgjort til HC-parkering.
- Nye parkeringsareal bør være knyttet opp mot hovedveiene inn i området. Det går to hovedveier inn fra Hundvåg Ring som knyttes sammen sentralt i området. Se ortofoto nede til venstre.

- Nye parkeringsareal skal ikke komme i konflikt med områdets kvaliteter og bør derfor med fordel anlegges sør i området og med god avstand til verdifulle områder.
- På detaljeringsnivå må hvert enkelt parkeringsareal vurderes med hensyn til endelig størrelse og utforming. Parkeringsdekningen må vurderes opp mot fremtidig arealbruk.
- På detaljeringsnivå må hvert enkelt parkeringsareal tilpasses med hensyn til eksisterende terreng for å sikre best mulig utforming.
- Det skal legges opp til at 5% av parkeringsdekningen omfatter handikapparkering. Hovedtyngden av handikapparkeringen bør anlegges sentralt i området i tilknytning til turveier og andre anlegg tilrettelagt med hensyn til universell utforming.
- Det bør settes av areal til midlertidig parkering i forbindelse med større arrangement/tilstelninger e.l.
- Parkeringsbehovet må vurderes fortløpende i den grad det tilrettelegges for nye tilbud/aktiviteter i området.

Skissen viser områder hvor det er *fysisk mulig* med tilrettelegging for parkering, men ikke alle områdene er like velegnet med hensyn til terreng og naboforhold.

Markeringer med rød sirkel viser forslag til nye prioriterte parkeringsareal.

Markering med stiplet grå sirkel viser alternative parkeringsareal. Lilla sirkler viser eksisterende parkeringsareal.

Prioriteringsrekkefølge 1 - 8

(se nummerering på kartet til venstre):

1. Tilrettelagt parkering mulig. Tilkomst fra rundkjøring i vest.
2. Tilrettelagt parkering mulig.
3. Arrangementparkering på f.eks. gressdekke.
4. Tilrettelagt parkering mulig.
5. Tilrettelagt parkering mulig/evt. arrangementparkering.
6. Parkering terrengmessig mulig, men anbefales ikke pga. naboforhold.
7. Parkering terrengmessig mulig, men anbefales ikke pga. naboforhold.
8. Parkering terrengmessig mulig, men anbefales ikke pga. naboforhold.

Vi vil anbefale at parkeringsareal 1 prioriteres. Videre er det mulig med tilrettelegging i område 3 og 5.

SE UTSNITT

Nye parkeringsareal bør være knyttet opp mot hovedveiene inn i området.

Belysning

Lysforurensing er et utbredt problem i mange byer. I svært få områder kan man uforstyrret se stjernehimmel på en klar natt.

Lunde friområde fremstår som et attraktivt område med hensyn til muligheten til å oppleve det naturlige lyset som månen og stjernene gir. Supplerende belysning i form av lysmaster er ønskelig på deler av turveinettet, men målsetningen er at store deler av halvøyen skal opprettholdes uten kunstig belysning.

Prinsipper for belysning:

- Hundvåg bydel skal ha en lyssatt rundløype tilgjengelig.
- Lyssettingen skal gi turgåere og andre brukere trygghetsfølelse.
- Deler av turveitraséen og enkelte tilrettelagte areal på Lunde skal lyssettes. Dette må vurderes med hensyn til fremtidig turveitrasè og arealbruk.

Mulig trasé for belyst turvei

FORBINDELSER

Forbindelser:

Joggeløype:

Turveiene gir gode muligheter for fine joggeturer, og det anses ikke som behov for egne joggeløyper.

Ridesti:

Det kan opparbeides en egen ridesti/rideløype. Se skisse til høyre. Opparbeidelsen må ses i sammenheng med mulig etablering av ridesenter i sør i tilknytning til den gamle løa samt eventuell ridebane i vest. Opparbeidelse av et eget ridesenter er avhengig av interesse fra en brukergruppe samt vilje til drift og vedlikehold.

Natursti:

Trasè for naturstien må vurderes i detaljeringsfasen.

Terrensykling:

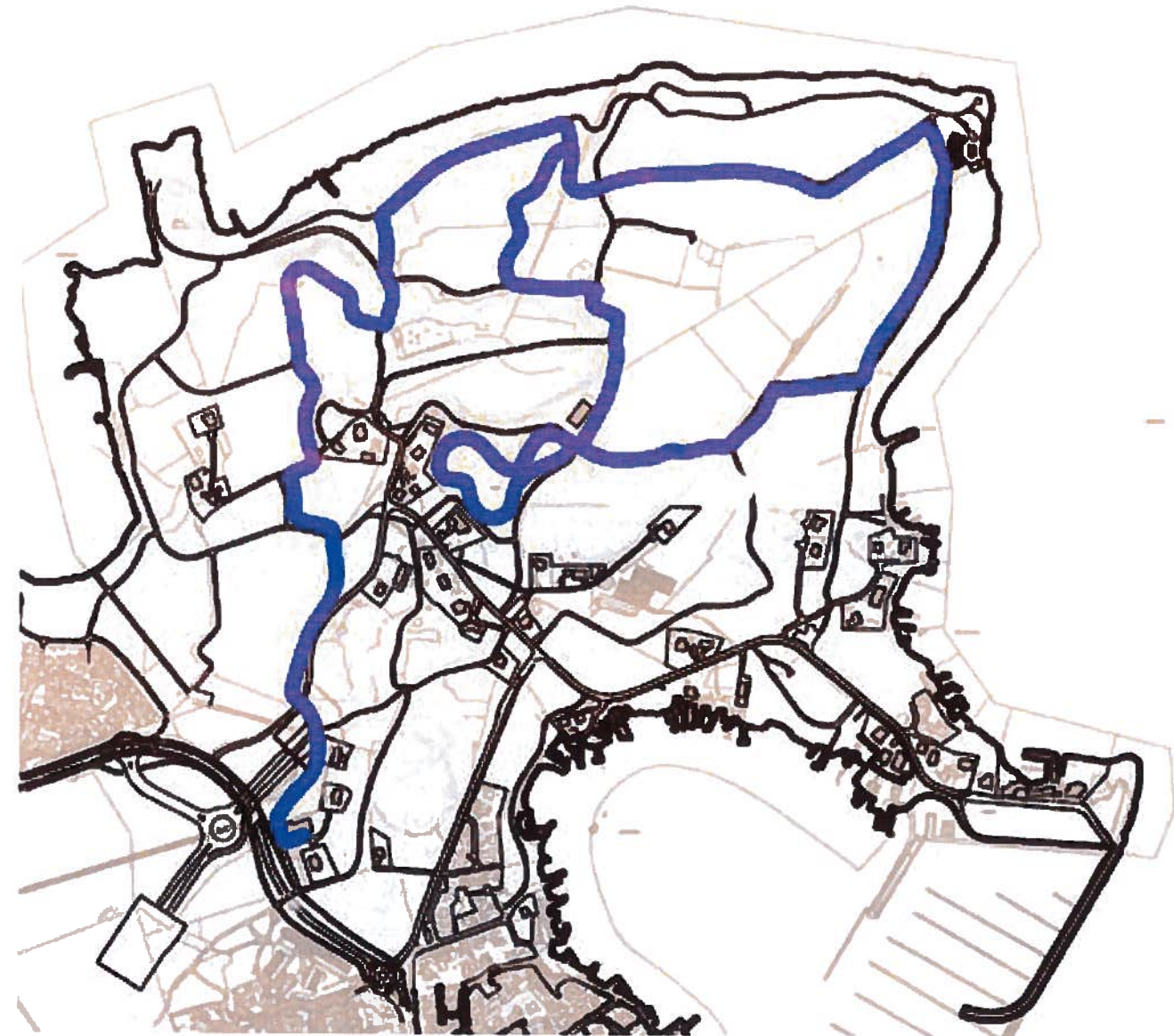
Det er ikke ønskelig med terrensykling i Lunde friområde.

BMX-løype:

Det eksisterer en BMX-løype i Skeisvika, og det antas at det ikke er behov for en ny løype.

Lysløype:

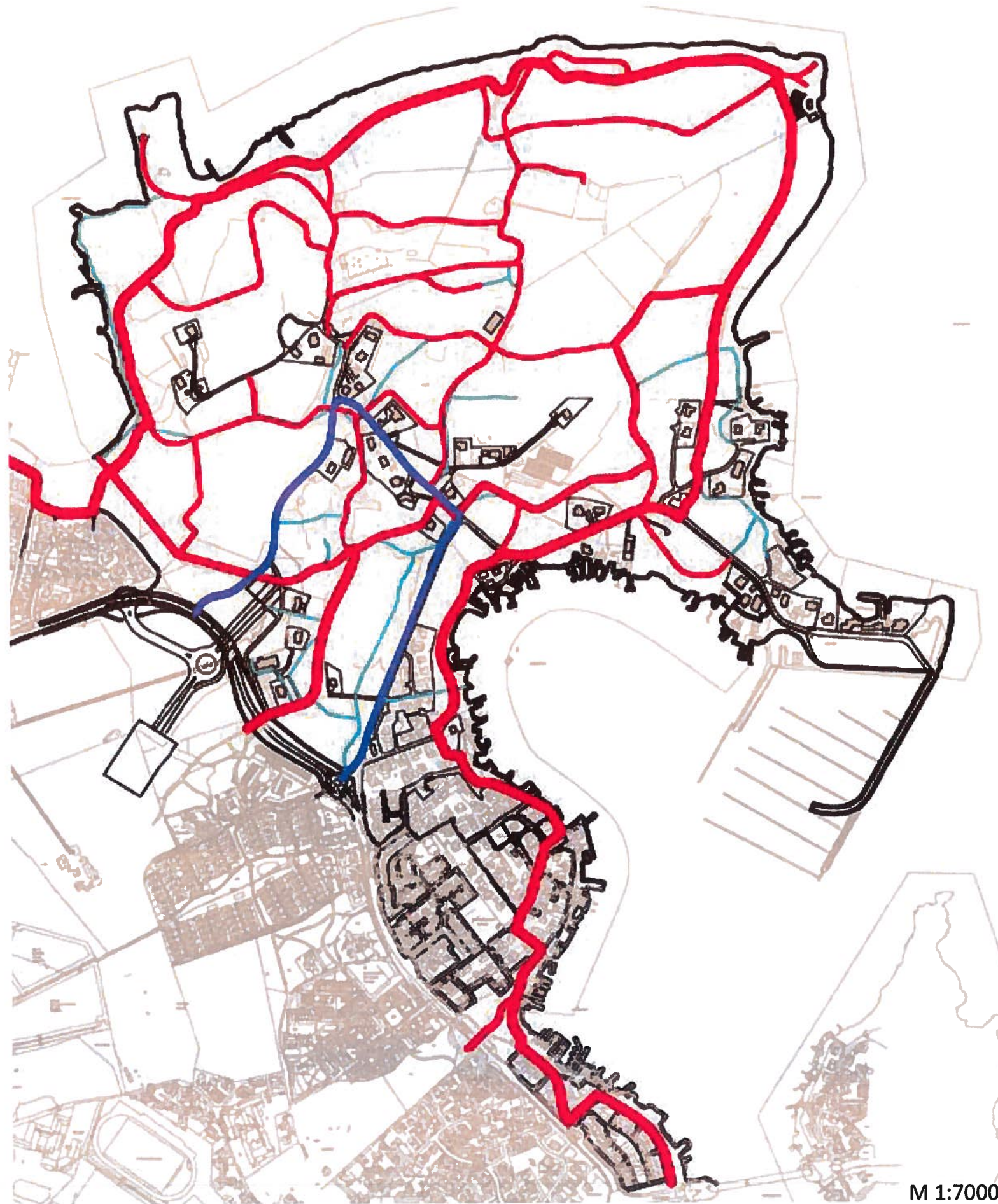
En egen lysløype i Lunde friområde vil ikke bli prioritert.

M 1:8000
Mulig trasè for ridesti

MULIG TURVEISTRUKTUR

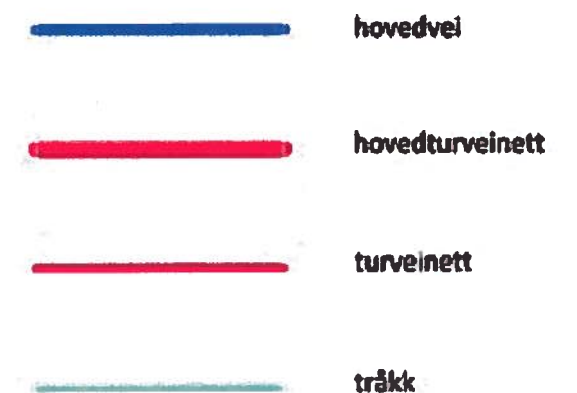

MULIG TURVEISTRUKTUR

Utarbeidet skisse for mulig fremtidig infrastruktur foreligger som et overordnet prinsipp. Forslaget er ikke endelig, og detaljerte forslag til parkeringsareal og turveinett må bearbeides på detaljeringsnivå. Foreslåtte tiltak må vurderes opp mot omfanget av fremtidig arealbruk.

Hovedintensjoner for infrastrukturen i Lunde friområde:

- Det er to hovedadkomster inn i området fra Hundvåg Ring. Ved gjennomføring av Ryfast-forbindelsen vil den ene hovedadkomsten legges noe om.
- Nye parkeringsareal skal dekke behovet for parkering tilknyttet Lunde friområde. For mer informasjon om parkering, se side 61.
- Turveinettet skal opparbeides som en rundløype rundt hele neset som knyttes på tilstøtende stinett.
- Nye turveier bør i hovedsak anlegges hvor folk ferdes i dag og dermed ta utangspunkt i dagens tråkk.
- Med hensyn til verdifulle kvaliteter i området skal enkelte deler av området være uberørt, dvs. fri for turveier og andre former for tilrettelegging.
- Turveinettet skal anlegges med hensyn til kvaliteter i naturmiljø/arealbruk, landskapsopplevelse og kulturhistorie.
- Turveinettet skal tilpasses med hensyn til terreng og tilrettelegges best mulig med hensyn til universell utforming.

UTVIKLINGSMULIGHETER

Delområde 17:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 17 fremstår som et delvis skogkledd område. Terrenget skråner ned mot sjøen i øst. Delområdet har hus/naust som tilgrensende element både i vest og øst. Området fremstår som en av 'hovedportalene' inn i Lunde friområdet, og det kan gjerne opprettholdes med vegetasjon for å gi en buffer til tilgrensende bebyggelse. Vegetasjonen kan være en attraktiv lekeskog selv uten større tilrettelegging.

Delområde 18:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 18 fremstår som en skrånende flate ned mot sjøen i sørøst. Området fremstår som åpent og oversiktlig med god utsikt mot sjø, øyer og fastlandet på den andre siden. Strandlinjen og bakenforliggende areal kan til tross for kvaliteter i naturmiljø og landskapsopplevelse tåle inngrep i form av opparbeidelse av møteplasser med benker, bord, grillplass og badeplass samt eventuelt en aktivitetssone med balløkke, sandvolleyball eller lignende. Deler av området kan med fordel opprettholdes som en gresskledd flate. Området blir vurdert som mulig lokalisering for nytt lager/klubbhus for Stavanger Kajakklubb, ref. KMU-sak 170/10 *Disponering av areal i Lundsvågen for Stavanger kajakklubb*.

Delområde 19:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 19 fremstår som et mosaikkpreget landskap med stor variasjon og et spekter av landskapskomponenter i form av åpne og skogkledd arealer med mye fjell i dagen. Terrenget er småkupert og byr på god utsikt. Øst i området ligger en steinlegning som er automatisk fredet. Området bør på grunn av dominerende trekk i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie beskyttes for omfattende inngrep. Det kan opparbeides en enkel møteplass med benker og bord utenfor kulturminnets sikringssone. Området fremstår som egnet for naturlek. Det kan opparbeides enkelte elementer som er tilpasset omgivelsene, men i hovedtrekk bør området beholdes som i dag. Mye fjell i dagen kan komplisere inngrep samt gi stygge sår i landskapet ved bearbeidelse.

Delområde 20:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 20 fremstår som et mosaikkpreget landskap med stor variasjon og et spekter av landskapskomponenter i form av åpne og skogkledd arealer med mye fjell i dagen. Øst i området ligger to steinlegninger som er automatisk fredet. Området byr på svært god utsikt på høydedraget. Området bør på grunn av dominerende trekk i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie beskyttes for omfattende inngrep. Det kan opparbeides en enkel møteplass med benker og bord utenfor kulturminnets sikringssone. Mye fjell i dagen kan komplisere inngrep samt gi stygge sår i landskapet ved bearbeidelse.

UTVIKLINGSMULIGHETER

Delområde 13:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 13 fremstår som et mosaikkpreget landskap med stor variasjon og et bredt spekter av landskapskomponenter i form av åpne og skogkledde arealer. Terrenget er småkupert og gir mange intime landskapsrom. Området er oversiktlig og gir god utsikt flere steder. Gamle steingarder går på kryss og tvers og bidrar til inndelingen i landskapsrom. Vest i området ligger et større gravfelt som er automatisk fredet. Området bør på grunn av dominerende trekk i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie beskyttes for omfattende inngrep. De skogkledde arealene er av stor verdi og tilholdssted for et rikt dyreliv og bør beskyttes i størst mulig grad. Mindre tiltak i form av opparbeidelse av møteplasser/utsiktspunkt med benker og bord samt tilrettelegging av turveger/stier kan gjennomføres utenfor gravfeltets sikringsone og uten at hovedtrekk i grøntstruktur og viktige landskapskvaliteter går tapt. Området er viktig som en forbindelse mellom eksisterende og fremtidige boligområder på vestsiden av Hundvåg ring.

Delområde 14:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 14 fremstår som en skrånende flate ned mot sjøen i øst. Området fremstår som åpent og oversiktlig med god utsikt mot sjø, øyer og fastlandet på den andre siden. Strandlinjen og bakenforliggende areal kan til tross for kvaliteter i naturmiljø og landskapsopplevelse tåle inngrep i form av opparbeidelse av møteplasser med benker, bord, grillplass og badeplass samt eventuelt en aktivitetssone med balløkke, sandvolleyball eller lignende. Deler av området kan med fordel opprettholdes som en gresskledd flate.

Delområde 15:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 15 omfatter et større skogsbelte hovedsaklig med granskog. Den tette skogen gir kun mindre lysninger. Det bør tas hensyn til at skogsbeltet er tilholdssted for gråhegre og annet dyreliv, men området fremstår som egnet for gjennomføring av tiltak i form av tilrettelegging av turvei og andre tiltak som ikke går på bekostning av hovedgrøntstrukturen.

Delområde 16:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Lengst i nord fremstår delområde 16 som et mosaikkpreget landskap med stor variasjon og et bredt spekter av landskapskomponenter i form av åpne og skogkledde arealer. Terrenget er småkupert og gir mange intime landskapsrom. Deler av området er oversiktlig og gir god utsikt. Gamle steingarder bidrar til inndelingen i landskapsrom. Lengst i sør fremstår området som en større grønn slette. Nordøst i området ligger en gravhaug som er automatisk fredet. Arealet i nordøst har dominerende trekk i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie, men kan tåle mindre inngrep som ikke går på bekostning av kvalitetene i området. Det kan tilrettelegges for en mindre møteplass i tilknytning til utsiktspunktet samt møbleres med benker og bord langs turveien. Området kan tilrettelegges for lek. I det mest karakteristiske landskapet bør det legges opp til lekeelementer i form av naturlige elementer som er tilpasset omgivelsene. I den nordlige delen av området kan det tilrettelegges for en lekeplass/et nærmiljøanlegg med en spennende utforming og variert materialbruk. Området i sør vurderes som kobinert bruk enkel parkering/hundeluftingsområde.

UTVIKLINGSMULIGHETER

Delområde 11:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 11 omfatter et større jordbruksareal vest på Lunde. Terrenget skråner mot vest. Området er åpent og oversiktlig med svært god utsikt mot sjøen, kun brutt opp av steingarder og kantsoner av vegetasjon. I sørøst ligger et gammelt bosetningsområde som er automatisk fredet. Terrengmessig er området godt egnet til gjennomføring av tiltak, men det skal tas hensyn til eksisterende kulturminne samt opplevelsen det åpne landskapet gir. Området kan med fordel holdes delvis åpent. Arealet i tilknytning til sjøen i vest fremstår som egnet for en fremtidig bydelspark. Bydelsparken kan gjerne få en spennende utforming og arealer med fast dekke. Parken kan møbleres med benker og bord, gi rom for lek, fysisk utfoldelse og interaksjon. Det kan tilrettelegges for en attraktiv badeplass innerst i bukten. Området i tilknytning til bydelsparken kan opparbeides med sandvolleyballbane eller lignende. En akebakke kan opparbeides nord i delområdet. Store deler av området bør opprettholdes som en stor og åpen, gresskledd flate for å ivarta den opprinnelige landskapskarakteren. Det gresskledd arealet kan benyttes som balløkke eller lignende. Det er også mulig å avgi deler av arealet i øst til en ridebane. Ridebanen bør ligge i tilknytning til en ridesti. Deler av det gresskledd arealet kan benyttes som parkeringsareal ved større arrangement. I sør ved Hundvåg Ring kan det opparbeides en større permanent parkeringsplass. På denne måten unngår man å trekke store parkeringsareal langt inn i Lunde friområde og har god nærhet til hovedfartsåren. Randsonen inn mot delområde 1 må ivaretas på best mulig måte. Ved gjennomføring av tiltak må det tas til etterretning at området er svært eksponert fra sjøen og bør holdes åpent/delvis åpent.

Delområde 12:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 12 omfatter en større slette sentralt i Lunde friområde. Terrenget skråner svakt mot sørøst. Sletten er stor og kun brutt opp av steingarder. Terrengmessig er området godt egnet til gjennomføring av tiltak, men randsonen inn mot tilstøtende delområder må ivaretas på best mulig måte. Deler av området kan med fordel holdes åpent. En stor gresskledd flate kan mellom annet benyttes til ridesti. Sør i delområdet kan det opparbeides en større møteplass og eventuelt en lekeplass. Området inneholder ingen sentrale landskapskvaliteter som må beskyttes og er forholdsvis godt skjermet/lite eksponert fra sjøen, og møteplassen/lekeplassen kan derfor tåle en spennende utforming med en variert materialbruk.

UTVIKLINGSMULIGHETER

Delområde 8:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 8 fremstår som et vakkert mosaikkpreget kulturlandskap i god hevd. Landskapet er åpent og oversiktlig med formidabel utsikt. Øst i området ligger en rydningsrøys i ukjent tilstand. Gamle steingarder som går på kryss og tvers gir området et karakteristisk preg. I sørvest ligger en lokalitet med kystlynghei. Kulturlandskapet fremstår som helhetlig og intakt med stor variasjon, og det er ikke ønskelig med inngrep som forringer de eksisterende landskapskvalitetene i området. Området bør holdes åpent. Det tillates tilrettelegging og aktiviteter som ikke forstyrrer landskapsbildet slik det fremstår i dag. I hovedsak bør aktiviteten det åpnes opp for kunne gjennomføres på gressdekke. Langs turveien kan det tilrettelegges møteplasser med benker og bord. Området som helhet kan i tillegg møbleres med informasjonsskilt som gir opplysninger om natur- og kulturmiljø.

Delområde 9:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 9 omfatter et areal med overflatedyrka jord samt en strandlinje som fremstår som naturlig og uberørt. Området er åpent og oversiktlig med formidabel utsikt. I nord er det opparbeidet et amfi for større arrangement. Strandlinjen kan til tross for kvaliteter i landskapsopplevelse tåle inngrep i form av mindre bearbeiding som ikke går på bekostning av eksisterende kvaliteter. Det bør ryddes for søppel og annet avfall. Området bør holdes åpent. Det kan tilrettelegges for møteplasser med benker og bord langs turveien. I sør ligger et område som fremstår som en attraktiv badeplass. Dette området kan opparbeides til en større møteplass med benker, bord og grillplass, og ny sand kan tilføres for å gjøre badeplassen mer attraktiv. Området i nord ved amfiet kan videreutvikles som møteplass. Neset i nord fremstår som en velegnet fiskeplass.

Delområde 10:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 10 omfatter et større jordbruksareal vest på Lunde. Terrenget skråner svakt mot vest. Området er åpent og oversiktlig med god utsikt mot sjøen. Terrenngmessig er området godt egnet til gjennomføring av tiltak og få eksisterende kvaliteter vil gå tapt så fremt randsonen inn mot tilstøtende delområder ivaretas. Området kan opprettholdes som en stor gresskledd flate som kan benyttes til ballaktiviteter eller lignende. Området er egnet som arena for stevner og andre større arrangement.

UTVIKLINGSMULIGHETER

Delområde 4:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 4 fremstår som en stor åpen slette som skråner ned mot sjøen i nord. Utsikten mot fastlandet på den andre siden er formidabel. Strandlinjen i nord er naturlig og uberørt. En enkel steingard følger strandlinjen. Den nordlige delen av området har vært preget av aktivitet i regi av modellflyklubben, men denne aktiviteten er avsluttet. Arealet som i dag er fulldyrka jord tåler inngrep, men ved gjennomføring av tiltak må det tas til etterretning at området er svært eksponert fra sjøen. Det bør ikke tilrettelegges for aktiviteter/elementer som forstyrrer landskapsbildet. Området kan med fordel holdes delvis åpent slik at opprinnelig landskapskarakter opprettholdes.

Den naturlige strandlinjen bør bevares i størst mulig grad, men det kan ryddes for søppel og annet avfall og opparbeides mindre møteplasser med benker og bord på strategiske steder. Møteplassene bør tilrettelegges i tilknytning til den nylig opparbeidede turveien. Langs turveien bør det bevares et større belte hvor den åpne landskapskarakteren opprettholdes. Den sørlige delen av området kan tåle treplantinger som da vil inngå i den større grøntstrukturen i Lunde friområde. I dette området kan det tilrettelegges for et inngjerdet hundeluftingsareal.

Delområde 5:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 5 omfatter et delvis sammenhengende grøntbelte som grenser mot sjøen i nord. På noen delstrekk åpner skogen seg opp og gir større lysninger som fremstår som gode utsiktspunkt. I vest ligger en fylling som kan inneholde giftige masser. En av kvalitetene i området er kontrasten mellom åpne lysninger og tett skog, og denne kvaliteten bør ivaretas i størst mulig grad. Skogen er tilholdssted for rådyr og bør av den grunn opprettholdes i stor grad. Området kan tåle inngrep som ikke går på bekostning av hovedtrekk i grøntstrukturen. Utsiktspunktene kan med fordel åpnes ytterligere og møbleres med benker og bord. Sentralt i området kan det tilrettelegges for en større møteplass. Graving i fyllingen med antatt giftige masser bør unngås. Grøntbeltet i området fremstår som en attraktiv lekeskog selv uten større tilrettelegging.

Delområde 6:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 6 fremstår som en stor, flat og åpen slette som binder sammen større areal med fulldyrka jord samt grenser opp mot skogkledde grøntbelter. Arealet tåler inngrep. Området kan opprettholdes med grasdekke og benyttes som balløkke. Arealet kan også være egnet for større arrangement.

Delområde 7:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 7 omfatter et delvis sammenhengende grøntbelte på et av de høyeste punktene i området. Området består av tett vegetasjon med noen større lysninger på høydedragene. Vest i området er det opparbeidet en paintball-bane som er under forfall. Sentralt i området ligger en lite synlig gravhaug som er automatisk fredet. Vegetasjonen er en kvalitet i området, særlig i sør, men ved utsiktspunktet i øst bør den skjøtsles for å opprettholde den formidable utsikten. Området kan tåle bearbeiding som ikke går på bekostning av hovedgrøntstrukturen og kulturminnet. Utsiktspunktet i øst kan med fordel utbedres med nye benker og bord. Den nordlige delen av området fremstår som en attraktiv lekeskog som kan tilrettelegges med elementer som er tilpasset omgivelsene og har et naturligt uttrykk.

6.2 Utviklingsmuligheter

Delområde 1:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 1 omfatter et gammelt innmarksbeite som grenser inn mot sjøen i vest og nord. Terrenget er småkupert og skråner svakt mot nordvest. Nord i området ligger et større gravfelt som er automatisk fredet. I vest ligger et gammelt naust. Mye fjell og stein i dagen gir området et karakteristisk preg. I tillegg til landskapsopplevelsen gir den formidable utsikten mot sjøen et positivt inntrykk. Hovedinntrykket er at området er vakkert og helhetlig og i størst mulig grad bør holdes åpent og beskyttes for omfattende inngrep. Gravfeltet skal beskyttes mot forstyrrende inngrep. Store stein og fjell i dagen bør bevares, og er i seg selv en grunn til at omfattende bearbeiding av området ikke er ønskelig. Mindre tiltak som tilrettelegging av turvei gjennom området kan gjennomføres utenfor gravfeltets sikringssone. For å opprettholde et mest mulig uberørt preg er tilrettelegging med benker og bord ikke ønskelig.

Delområde 2:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 2 omfatter et delvis utfylt areal med tilhørende strandsone. Det utfylte området fremstår som uryddig med hauger av deponert masse. Strandsonen er delvis bearbeidet, men lengst mot øst er den uberørt og naturlig. I den østlige delen av området ligger en gammel steinlegning i ukjent tilstand. Den formidable utsikten mot sjøen gir et positivt inntrykk. Det utfylte området kan med fordel bearbeides for å oppnå en kvalitetsheving, men det må i særlig grad tas hensyn til overgangene mot tilgrensende kulturlandskap (delområde 1) og naturlig strandlinje. Området kan gjerne få en spennende utforming og tilrettelegges for bading, lek og oppholdsplasser med benker, bord og grillplass. Den naturlige strandlinjen kan til tross for kvaliteter i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie tåle inngrep i form av mindre bearbeiding som ikke går på bekostning av eksisterende kvaliteter. Området kan ryddes for søppel og annet avfall og tilgjengeliggjøres. Deler av strandsonen mot vest kan utvides og mer sand kan tilføres for en kvalitetsheving av badeplassen. Den ytterste delen av fyllingen fremstår som en attraktiv fiskeplass.

Delområde 3:

- Mulig bruk og tilrettelegging:

Delområde 3 omfatter et sammenhengende grøntbelte på et av de høyeste punktene i området. Området består av tett vegetasjon med en større lysning sentralt i området. Vegetasjonen er en kvalitet i området, men den kan med fordel tynnes for å tilrettelegge for den formidable utsikten. Skogen er tilholdssted for fugler og rådyr og bør av den grunn opprettholdes i stor grad. Det kan likevel tilrettelegges for utsiktspunkt på øverste og nederste nivå samt en større møteplass sentralt i området. Gjennom tynning og skjøtsel kan området bli et yndet mål. Særlig mot vest, øst og nord er utsikten formidabel. Utsiktspunktene kan tilrettelegges med benker og evt. bord. På det øverste nivået kan det om ønskelig opparbeides en større møteplass med utsiktstårn/ fuglekikketårn samt evt. solur. Grøntbeltet fremstår som en attraktiv lekeskog selv uten større tilrettelegging.

6 MULIGHETSSTUDIE

6.1 Utgangspunkt for mulighetsstudiet

Stavanger har knapphet på natur- og friluftareal i kommunen, og Lunde friområde, som allerede i dag er et verdsatt område for byens befolkning, kan gjennom videreutvikling og tilrettelegging fremstå som et verdifullt tillegg til grøntarealene i kommunen.

Landskapstrekk og kulturlandskap på Lunde har gode kvaliteter som bør sikres allmennheten. Tradisjonelle landskapstyper er i ferd med å miste sin egenart. Bygdelandskapet er under sterkt press av bylandskapet fordi utviklingen preges av meget raske og omfattende endringer. Det er derfor viktig å sørge for at representative landskap som Lunde friområde ikke forsvinner - samtidig som det åpnes opp for ny bruk og tilrettelegging.

Kontakten med sjøen er et særtrekk for Lunde friområde. Dette er et sterkt karaktertrekk som bør sikres og tilrettelegges uten at sentrale kvaliteter i naturmiljø, kulturhistorie og landskapsopplevelse går tapt.

Mulighetsstudiet skal, basert på den foregående kartleggingen av sårbarhet og tålegrense, synliggjøre delområdenes mulige arealbruk. Studiet skal videre legge føringer og danne grunnlag for disposisjonsplan for videreutvikling av Lunde friområde.

Det foreligger svært mange ønsker for bruken av Lunde friområde, og det skal i mulighetsstudiet tas stilling til innspill fra en stor og variert gruppe bestående av beboere, brukere og aktører i området. Med hensyn til områdets sårbarhet og tålegrense er det ikke mulig å få gjennomført alle de foreslåtte tiltakene, men Stavanger kommune har som mål at Lunde friområde skal være et attraktivt friområde for byens befolkning uavhengig av aldersgruppe. Området skal ivareta befolkningens behov for allsidig rekreasjon og friluftsliv samtidig som viktige kvaliteter i området sikres.

BRUKERMEDVIRKNING

at kommunen som har overtatt området ikke vet hva det innebærer å holde et så stort område.

Det påpekes videre at det langs svenske veier er strøket mens her klarer vi ikke å skjytte friområdene våre. Det understrekes fra flere at kommunen ikke må innløse areal når det ikke kan vedlikeholdes.

Sørensen påpeker at dette er en utfordring for oss, og at det arbeides med retningslinjer for skjøtsel for området. Etterskrift: skjøtelsesplan for de store friområdene i Stavanger ble vedtatt av Kommunalstyret for miljø og utbygging i møte den 27.09.2011, sak 160/11.

Det påpekes at det er dårlig ettersyn av sauene som beiter i området, og det vil bli avtalt at det skal informeres bedre om person som kontaktes i forbindelse med dette. Etterskrift: det er satt opp skilt med navn og telefonnummer til kontaktpersoner.

Funksjonshemmedes råd viser til det godt tilrettelagt område i Djubadalen i Haugesund og ønsker en tilrettelegging for alle.

Grunneieravtaler

Innspill om at det er begrensinger på hva som kan tillates i friområdet 52 av gjerder, parkering med mer. Dette på grunn av avtaler inngått med tidligere grunneiere.

Grunneieravtalene må sjekkes før igangsetting av tiltak.

Fremtidig samarbeid

Deltagerne på brukermøtet er i hovedsak to grupper:

- Tidligere grunneiere og andre beboere inne i planområdet.
- Lag og foreninger samt andre som ønsker forskjellig bruk og aktivitet i området.

Det forslås at gruppen deles i to for å få til en konstruktiv dialog og utvikling i området. En gruppe for tidligere grunneiere og beboere innenfor planområdet og en gruppe for "aktivitetsinteressene".

Kommunen ønsker å benytte brukerrådene bla. for å få innspill til prioriteringer, planer og aktuelle saker som angår området.

Bydelspolitikere må få god mulighet til å behandle saker før kommunalstyret.

Proessen videre

- Referat til møte sendes ut med frist på å gi en skriftlig tilbakemelding på planen.

Bydelsutvalgets innspill på planen i bydelsutvalgsmøtet legges ved referatet.

- Oppsummering fra brukermøtet og skriftlige innspill blir referert i saken til KMU.

Fremtidige planer og prioritering av tiltak og opparbeiding innenfor området sendes til de to brukerforumene for innspill, og det avtales møter for diskusjon om nødvendig. Deretter behandles de i bydelsutvalget før det om nødvendig legges frem for kommunalstyret for miljø og utbygging.

5.4 Sak 22/11 i Hundvåg bydelsutvalg 23.08.2011

Arbeidet med disposisjonsplanen ble presentert for bydelsutvalget, og under følger en oppsummering av innspill.

Belysning

Bydelsutvalget stiller seg ikke bak Park og veis forslag om belysning langs en indre løype på Lunde. Det ønskes belysning av hele turvegen slik at den er tilgjengelig for alle året rundt.

Hundeluftingsområde

Plassering vurderes ikke som optimal, men bedre enn alternativet som er vurdert nord i området. Antakelig det beste alternativet dersom et slikt anlegg skal etableres i Lunde friområde.

Tilrettelegging for alle/universell utforming

Det må legges til rette for badeplasser for bevegelseshemmede.

Det komme ikke tydelig fram i planen hva som er gjort for å legge til rette for eldre. Forslag om asfaltering av turveger for bedre tilgjengelighet.

Amfiområdet (delområde 9)

Det ønskes strøm ført fram til amfiet for utvidet bruk. Toalett bør etableres i området. Overbygg vil føre til at området kan brukes mer. Bygg kan brukes av lag og foreninger. Innspill om at anlegget burde utvikles som Tungenes fyr.

"Overorganisering"

Alle områder må ikke ha en definert aktivitet. Det er viktig at en bevarer det åpne, urørte som er karakteristisk for Lunde friområde.

Strand

Det ønskes etablert strand i området.

Aktiviteter

Det bør legges til rette for mer organisert aktivitet i området. Forslag som kom fram var modellfly, grillområder, kajakkklubb, riding, teltplasser, tennisbane, riding, klatring.

Det bør bygges opp rundt aktive foreninger i området.

Karakteren til Lunde friområde

Lunde må ha en spesiell karakter, det må skje noe spesielt her/det må være noe spesielt som ikke skjer/er andre steder i byen.

Skjøtsel

Overgroing er en "trussel" i området og ikke ønskelig.

5.3 Andre brukermøte - 13.09.2011

5.3.1 Deltakere

Til det andre møtet tok en ved invitasjonen utgangspunkt i deltakerne på møtet i oktober 2008, der flere ønsket å følge arbeidet videre. Invitasjon ble sendt spesielt til medlemmer i ulike råd, utvalg og interesseforeninger, velforeninger, skoler, idrettslag samt enkelte privatpersoner.

Formålet med møtet var å orientere om arbeidet som var gjort så langt, samt å få tilbakemelding og innspill på forslag til plan, behov og ønsker for den videre utviklingen av friområdet på Lunde før behandling i kommunalstyret for miljø og utbygging.

5.3.2 Tema som ble kommentert og stilt spørsmål til

Oppsummeringen er et utdrag fra referatet fra brukermøtet.

Parkering

Er det mulig å etablere parkering uten en omregulering?

Reguleringsbestemmelsene for friområdet gir anledning til å etablere parkeringsplasser med enkel standard. Om regulering likevel bør gjøres må avklares i det videre arbeidet. Det ble presisert at det ikke er ønskelig å tilrettelegge for mer parkering enn strengt tatt nødvendig

Eksisterende handicapparkering (HC) på Lunde – er det en plass eller hele parkeringsplassen? Skilting er utydelig. Hva er dagens status og hva er fremtidig status?

HC-parkeringskilt ble satt opp i forbindelse med 2008-prosjektet "Eventyr i landskap" og gjelder parkering for en bil. Fordeling av HC-parkeringsplasser må klargjøres i det videre arbeidet. Det er ønskelig å etablere stor parkeringsplass i ytterkant av friområdet og da bør det kun være HC-parkering inne i området.

Hvem disponerer parkeringsareal i båthavnen?

Båtforeningen disponerer parkeringsarealet. I forbindelse med reforhandling av avtalen med båtforeningen må dette vurderes.

Per Weibel som er tidligere grunneier, og eier naust i området påpeker at i henhold til avtalen med kommunen skal kommunen opparbeide 4 tinglyste plasser i tilknytning til hans naust på Kisteneset 16. Avtalene vil bli sjekket opp og det må prioriteres å få på plass disse parkeringsplassene i det videre arbeidet med Lunde.

Hundeluftingsområde

Det ble stilt flere spørsmål til kommunens forslag til etablering av hundeluftingsområde sør i friområdet. Temaene er listet opp under.

- Åpnings-/lukketider
- Inngjerding? Type?
- Er tiltaket er i konflikt med friområdeformålet?
- Organiserte aktiviteter? Hundeklubb?
- Skepsis til plassering nær boliger. Støyproblematikk.
- Forslag til alternativ plassering: ved kloakkpumpestasjonen ved Hammaren

Hundeluftingsområdet blir gjerdet inn med høyt gjerde. Området skal være tilgjengelig for alle og skal ikke drives av noen organisasjon. Tiltaket er ikke i strid med reguleringsformålet. Tiltaket skal byggemeldes og dersom det stilles krav i byggesaken om åpnings-/lukketider er det i prinsippet mulig. Området som foreslås legges frem etter å ha sett på muligheter i hele bydelen.

Behov for utsetting av små båter

Utsettingsrampe for mindre båter som kajakk, kano med mer et annet sted enn i Lundsvågen naturskole er et behov for speiderne. De har opplevd at det kan være vanskelig/ konfliktfylt å sette ut båter når det samtidig er arrangementer på naturskolen og det er derfor behov for utsettingsmulighet annet egnet sted.

Kajakkklubben har det samme behovet og det blir kort orientert om klubbens ønske og etablering av lager og klubbhus i den forbindelse. Etablering av anlegg med klubbhus krever omregulering.

Behov for lokaler til ungdomsaktivitet/ bruk av låven

Representanter for ungdomsarbeid som KRIK, speidere (KFUK/KFUM) og Young Life driver et omfattende barne- og ungdomsarbeid på Hundvåg og mangler lokaler. Ønsker å få bruke kommunens låve som nå brukes til lagring og ser stort potensiale i å drive ungdomsarbeid i dette bygget.

Disponering av militærlager

Er det mulig å disponere gammelt militærlager til lager for speiderne?

Ridesenter og ridesti

Det stilles spørsmål om hvor innspillet om ridesenter kommer fra. Ridesenter og da spesielt ridning for handikappede var et ønske som ble fremmet tidlig i planprosessen. Planen gir rom /mulighet for et slikt senter dersom det finnes interesse for dette.

For rask behandling av planen

Innspill om at planen behandles for raskt og frykt for at folk har fått liten mulighet til å uttale seg og å bidra. Arbeidet med disposisjonsplanen har pågått i flere år. Det har vært god mulighet for å uttale seg i reguleringsssammenheng og også tidligere i prosessen med disposisjonsplanen.

Disposisjonsplanen gir rammer og sier noe om mulighetene for hvor forskjellige aktiviteter og tiltak kan gjennomføres.

Området vil bli utviklet over lang tid blant annet etter innspill og ønsker fra brukere og beboere på Hundvåg og planen må derfor ikke betraktes som dokument som hindrer innspill, utvikling og gjennomføring av gode tiltak. Planen vil først og fremst gi mål for området og si noe om hvor forskjellige tiltak kan gjøres.

Torjussenbryggene

Kommunen har kjøpt bryggen. Hva skal den brukes til? Er det mulighet for å bruke bygninger til aktivitet? Her er det biladkomst helt ned til sjøen.

Status og bruk av disse naustene bør sjekkes i det videre arbeidet med området.

Finansiering av tiltak

Representant fra speiderne lurer på hvordan forskjellige tiltak finansieres. Sørensen orienterer kort om noen muligheter. En ønsker etablert forum for natur og friluftsliv (på lik linje med idrettsrådet) for blant annet prioritering av tiltak og fordeling av midler til friluftsliv.

Amfiet

Planen omtaler i for liten grad amfiet og hvordan utvikling og bruk av amfiet vil påvirke parkering, kollektivtransport.

Det kom innspill på amfiet ikke er byggemeldt og skulle være midlertidig. Det blir imidlertid klargjort at amfiet er byggemeldt og en varig konstruksjon, men at de andre konstruksjonene (bla. sceneanlegg) kun ble tillatt oppsatt midlertidig.

Det blir informert om at både Lunde skole og Hundvåg menighet bruker amfiet regelmessig.

Bydelsutvalget har i sist utvalgsmøte gitt innspill bla. på behov for toaletter, tilrettelegging for telting, tilrettelegging av badestrand for funksjonshemmede og behov for belysning av turveg. Belysning ønskes rundt hele den ytterste turvegtraseen og det påpekes at det må skje aktiviteter som tar i bruk området hele året, brukergruppene må på banen.

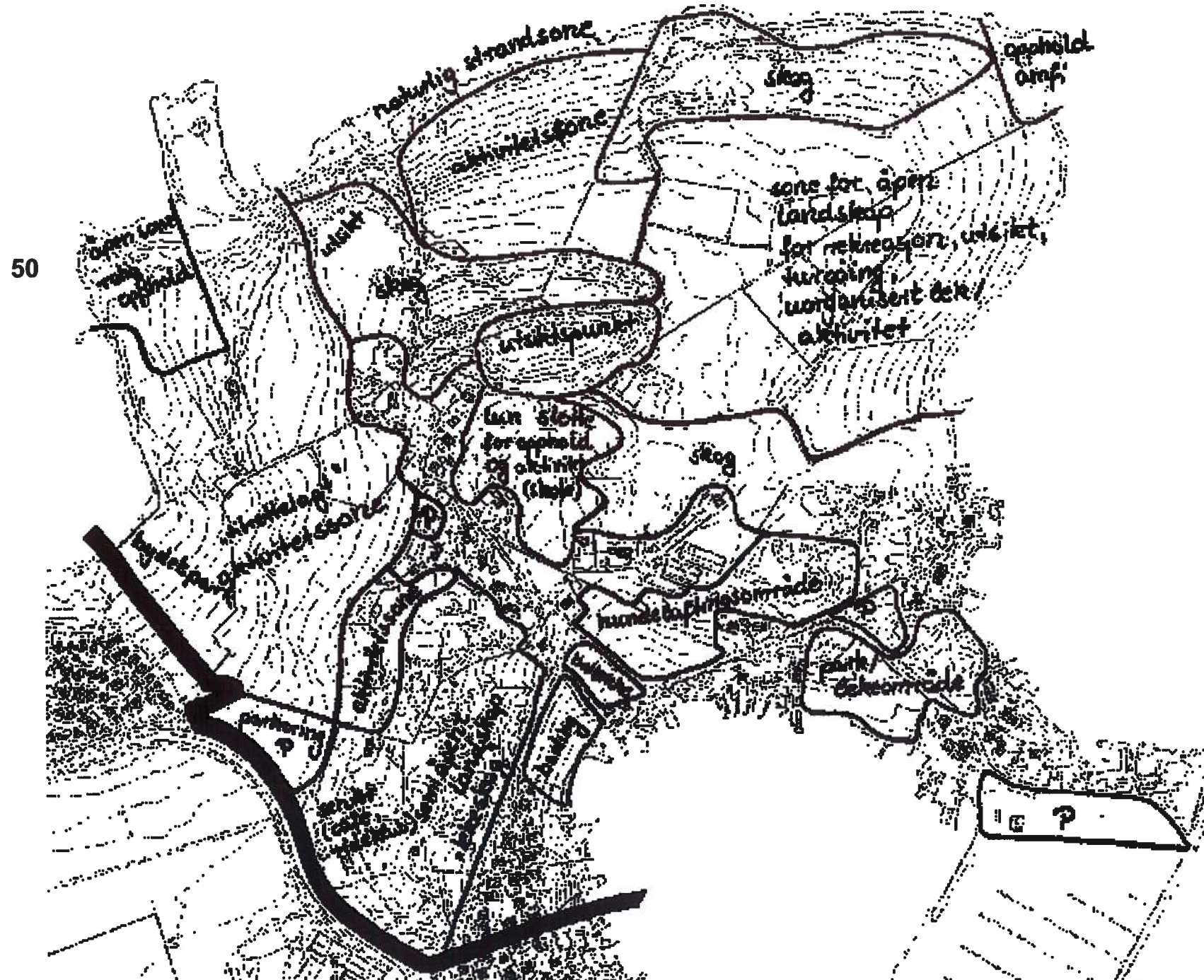
Skjøtsel

Det stilles spørsmål til hvordan området skal skjøttes og det påpekes

BRUKERMEDVIRKNING

Sonekart utarbeidet i forbindelse med første brukermøte

Et utvalg innkomne innspill

- Tursti rundt hele strandsoner i forlengelsen av nåværende sti frem til Shuis / Ridestier parallelt
- Hundeløpning
- Rideanlegg mot nord-vest sida veldig mange ridere i bydelen!

LEK
OMRÅDE
FOR
BARN

- GOLFTRENNINGSBANE
- Kajakklubbhus
- NATURSTI m/infotavler

- mange tenker m/bord langs turstier
- blokker i tilknytning til nåværende hus og heller frige grønntareal mer på midten av øya. (øya eldre, skoler, barnehager) - Øya parken kan ligge på midten av øya.

Utkikspunktet; plasser kart. Bilder av kjente park i Ryfylke, (holma. Øya.) event. kikkert.

Legge tributte for eldre.

5 BRUKERMEDVIRKNING

5.1 Hvorfor brukermedvirkning?

En viktig del av mulighetsstudiet og arbeidet med disposisjonsplanen har vært å få frem de ulike interessentenes tanker og meninger. Det er derfor gjennomført folke-/brukermøter for å samle innspill og synspunkter fra brukere, beboere og aktører i området. Hensikten var å finne frem til og samles om de gode kvalitetene området har i dag, og hva som eventuelt kan gjøres bedre.

Det er holdt to møter i Øyane bydelshus på Hundvåg, et 21.10.2008 og et 13.09.2010. Deltakelsen på møtene oppfattes som god med 57 deltakere på det første møtet, og 35 deltakere på det andre.

5.2 Første brukermøte - 21.10.2008

Deltakerne ble delt inn i grupper. Foreslåtte ønsker og innspill ble gjennomgått i plenum. Innkomne innspill ble sortert på en tavle med hensyn til kategorier. Kvelden gav mange gode tilbakemeldinger og deltakerne var i stor grad samstemte om friområdets utfordringer og kvaliteter.

På de neste sidene presenteres gruppenes ideer og innspill, direkte referert fra deres post-it lapper presentert underveis. Mange av gruppene berørte de samme utfordringene og hadde flere samstemte forslag på tiltak og utforming av området.

5.2.1 Deltakere

Invitasjon til deltakelse på folkemøtet ble sendt til ulike interessenter av området, basert på liste utarbeidet i samråd med politisk sekretariat i Stavanger kommune. Blant deltakerne som ble registrert var representanter fra blant annet:

- Prosjektgruppen fra Vei, park og idrett
- Hundvåg bydelsutvalg
- Lunde velforening
- Beboere på Hundvåg/Lunde
- Brukere av/aktører på Lunde
- ØIL
- Kajakklubben
- Øyane sykehjem
- Funksjonshemmedes Råd
- Hundvåg 1 speidergruppe
- Lundsvågen Naturskole
- Velforening Bjørnøy Nord
- Øyabuen

Det legges opp til gjennomgang og diskusjon av forslaget til disposisjonsplan i et oppnevnt brukerråd. Forslag til representanter i brukerrådet er som følger:

- Hundvåg bydelsutvalg
- Funksjonshemmedes råd
- Eldres råd
- Representanter fra skole og barnehage
- Lunde velforening
- FNF (Forum for natur- og friluftsliv)
- Lokalhistorisk forening
- Idrettslag
- Lokale foreninger/klubber
- Andre aktuelle aktører

5.2.2 Oppsummering av innspill

Nedenfor følger en oppsummering av ønsker og innspill til bruken av Lunde friområde:

Adkomst, parkering og turveier:

- parkeringsplasser
- sammenhengende turveisystem
- folkesti/kultursti/natursti
- joggeløype
- rideanlegg/ridesti
- hundeluftingsområde
- informasjonssenter
- skilting/informasjon

Idrett/fysisk aktivitet:

- idrettspark
- fotball/sandfotball
- balløkker
- sandhåndball
- sandvolleyball
- klatring
- frisbeegolf
- golftreningshull/200 m golf/minigolfbane
- paintball
- boccia
- sykkel-/BMX-løype
- modellflybane for Stavanger Radio Controlled Klubb
- lysløype

Møteplasser:

- bydelspark
- kulturpark
- samlingsplasser/plasser for opphold med benker/bord etc.
- bading og soling - også for eldre, naturister og funksjonshemmede
- areal for fri lek/aktivitet
- sjakkbrett
- grillplass
- utsiktspunkt med solur/kikkert
- videreutvikling av området rundt amfiet
- `stille`-område

Naturmiljø:

- åpent kulturlandskap
- biologisk mangfold
- naturlig dyreliv
- kunnskapspark
- opplysningshage

Marine aktiviteter:

- båtliv, kano og kajakk
- fiske
- badeplasser

Lek:

- naturlekeplass
- superlekeplass
- lekeskog
- kreativ lek
- akebakke
- gapahuk

Bygninger:

- klubbhus/lager for Stavanger Kajakklubb ved Lundsvågen
- Vikingsenter/naust for Engøyholmen Ro & Råseillag
- Løa (Hundvåg menighet/barne og ungdomsarbeid)

Generelt:

- bedre belysning
- universell utforming
- åpne opp området, gi bedre utsyn og innsyn
- ta hensyn til brukere i alle aldersgrupper
- møblering med benker, bord, avfallsbeholdere etc.

4.5 Visuelt sårbare landskapsområder

Visuelt sårbare landskapsområder omfatter områder som ut fra sin egenart og særlige kvaliteter er viktige for landskapsbilde, identitet og opplevelsesverdi. Nye tiltak i slike områder bør vurderes strengt. Omfatter områder som er visuelt tilgjengelige og synlige i omgivelsene som folk ferdes i og har allmenn tilgang til. Dette gjelder områder langs ferdselsårer som vei og turvei, eller områder som er synlige og har markerte, lett gjenkjennende trekk i landskapet. Man må være oppmerksom på at det ikke trenger å være sammenfall mellom grensene for visuelt sårbare områder og delområder.

Delområde 1
Delområde 7
Delområde 8
Delområde 9
Delområde 13
Delområde 16
Delområde 19

4.6 Helhetlige kulturlandskap og kulturmiljø av særlig verdi og utviklingspotensiale

Dette gjelder områder der den kulturhistoriske dybden fremdeles er synlig og mulig å oppleve. I mange tilfeller vil det i slike områder være behov for restaurerings- og skjøtselstiltak.

Delområde 1
Delområde 7
Delområde 8
Delområde 9
Delområde 13
Delområde 16

4.7 Viktige områder for rekreasjon, friluftsliv og landskapsopplevelse

Dette gjelder områder som har særlige kvaliteter med hensyn til rekreasjon, friluftsliv og landskapsopplevelse. Utmark har generelt stor verdi for friluftslivet og bør tas hensyn til ved utarbeidelse av disposisjonsplanen.

Ut fra våre vurderinger omfatter hele Lunde friområde viktige områder for rekreasjon, friluftsliv og landskapsopplevelse.

4.4 Sammenstilling av områdekategorier vurdert ut fra dominerende trekk i natur- og kulturmiljø.

Med bakgrunn i beskrivelsene av hvert enkelt delområde, kan de 20 ulike delområdene samles i 3 ulike arealkategorier. Oversikten viser sammenheng og fordeling av arealbruk slik det fremstår i dag. Inndelingen vil kunne være retningsgivende for utviklingsmål og hensyn som bør tas i arealforvaltningen av Lunde friområde.

Kulturmiljø, tradisjonelle kulturlandskap:

Område med særlig helhetlige kvaliteter og potesiale knyttet til allsidig kulturlandskap.

- Delområde 1
- Delområde 4
- Delområde 6
- Delområde 7 (delvis)
- Delområde 8
- Delområde 9 (delvis)
- Delområde 10
- Delområde 11
- Delområde 12
- Delområde 13
- Delområde 14
- Delområde 16
- Delområde 17
- Delområde 18

Uberørte strandsoner:

Områder som hovedsaklig er uten bygninger og veitilkomst.

- Delområde 1
- Delområde 2 (delstrek)
- Delområde 4
- Delområde 5 (delstrek)
- Delområde 9
- Delområde 11
- Delområde 14 (delstrek)
- Delområde 18 (delstrek)

Sammenhengende naturmiljø:

Naturområde som er lite påvirket av veier, bygninger etc. Landbruk, skogsdrift og annen utmarksbruk er tilstede, men uten at forholdet til rekreasjon og friluftsliv blir hindret.

- Delområde 3
- Delområde 5
- Delområde 7
- Delområde 13 (delvis)
- Delområde 15
- Delområde 16 (delvis)
- Delområde 17 (delvis)
- Delområde 19
- Delområde 20

46

Delområde 19:

Delområde 19 fremstår som et mosaikkpreget landskap med stor variasjon og et spekter av landskapskomponenter i form av åpne og skogkledde arealer med mye fjell i dagen.

Terreng: Småkupert.

Skala: Til tross for den vide utsikten og nærheten til sjøen, bidrar det mosaikkpregete landskapet til at landskapet oppfattes som småskala.

Arealressurs/markslag: Åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Kulturhistorie/kulturminner: Sørøst i området finner man en lokalitet (steinlegning/automatisk fredet med sikringssone på 5 meter).

Landskapsopplevelse: Området oppleves som innholdsrikt og variert med god nærhet til sjøen og gir stor landskapsopplevelse. Utsikten i alle retninger bidrar også til å forsterke opplevelsen.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Området bør på grunn av dominerende trekk i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie beskyttes for omfattende inngrep. Mindre tiltak kan gjennomføres uten at hovedtrekk i grøntstruktur og viktige landskapskvaliteter går tapt, men mye fjell i dagen kan komplisere inngrep og gi stygge sår i landskapet ved bearbeiding.

Delområde 20:

Delområde 20 fremstår som et mosaikkpreget landskap med stor variasjon og et spekter av landskapskomponenter i form av åpne og skogkledde arealer med mye fjell i dagen.

Terreng: Terrengtet skråner mot sjøen nord.

Skala: Til tross for den vide utsikten og nærheten til sjøen, bidrar det mosaikkpregete landskapet til at landskapet oppfattes som småskala.

Arealressurs/markslag: Åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

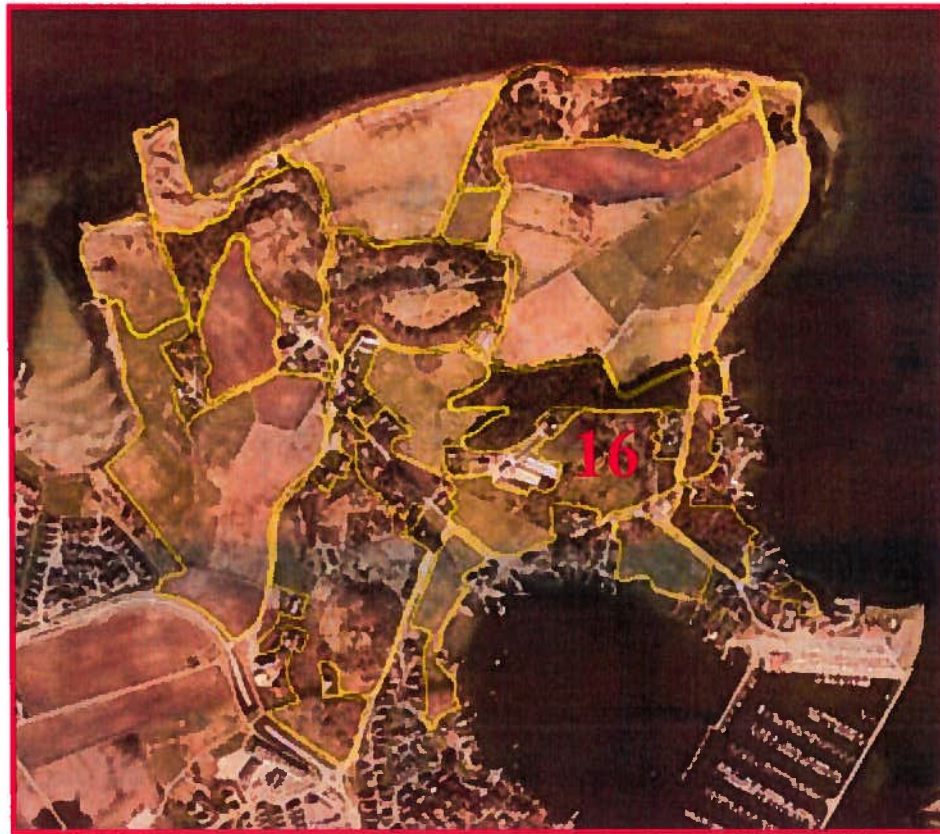
Vilt: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Kulturhistorie/kulturminner: Sentralt i området finner man et gravfelt (2 steinlegninger/automatisk fredet med sikringssone på 5 meter).

Landskapsopplevelse: Området oppleves som innholdsrikt og variert med god nærhet til sjøen og gir stor landskapsopplevelse. God utsikt mot nord bidrar også til å forsterke opplevelsen.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Området bør på grunn av dominerende trekk i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie beskyttes for omfattende inngrep. Mindre tiltak kan gjennomføres uten at hovedtrekk i grøntstruktur og viktige landskapskvaliteter går tapt, men mye fjell i dagen kan komplisere inngrep samt gi stygge sår i landskapet ved bearbeiding.

Delområde 16:

Delområde 16 fremstår som et mosaikkpreget landskap med stor variasjon og et bredt spekter av landskapskomponenter i form av åpne og mindre skogkledde arealer.

Terreng: Småkupert/skråner ned mot sjøen.

Skala: Den gamle beitemarka gir området et småskalapreg, men den åpne sletten i sørvest og utsikten mot sjøen gir området til dels storskala uttrykk.

Arealressurs/markslag: Fulldyrka jord/innmarksbeite/skog/åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Området omfatter et *lokalt viktig* areal med hagemark.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Området grenser inn mot en lokalitet med gråhegre (delområde 15).

Kulturhistorie/kulturminner: Nordøst i området finner man et gravminne (en gravhaug/automatisk fredet med sikringssone på 5 meter). Området inneholder dessuten gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: I nordøst oppleves området som variert og innholdsrikt med småkupert terreng og gammelt kulturlandskap. I sørvest er området mindre utpreget, men har bedre kontakt med sjøen.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Arealet i nordøst har dominerende trekk i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie, men kan tåle mindre inngrep som ikke går på bekostning av kvalitetene i området. Arealet i sørvest tåler større inngrep.

Delområde 17:

Delområde 17 fremstår som et delvis skogkledde område.

Terreng: Terrenget skråner ned mot sjøen i øst.

Skala: Den forholdsvis tette skogen gir kun mindre lysninger, og området oppfattes som småskala.

Arealressurs/markslag: Innmarksbeite/skog/åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Området omfatter et *lokalt viktig* areal med hagemark.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Kulturhistorie/kulturminner: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Landskapsopplevelse: Opphold i skogen og utsikt mot sjøen gir god landskapsopplevelse.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Området fremstår som en velegnet grøntbuffer, men er egnet for gjennomføring av tiltak.

Delområde 18:

Delområde 18 fremstår som en skrånende flate ned mot sjøen i sørøst.

Terreng: Terrenget skråner ned mot sjøen i sørøst.

Skala: Området fremstår som åpent og oversiktlig med god utsikt mot sjø, øyer og fastland på andre siden og oppleves som storskala.

Arealressurs/markslag: Fulldyrka jord/skog/åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Kulturhistorie/kulturminner: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Landskapsopplevelse: Den gode utsikten og kontakten med sjøen gir området stor landskapsopplevelse.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Strandlinjen og bakenforliggende areal kan til tross for kvaliteter knyttet opp mot landskapsopplevelse tåle inngrep i form av bearbeiding og tilrettelegging.

Delområde 13:

44 Delområde 13 fremstår som et mosaikkpreget landskap med stor variasjon og et bredt spekter av landskapskomponenter i form av åpne og skogkledde arealer.

Terreng: Småkupert.

Skala: Til tross for den vide utsikten, bidrar det småkuperte landskapet samt det store omfanget av ulike landskapskomponenter til at landskapet oppfattes som småskala.

Arealressurs/markslag: Innmarksbeite/overflatedyrka jord/skog/åpen fastmark/bebygd areal.

Prioriterte naturtyper: Området inneholder et stort omfang av prioriterte naturtyper; naturbeitemark (*regionalt viktig verdi*), beiteskog (*regionalt viktig verdi*) og hagemark (*lokalt viktig verdi*).

Biologisk mangfold: Sentralt i området finner man en lokalitet med naturbeitemark (*regionalt viktig B*). Lengre sør i området finner man en lokalitet med beiteskog (*regionalt viktig B*).

Vilt: Store deler av området er lokalitet for fasan og rådyr. Særlig for rådyr er området viktig (*viltvekt 2*).

Kulturhistorie/kulturminner: Nordvest i området finner man et gravfelt (5 gravhauger/1 kultlag/automatisk fredet med sikringssone på 5 meter) samt gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: Området oppleves som svært innholdsrikt og variert og gir stor landskapsopplevelse. Utsikten i alle retninger bidrar også til å forsterke opplevelsen.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Området bør på grunn av dominerende trekk i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie beskyttes for omfattende inngrep. Mindre tiltak samt tilrettelegging av stinett kan gjennomføres utenfor gravfeltets sikringssone og uten at hovedtrekk i grøntstruktur og viktige landskapskvaliteter går tapt.

Delområde 14:

Delområde 14 fremstår som en større grøntflate som skråner ned mot sjøen i sørøst.

Terreng: Terrenget skråner ned mot sjøen i sørøst.

Skala: Området fremstår som åpent og oversiktlig med god utsikt mot sjø, øyer og fastland på andre siden og oppleves som storskala.

Arealressurs/markslag: Fulldyrka jord/innmarksbeite/åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Kulturhistorie/kulturminner: Delvis revet uthus fra 1800-tallet.

Landskapsopplevelse: Den gode utsikten og kontakten med sjøen gir området stor landskapsopplevelse.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Strandlinjen og bakenforliggende areal kan til tross for kvaliteter knyttet opp mot landskapsopplevelse tåle inngrep i form av bearbeiding og tilrettelegging.

Delområde 15:

Delområde 15 omfatter et større skogsbelte hovedsaklig med granskog. Sentralt i området ligger et tilgrodd vann/tjern.

Terreng: Småkupert.

Skala: Den tette skogen gir kun mindre lysninger, og området oppfattes som småskala.

Arealressurs/markslag: Skog.

Prioriterte naturtyper: Området grenser inn mot et *regionalt viktig* område med kystlynghei.

Biologisk mangfold: Området grenser inn mot en lokalitet med kystlynghei (*regionalt viktig B*).

Vilt: Området inneholder en lokalitet med gråhegre (viltvekt 2).

Kulturhistorie/kulturminner: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Landskapsopplevelse: Opphold i den tette skogen kan gi god landskapsopplevelse, og kontrasten mellom den tette skogen og det åpne landskapet rundt forsterker opplevelsen.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Det bør tas hensyn til at skogsbeltet er tilholdssted for gråhegre og annet dyreliv, men området fremstår som egnet for gjennomføring av tiltak.

Delområde 10:

Delområde 10 omfatter et større jordbruksareal vest på Lunde.

Terreng: Terrengnet skråner svakt mot vest.

Skala: Området er åpent og oversiktlig med god utsikt mot sjøen, og fremstår som storskala.

Arealressurs/markslag: Fulldyrka jord.

Prioriterte naturtyper: Området grenser inn mot et *lokalt viktig* grøntbelte med innslag av hagemark og sentrale kantsoner.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Området grenser inn mot en lokalitet med fugler samt et tilholdssted for rådyr (viltvekt 2).

Kulturhistorie/kulturminner: Gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: Utsikten mot vest gir god landskapsopplevelse.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Terrengmessig er området godt egnet til gjennomføring av tiltak og få eksisterende kvaliteter vil gå tapt så fremt randsonen inn mot tilstøtende delområder ivaretas.

Delområde 11:

Delområde 11 omfatter et større jordbruksareal vest på Lunde.

Terreng: Terrengnet skråner svakt mot vest.

Skala: Området er åpent og oversiktlig med svært god utsikt mot sjøen, kun brutt opp av steingarder og kantsoner av vegetasjon, og fremstår som storskala.

Arealressurs/markslag: Fulldyrka jord/åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Biologisk mangfold: Området grenser inn mot en lokalitet med marine forekoster (*regionalt viktig B*).

Vilt: Området grenser inn mot en lokalitet med and-/vade-/måke- og alkefugler (viltvekt 2), en lokalitet med fugler samt et tilholdssted for rådyr (viltvekt 1).

Kulturhistorie/kulturminner: Området inneholder et bosetnings-/aktivitetsområde (automatisk fredet med sikringssone på 5 meter) samt gamle steingarder. Området grenser også opp mot et større gravfelt i nord (delområde 1). I tilknytning til området ligger et verneverdig gårdsanlegg.

Landskapsopplevelse: Utsikten mot vest gir god landskapsopplevelse.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Terrengmessig er området godt egnet til gjennomføring av tiltak, men dominerende trekk i landskapsopplevelse og kulturhistorien må ivartas. Randsonen inn mot delområde 1 må ivaretas på best mulig måte. Ved gjennomføring av tiltak må det tas til etterretning at området er svært eksponert fra sjøen og bør holdes åpent/delvis åpent.

Delområde 12:

Delområde 12 omfatter en større slette sentralt i Lunde friområde.

Terreng: Terrengnet skråner svakt mot sørøst.

Skala: Sletten er stor og kun brutt opp av steingarder og fremstår som storskala.

Arealressurs/markslag: Fulldyrka jord.

Prioriterte naturtyper: Området grenser inn mot et *lokalt viktig* grøntbelte med innslag av hagemark og sentrale kantsoner samt en *regionalt viktig* lokalitet med kystlynghei.

Biologisk mangfold: Området grenser inn mot en lokalitet med kulturlandskap (*lokalt viktig C*) samt en lokalitet med kystlynghei (*regionalt viktig B*).

Vilt: Området grenser inn mot en lokalitet med fugler som også er tilholdssted for rådyr (viltvekt 1) samt en lokalitet med gråhegre (viltvekt 2).

Kulturhistorie/kulturminner: Gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: Randsonen gir sletten et stort, åpent preg og gir god landskapsopplevelse. Til tross for størrelsen oppfattes området som lunt og beskyttet.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Terrengmessig er området godt egnet til gjennomføring av tiltak, men randsonen inn mot tilstøtende delområder må ivaretas på best mulig måte.

42 Delområde 7:

Delområde 7 omfatter et delvis sammenhengende grøntbelte på et av de høyeste punktene i området. Området består av tett vegetasjon med noen større lysninger på høydedragene.

Terreng: Høydedrag med mulighet for utsikt i alle retninger.

Skala: På grunn av den gode utsikten fremstår området hovedsaklig som storskala, men vegetasjonen danner mindre landskapsrom og gir delområdet til dels preg av småskala landskap.

Arealressurs/markslag: Skog/innmarksbeite/åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Området omfatter et *lokalt viktig* grøntbelte med innslag av hagemark og sentrale kantsoner. Deler av området grenser inn mot et *regionalt viktig* område med kystlynghei.

Biologisk mangfold: I den sørlige delen av området finner man en lokalitet med kulturlandskap (*lokalt viktig C*). Deler av delområdet grenser inn mot en annen lokalitet med kulturlandskap/kystlynghei (*regionalt viktig B*).

Vilt: Området omfatter en lokalitet med fugler og er også tilholdssted for rådyr (*viltvekt 1*).

Kulturhistorie/kulturminner: Området inneholder et gravminne (en gravhaug/automatisk fredet med sikringssone på 5 meter).

Landskapsopplevelse: Formidabel utsikt gir muligheter for stor landskapsopplevelse. Kontrasten mellom åpent og lukket landskap er også en sentral kvalitet i området.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Området inneholder dominerende trekk i naturmiljø og landskapsopplevelse, men området kan tåle mindre inngrep som ikke går på bekostning av hovedtrekk i grøntstruktur og kvaliteter i området.

Delområde 8

Delområde 8 fremstår som et vakkert mosaikkpreget kulturlandskap i god hevd.

Terreng: Terrengtet skråner svakt ned mot sjøen.

Skala: Området fremstår som åpent og oversiktlig med formidabel utsikt og oppleves i hovedsak som storskala, men det mosaikkpregede landskapet skaper mange mindre landskapsrom.

Arealressurs/markslag: Fulldyrka jord/innmarksbeite/overflatedyrka jord/skog.

Prioriterte naturtyper: Sørvest i området finner man en *regionalt viktig* lokalitet med kystlynghei. Området grenser mot et *lokalt viktig* grøntbelte med innslag av hagemark og sentrale kantsoner.

Biologisk mangfold: Sørvest i området finner man en lokalitet med kystlynghei (*regionalt viktig B*). Denne lokaliteten grenser videre inn mot en annen lokalitet av hagemark (*lokalt viktig C*).

Vilt: Sørøst i området finner man en lokalitet som er definert som hekke- og yngleområde for enkeltbekkasin, vipe og storspove (*viltvekt 1*).

Kulturhistorie/kulturminner: Området inneholder en rydningsrøys-lokalitet med ukjent vernestatus samt svært mange gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: Det mosaikkpregede kulturlandskapet samt den formidabile utsikten gir muligheter for stor landskapsopplevelse.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Kulturlandskapet fremstår som helhetlig og intakt med stor variasjon, og det er ikke ønskelig med inngrep som forringer de eksisterende kvalitetene i området. Området bør holdes åpent.

Delområde 9

Delområde 9 omfatter en strandlinje øst på Lunde.

Terreng: Terrengtet skråner svakt ned mot sjøen.

Skala: Området fremstår som åpent og oversiktlig med formidabel utsikt mot sjø, øyer og fastland på andre siden og oppleves som storskala.

Arealressurs/markslag: Overflatedyrka jord/innmarksbeite/fulldyrka jord.

Prioriterte naturtyper: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Området grenser inn mot en lokalitet som er definert som hekke- og yngleområde for enkeltbekkasin, vipe og storspove (*viltvekt 1*).

Kulturhistorie/kulturminner: Gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: Formidabel utsikt gir muligheter for stor landskapsopplevelse.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Strandlinjen kan til tross for kvaliteter i naturmiljø og landskapsopplevelse tåle inngrep i form av mindre bearbeiding som ikke går på bekostning av eksisterende kvaliteter.

Delområde 4:

Delområde 4 fremstår som en stor åpen slette som skråner ned mot sjøen. Utsikten mot sjøen og fastlandet på andre siden er formidabel. Området er i dag preget av aktivitet i regi av modellflyklubben.

Terreng: Terrengen skråner jevnt ned mot strandlinjen/sjøen.

Skala: Området fremstår som storskala.

Arealressurs/markslag: Fulldyrka jord/innmarksbeite/åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Området omfatter en *lokalt viktig* strandlinje med rester av rullesteinsstrand og innslag av strandeng og strandsump. Store deler av området grenser inn mot et *lokalt viktig* grøntbelte med innslag av hagemark og sentrale kantsoner.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Området grenser mot en lokalitet med and-/vade-/måke- og alkefugler (*viltvekt 2*) samt mot et grøntbelte med tilhold av fulger og rådyr (*viltvekt 1*).

Kulturhistorie/kulturminner: Gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: Formidabel utsikt gir muligheter for stor landskapsopplevelse. Kontakten med sjøen fremstår også som en viktig kvalitet.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Arealet som i dag er fulldyrka jord tåler inngrep, men ved gjennomføring av tiltak må det tas til etterretning at området er svært eksponert fra sjøen. Området kan med fordel holdes delvis åpent. Strandlinjen kan til tross for kvaliteter i naturmiljø og landskapsopplevelse tåle inngrep i form av mindre bearbeiding.

Delområde 5:

Delområde 5 omfatter et delvis sammenhengende grøntbelte som grenser mot sjøen i nord.

Terreng: Terrengen skråner ned mot sjøen med enkelte innslag av flattere partier.

Skala: På grunn av den tette vegetasjonen fremstår området i hovedsak som småskala, men i enkelte partier åpner vegetasjonen seg opp med mulighet for formidabel utsikt, og området fremstår da som storskala.

Arealressurs/markslag: Skog/innmarksbeite/åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Området grenser inn mot en *lokalt viktig* strandlinje.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Området grenser mot en lokalitet med and-/vade-/måke- og alkefulger (*viltvekt 2*). Skogen i området er tilholdssted for rådyr.

Kulturminner/kulturhistorie: Gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: Formidabel utsikt gir muligheter for stor landskapsopplevelse. Kontrasten mellom åpent og lukka landskap er også en sentral kvalitet i området.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Området inneholder dominerende trekk i naturmiljø og landskapsopplevelse, men området kan tåle inngrep som ikke går på bekostning av hovedtrekk i grøntstruktur og kvaliteter i området.

Delområde 6:

Delområde 6 fremstår som en stor åpen slette som binder sammen større areal med fulldyrka jord samt grenser opp mot skogkledde grøntbelter.

Terreng: Terrengen fremstår som forholdsvis flatt.

Skala: På grunn av den gode utsikten mot øst og vest fremstår området i hovedsak som storskala.

Arealressurs/markslag: Fulldyrka jord.

Prioriterte naturtyper: Området grenser inn mot et *lokalt viktig* grøntbelte med innslag av hagemark og sentrale kantsoner.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Området grenser mot et grøntbelte med tilhold av fugler og rådyr (*viltvekt 1*).

Kulturhistorie/kulturminner: Gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: Formidabel utsikt gir muligheter for stor landskapsopplevelse.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Arealet som i dag er fulldyrka jord tåler inngrep.

4.3 Presentasjon av 20 delområder

Delområde 1:

40 Delområde 1 omfatter et karakteristisk kulturlandskap nordøst på Lunde. Delområdet grenser mot sjø i nord og vest.

Terreng: Svakt skrånende/småkupert terreng med noe fjell/stein i dagen.

Skala: Området med sin tilknytning til sjøen og de åpne jordbruksarealene gir lange utsyn og oppfattes som storskala.

Arealressurs/markslag: Innmarksbeite med noe fjell og stein i dagen.

Prioriterte naturtyper: Området grenser mot et *lokalt viktig* grøntbelte med innslag av hagemark og sentrale kantsoner.

Biologisk mangfold: Området grenser mot en lokalitet med marine forekomster (*regionalt viktig B*).

Vilt: Området grenser mot en lokalitet med and-/vade-/måke- og alkefugler (*viltvekt 2*) samt mot et grøntbelte med tilhold av fugler og rådyr (*viltvekt 1*).

Kulturhistorie/kulturminner: Området inneholder et gravfelt (4 gravhauger/automatisk fredet med sikringssone på 5 meter) samt gamle steingarder.

Landskapsopplevelse: Området fremstår som et vakkert, helhetlig område med gammel beitemark og synlige kulturminner i form av gravhauger.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Området bør på grunn av dominerende trekk i kulturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie holdes åpent og beskyttes for omfattende inngrep. Mindre tiltak som tilrettelegging av turvei kan gjennomføres utenfor gravfeltets sikringssone.

Delområde 2:

Delområde 2 omfatter et delvis utfylt areal med tilhørende strandsone. Området fremstår som uryddig med hauger av deponert masse.

Terreng: Flatt terreng med hauger av deponert masse/strandlinje.

Skala: Området gir lange utsyn og oppfattes i hovedsak som storskala. Hauger av deponert masse skaper mindre og avgrensede landskapsrom og gir området et til dels småskala preg.

Arealressurs/markslag: Åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Deler av området omfatter en *lokalt viktig* strandlinje. Store deler av området grenser inn mot *lokalt viktig* grøntbelte med innslag av hagemark og sentrale kantsoner.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Området grenser mot en lokalitet med and-/vade-/måke- og alkefugler (*viltvekt 2*) samt mot et grøntbelte med tilhold av fugler og rådyr (*viltvekt 1*).

Kulturhistorie/kulturminner: Strandlinjen inneholder en lokalitet (steinlegning) med uavklart vernestatus samt grenser inn mot et delområde med et markant gravfelt (delområde 1).

Landskapsopplevelse: Det utfylte arealet samt strandsonen fremstår som noe uryddig, men området har med sin utsikt og kontakt med sjøen stort potensiale ved opprydding og bearbeiding.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Det utfylte området kan med fordel bearbeides for å oppnå en kvalitetsheving, men det må i særlig grad tas hensyn til overgangene mot tilgrensede kulturlandskap og naturlig strandlinje. Strandlinjen kan til tross for kvaliteter i naturmiljø, landskapsopplevelse og kulturhistorie tåle inngrep i form av mindre bearbeiding som ikke går på bekostning av eksisterende kvaliteter.

Delområde 3:

Delområde 3 omfatter et delvis utfylt areal som er et av de høyeste punktene i området. Området er dekket av et sammenhengende grøntbelte av tett vegetasjon med en større lysning sentralt i området.

Terreng: Høydedrag med mulighet for utsikt i alle retninger.

Skala: På grunn av den gode utsikten fremstår området som storskala, men vegetasjonen danner mindre landskapsrom som til dels gir området et småskala uttrykk.

Arealressurs/markslag: Skog/innmarksbeite/åpen fastmark.

Prioriterte naturtyper: Området omfatter et *lokalt viktig* grøntbelte med innslag av hagemark og sentrale kantsoner. Deler av området grenser inn mot en *lokalt viktig* strandlinje.

Biologisk mangfold: Ingen forekomster i umiddelbar nærhet.

Vilt: Området omfatter en lokalitet med fugler samt er tilholdssted for hjort og rådyr (*viltvekt 1*).

Kulturhistorie/kulturminner: Området grenser inn mot et delområde med et markant gravfelt (delområde 1) samt en annen lokalitet i strandlinjen (delområde 2).

Landskapsopplevelse: Muligheten for formidabel utsikt gir muligheter for stor landskapsopplevelse. Kontrasten mellom åpent og lukket landskap er også en sentral kvalitet i området.

Hensyn ved fremtidig bruk og tilrettelegging: Området inneholder dominerende trekk i naturmiljø og landskapsopplevelse, men det kan tåle mindre inngrep som ikke går på bekostning av hovedtrekk i grøntstruktur og kvaliteter i området.

4 OMTALE AV DELOMRÅDER

4.1 Hvorfor inndeling i delområder?

Hovedintensjonen med inndeling i delområder er å identifisere områder som har et enskapt visuelt landskapsuttrykk. Inndelingen er basert på en vurdering der fremtredende landskapskarakterer er lagt til grunn. Det kan være arealbruk, naturmiljø, terrengform eller tydelig romlig avgrensning.

Visuelt vurdert vil et tiltak inne i et delområde i mange tilfeller lettere kunne tilpasses omgivelsene og ikke bli skjemmende eller dominerende, enn om det blir plassert i overgangen mellom to delområder eller landskapstyper. Ved planlegging av tiltak bør man derfor være oppmerksom på overgangssoner som oppstår mellom områder av ulik karakter. Kartet som viser inndeling i delområder vil være retningsgivende for vurdering av lokalisering av tiltak.

4.2 Delområder i Lunde friområde

Lunde friområde er delt inn i 20 delområder. Det er vurdert at hvert enkelt delområde har en indre sammenheng og utpreget landskapskarakter som er mulig å identifisere og skildre. Sammen med romlig avgrensning vil skala/topografi, hovedtrekk i naturmiljø og arealbruk være viktige kriterier for avgrensning av enhetlige delområder. Kriterier for inndeling i helhetlige delområder er beskrevet nærmere i kapittel 2 punkt 2.2.5.

LANDSKAPSOPPLEVELSE

Visuelle kvaliteter

Lunde friområde fremstår som et område med mosaikkpreget kulturlandskap, med mindre skogholt og vegetasjonsrike randsoner. Terrenget varierer mellom flate og kuperte områder, enkeltstående trær og tett vegetasjon. Panoramautsikt mot øyene i Ryfylket og fjellene i bakgrunnen gir et mektig og storslagent landskap. Få store tekniske inngrep gir området god helhet. Kontrasten mellom de forskjellige landskapsrommene, samt kontrasten mellom sjø og land forsterker landskapsopplevelsen og landskapsverdien.

I rapporten 'Vakre landskap i Rogaland' utarbeidet av Rogaland Fylkeskommune defineres Lunde friområde som et av 106 områder i Rogaland av høy landskapsverdi/fylkesinteresse (***)

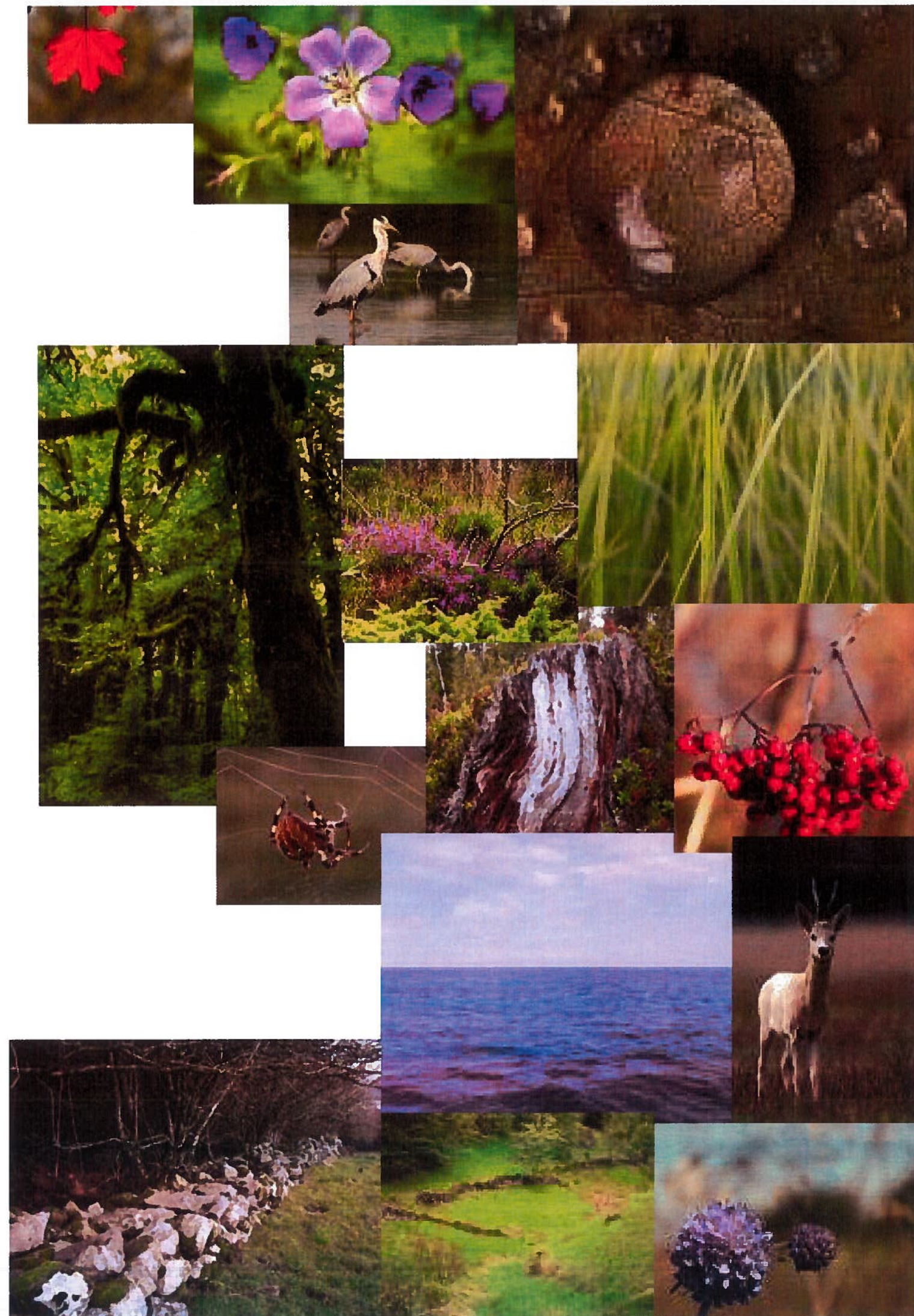
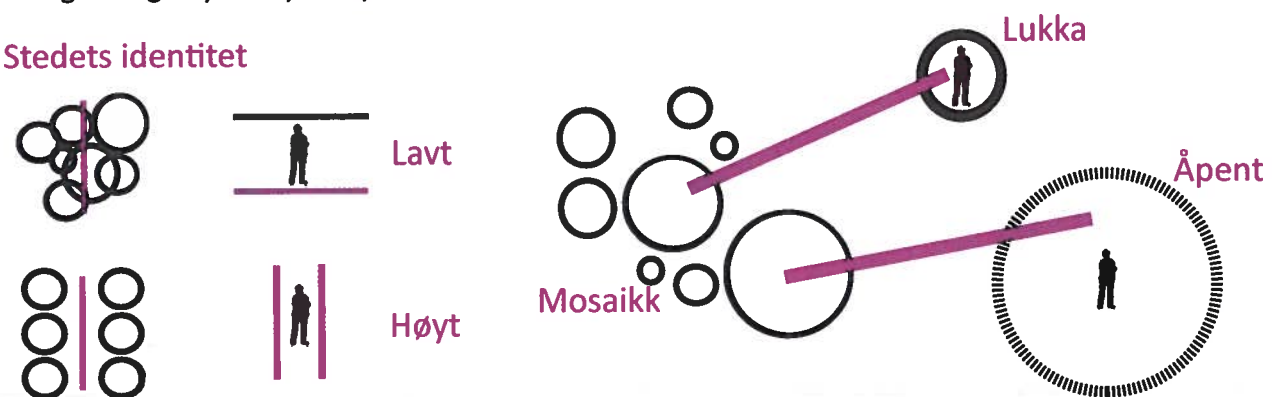
Valg av ståsted kan være avgjørende for opplevelsen av landskapet. Fra de høyere utsiktspunktene er mange nære horisontlinjer borte, og landskapet er åpent. Når en beveger seg lavere i terrenget, med myke horisontlinjer, ser man bare korte strekninger fordi bølgeformen i landskapet begrenser sikten. Lunde friområde gir varierte opplevelser, og området har preg av både små-, mellom- og storskala landskap avhengig av ståsted. Kontrasten mellom store, åpne landskapsrom med panoramautsikt og intime, små lysninger med vegger på alle kanter gir sterk inntryksstyrke.

Kontakten med vann har generelt stor verdi, og Lunde friområde har spesielt store kvaliteter med hensyn til uberørte strandsoner og nærheten til sjøen. Sjøen gir landskapet romfølelse, gode linjedrag, og ofte en innholdsrik strandsone med vegetasjon, liv og rekreasjonsverdi.

Steingardene er særmerkte og verdifulle kulturminner på Lunde. De deler markene i mosaikkmønster, og gir landskapet en unik karakter. De forteller om rydding av jord, slit og steinrik jord. Langs dagens steingarder står gjerne frodige trær.

Sett under ett, fremstår Lunde friområde som et landskapsområde der landskapskomponentene samlet sett har kvaliteter som gjør det enestående og særlig opplevelsesrikt. Landskapet er helhetlig med stort mangfold og høy inntryksstyrke.

Stedets identitet

Klima

Vind:

Vind er et varemerke for Stavanger. Det kan være vanskelig å måle vindstyrken, for vinden kommer i kast, den skifter retning, og styrken varierer med høyden. Den mest framtreddende vindretningen gjennom året kommer fra sørøst, sommerstid dominerer nord, nordvesten eller vind rett fra sør. Vind fra nordvest er ellers vanlig både vår og høst med dreining til nord på vinteren. Sørvesten er regnvinden som er mest aktiv sommer og høst.

Nedbør:

Stavanger har ca 1100 mm nedbør i året. En ganske typisk vær-situasjon er overskyet med stadig lavere skydekke, vinden øker på fra sørvest, og så begynner det å regne. Vind i kombinasjon med regn forsterker inntrykket av regn. Regnet, sommer som vinter, varierer i styrke og påvirkning av naturmiljøet. Mye nedbør over tid vil gi vannmetta jord, som kan være problematisk særlig vår og høst ved jordbearbeiding og høsting.

Temperatur:

Havet har stor innflytelse på temperaturen, og vårt tempererte vestkystklima. Utenfor kysten av Sør-Norge er det to havstrømmer som påvirker temperaturforholdene. Den Baltiske strømmen fra Østersjøen fører kaldt vann med seg opp langs kysten, og Golfstrømmen fører varmt vann fra sørlige Atlanterhav opp mot Nord-Europa. I 2008 var gjennomsnittstemperaturen 7,4 C, med høyeste målte temperatur 31,3 C og laveste målte temperatur -9,0 C.

Lysforhold:

Byen er åpen og omgitt av mye hav og mye himmel. Lavtrykk med lavere og lavere skydekke, og regn som går over til yr og skodde, og deretter oppklaring, forekommer ofte. Det er stadig variasjon i lyse og mørke stemninger som setter sitt preg på landskapet og menneskene.

Lunde friområde:

Lunde friområde er vindutsatt på grunn av sin beliggenhet nær sjøen. De mest vindutsatte stedene er på høydedragene, særlig i områder hvor vegetasjonen ikke gir tilfredsstillende lè.

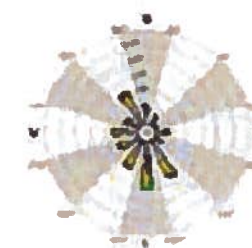
De gode, lune oppholdssonene omfatter områder som får sol i sør og lè i form av terrengformer og vegetasjon.

Ved planlegging av fremtidige tiltak må stedets klima tas til etterretning med hensyn til oppretting av best mulige oppholdssteder. De fleste møteplasser tilrettelagt for opphold bør gis en plassering som ivaretar behovet for lè, mens areal tilrettelagt for aktivitet og fysisk utfoldelse kan tåle en plassering i mer vindutsatte områder.

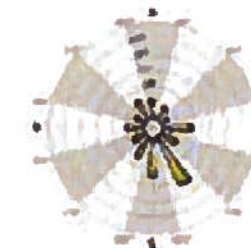
Kilde: Meteorologisk institutt

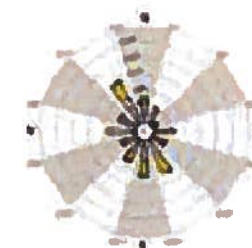
KLIMA - VIND, SOL OG SKYGGE

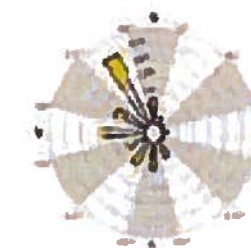
HØST
 Dominerende vindretning
 fra sørøst

VINTER
 Dominerende vindretning
 fra sørøst

VÅR
 Dominerende vindretning
 fra sørøst og nordvest

SOMMER
 Dominerende vindretning
 fra nordvest

Kilde: meteorologisk institutt

Oversikten er kun en skjematisk oversikt, basert på vinddata fra hele Stavanger regionen, samt sol- og skyggeforhold. Lokale forhold vil påvirke lokalklimaet.

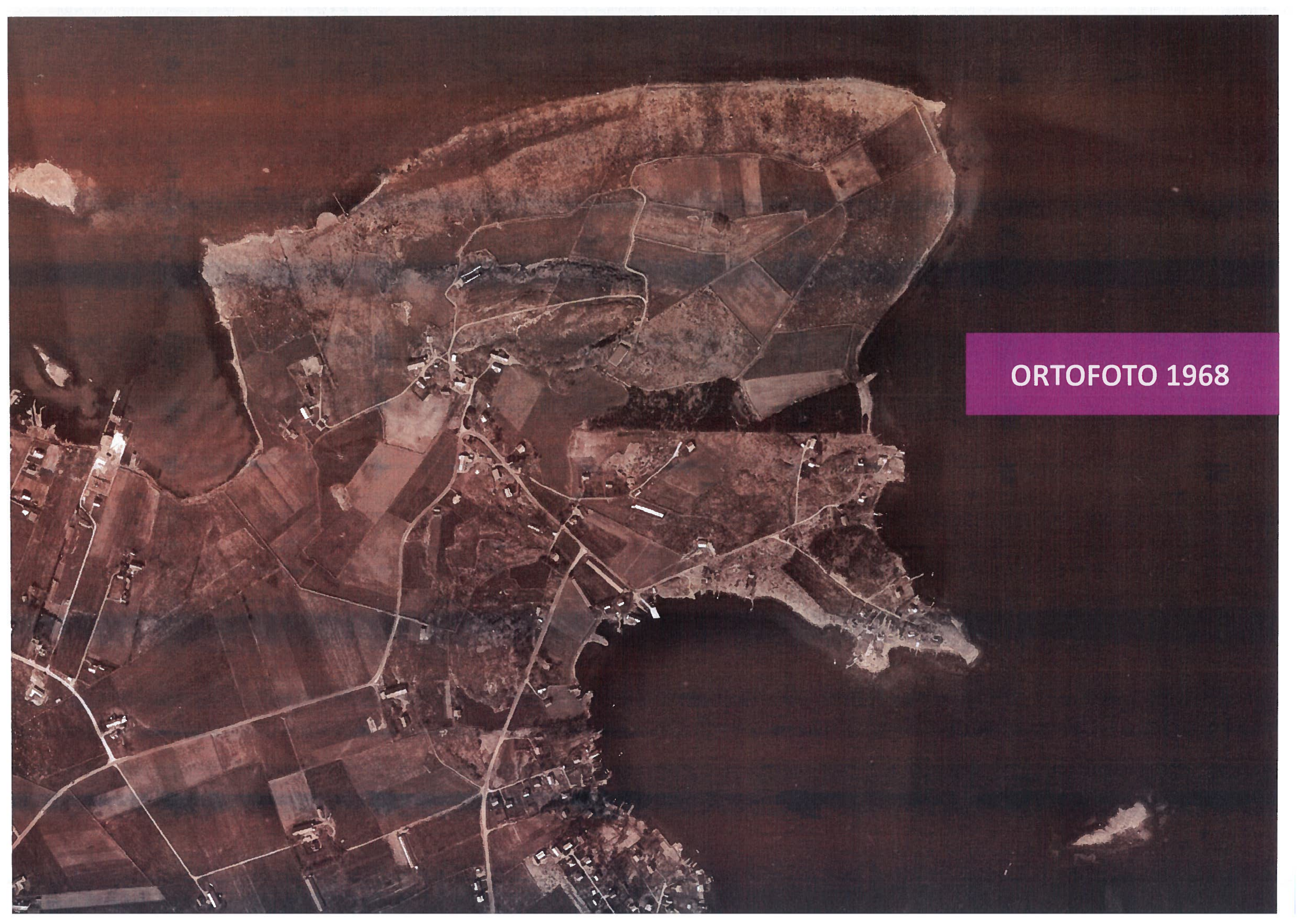

Sol går opp i øst

Sol går ned i vest

ORTOFOTO 1968

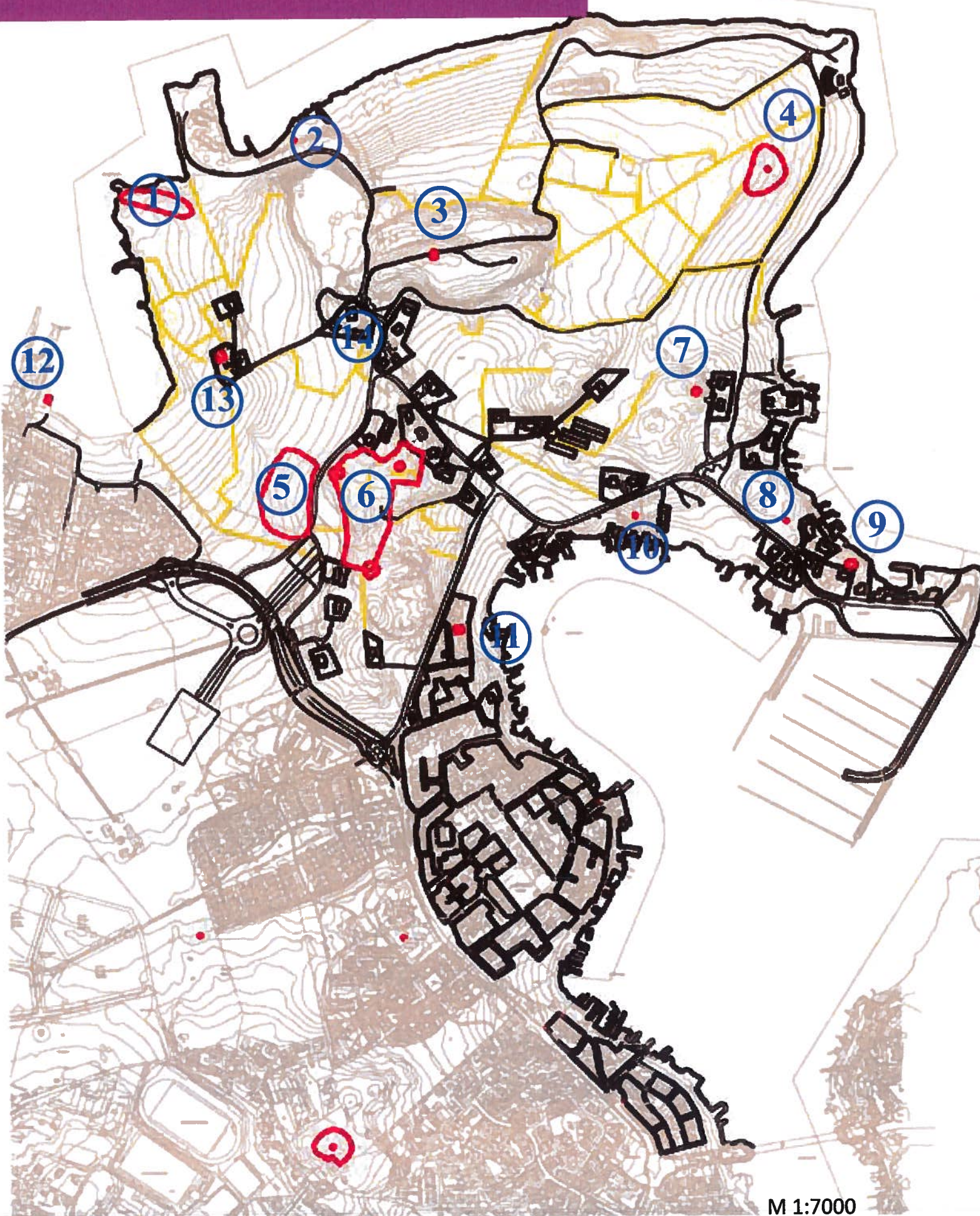

An aerial photograph showing a large area of agricultural fields, likely in a semi-arid region. The fields are divided into numerous rectangular plots of varying sizes, some of which are planted with crops. A prominent feature is a large, dark, irregularly shaped area on the right side of the image, which appears to be a body of water or a heavily shaded area. The overall color palette is dominated by earthy tones, including browns, tans, and greys, with some darker patches. The image has a historical, slightly grainy quality.

ORTOFOTO 1937

KULTURMINNER

Kulturminner

Kulturminner er ifølge Kulturminneloven alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Slike kan blant annet bestå av hus, industribygg eller fartøyer. Kulturminner kan også finnes i utmark eller under dyrket mark, som for eksempel tjæremiler, kullgroper, gravhauger, jernvinner, rydningsrøyser eller bosetningsspor. I Norge er alle kulturminner før 1537 (Reformasjonen) og stående bygg fra før 1650 automatisk fredet i henhold til Kulturminneloven.

1. Lokalitet 34935 Art: Gravfelt (4 gravhauger) Vernestatus: Automatisk fredet Sikringszone på: 5 meter Tilstand: vurdert i 2009 2. Lokalitet 44953 Art: Annen arkeologisk lokalitet (steinlegning) Vernestatus: Uavklart Tilstand: Ukjent 3. Lokalitet 44954 Art: Gravminne (1 gravhaug) Vernestatus: Automatisk fredet Sikringszone på: 5 meter Tilstand: Ukjent 4. Lokalitet 5478 Art: Rydningsrøyslokalitet Vernestatus: Uavklart Tilstand: Ukjent 5. Lokalitet 94802 Art: Bosetning - aktivitetsområde Vernestatus: Automatisk fredet Sikringszone på: 5 meter Tilstand: Intakt Arealbruk: Dyrket mark/åker 6. Lokalitet 94806 Art: Gravfelt (5 gravhauger/1 kulturlag) Vernestatus: Automatisk fredet Sikringszone på: 5 meter Tilstand: Intakt Arealbruk: Dyrket mark/åker	7. Lokalitet 72295 Art: Gravminne (1 gravhaug) Vernestatus: Automatisk fredet Sikringszone på: 5 meter Tilstand: Ukjent 8. Lokalitet 54245 Art: Annen arkeologisk lokalitet (steinlegning) Vernestatus: Automatisk fredet Tilstand: Ukjent 9. Lokalitet 34924 Art: Gravfelt (2 stk steinlegning) Vernestatus: Automatisk fredet Sikringszone på: 5 meter Tilstand: Ukjent 10. Lokalitet 65519 Art: Gravminne (1 gravhaug) Vernestatus: Fjernet (aut. fredet) Tilstand: Tapt (ulovlig fjernet) 11. Lokalitet L4411 / 05/0812 Art: Uthus (ca 1800) Tilstand: Delvis revet 12. Lokalitet 05/0004 Art: Naust og steinbrygge av høy verdi 13. Lokalitet 04/0015 Art: Gårdsanlegg 14. Lokalitet 04/0422 Art: Bolig

M 1:7000

KULTURHISTORIE

Kulturhistorie

Hundvåg bydel har en rik historie som daterer seg tilbake til steinalderen. En rekke løsfunn og faste fornminner vitner om rikdom og makt. Med sin sentrale plassering og gode forhold for jordbruk har Hundvåg inntatt en sentral posisjon i regionens historie.

Innenfor bydelen finnes nærmere 60 registrerte fornminner. Kulturlandskapet er knyttet til jordbruk og fiske, og for enkelte øyer og områder er det snakk om et karakterlandskap formet gjennom felles driftsformer over svært lang tid. Dagens kulturlandskap domineres av et jordbrukslandskap som kan ha røtter tilbake til middelalderen, men som fikk sin endelige utforming under utskiftingen på 1800-tallet.

I 1830-årene fantes det 3 bruk på henholdsvis Husabø og Lunde, 4 bruk på Austbø, mens det på Skeie bare var en bruker. Den sterke folkeveksten i løpet av 1800-tallet førte til en sterk bruksdeling. I 1905 var Lunde delt i 22 bruk, Husabø i 24 bruk, Skeie i 22 bruk og på Austbø 39 bruk. Flere av disse brukene var mindre plasser og eiendommer som var bebodd av mennesker som hadde sin hovedbeskjeftigelse utenom jordbruket, i fraktfart, fiske og industri.

32

Utskiftingene som fant sted i løpet av 1800-tallet førte til utflytting fra de gamle tunene. Utskiftingene sammen med driftsomlegging og nydyrking skapte steingarder som skiller mellom eiendommene og som skiller mellom ulike driftsformer. Et annet resultat av utskiftingene var anleggning av veier som førte fra de enkelte bruk ut til åker og eng og veier som bandt de enkelte gårdene sammen.

Med sin nære tilknytning til et ekspanderende bysamfunn ble jordbruksproduksjonen i løpet av 1800-tallet lagt om fra kornproduksjon til produksjon av kjøtt- og melkeprodukter. Ved inngangen til 1900-tallet hadde en begynnende industri fått fotfeste. Skipsverft, skipsopphuggingsverksted og flere hermetikkfabrikker ble anlagt.

Steingardene stråler radiært ut fra bebyggelsen sentralt på øya og ned mot sjøen. Det er snakk om et karakterlandskap utformet gjennom felles driftsformer oversådd med fornminner. Steingardene er særmerkte og verdifulle kulturminner i Jærlandskapet. De deler markene i mosaikkmønster, og gir landskapet en unik karakter. De forteller om rydding av jord, slit og steinrik jord. Det finnes spor etter gamle steingarder, men de fleste er trolig kommet etter utskiftingsloven av 1857, som påla gårdbrukerne å løse doble steingarder langs de nye grensene både i inn- og utmark.

Nyere driftsmetoder i jordbruket med overgang til store og rasjonelle maskiner har ført til at mange steingarder er fjernet. Samtidig har dagens dyrkningsmetoder tilført landskapet maskinlødde tunge steingarder. Langs dagens steingarder står gjerne frodige trær.

I **Lunde friområde** finner man fornminner med hovedvekt på gravhauger, gravrøyser og steinsettinger fra jernalderen. Dette sees i sammenheng med skipsleia og Åmøy som kultisk helligdom. Lunde var bebodd gjennom hele middelalderen. Området er et variert og sjeldent eksempel på driftsbetinget landskapsstruktur. Teigområdet i nordøst inneholder usedvanlig flotte steingarder i god kontakt med hagemark, fornminner, skogsteiger og gårdshus.

Helt i sør i dette grøntområdet fins et større område ved Hundvåg Ring som er av spesiell interesse. Det inneholder eikeskog og einermark, gravhauger, steingarder, naust og gammel løe, våningshus fra 1914 og uthus fra ca. 1800. Området står fremdeles i god kontakt med landskapet i nord og nordvest.

Mange av fornminnene er høyt prioriterte i Fylkesplan for kulturminner. Av nyere tids kulturminner finner man bl.a. et naust og en steinbrygge, et gammelt gårdsanlegg og et delvis revet uthus fra 1800-tallet.

Kilde: Kulturlandskapet i Stavanger - Historisk del (Byplansjefen i Stavanger 1991)

I reguleringsbestemmelsene for Lunde heter det at:

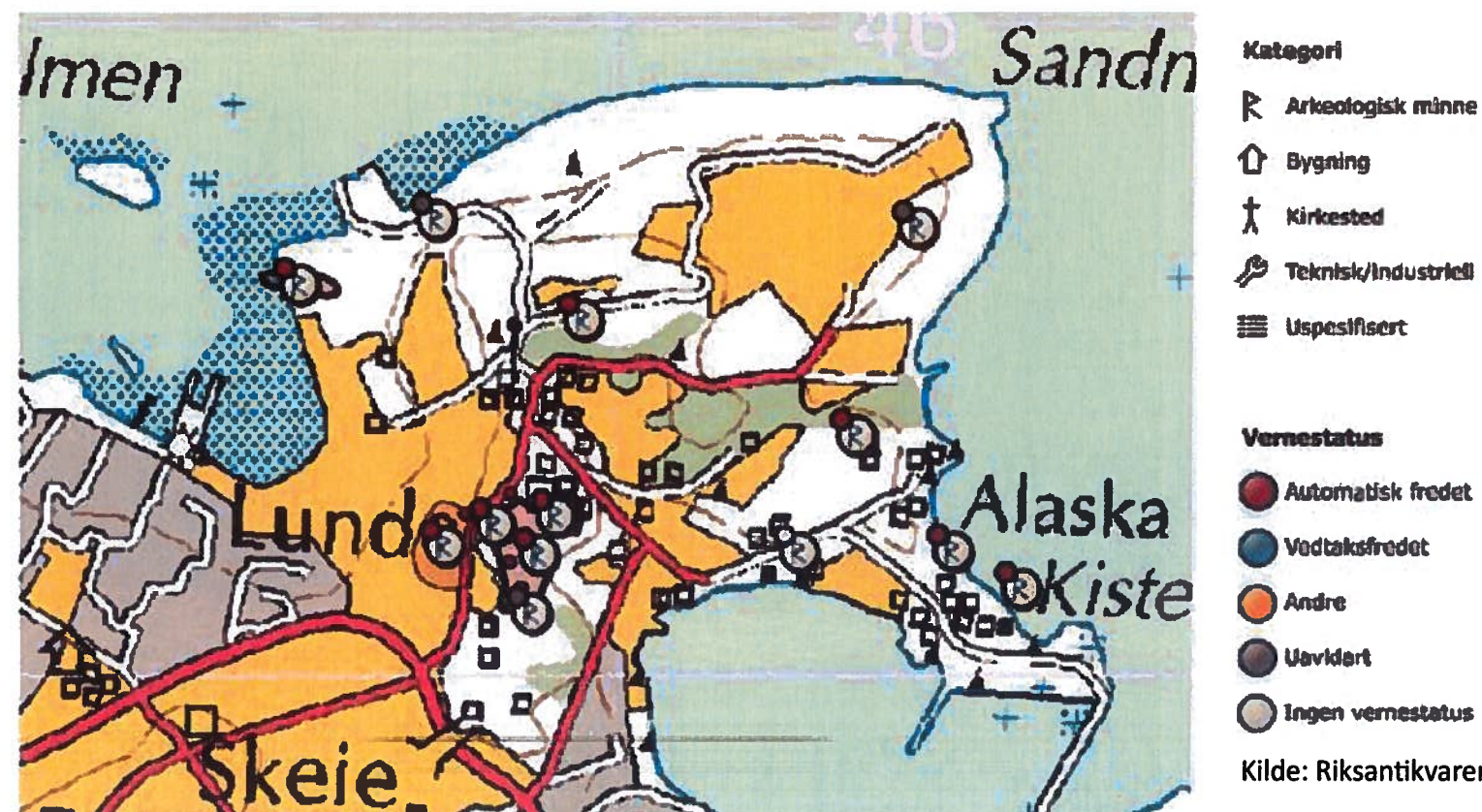
§ 4 Spesialområder. Områder med status spesialområde bevaring/fornminne:

1. I områdene gjelder Lov om kulturminner, hvoretter det i § 3 fremgår at det er forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner uten av det foreligger tillatelse fra vedkommende myndighet.
2. Fredete kulturminner, med sikringssone på 5.0 m regnet fra kulturminnets ytterkant, skal bevares.

§ 10 Fellesbestemmelser:

1. Eksisterende steingjerder og vegetasjon, inklusiv skogholt skal søkes bevart.
2. Eksisterende fornminner skal bevares.

Før igangsetting av tiltak skal arkeologiske prøvegravninger alltid gjennomføres.

Kartlegging av viltspor i snø

Kilde: GISline/Stavanger kommune

Rådyr liker seg godt i dette varierte landskapet som består av dyrket mark, grasbeite og treklynger. Rådyrstammen på Hundvåg er stor, men dyrene har fått mindre leveområder i det siste som følge av omfattende boligbygging. Skeisvika og de nordvestre strandområdene av Hundvåg er svært verdifull lokalitet for en rekke våtmarks- og sjøfugler. Lundeområdet viser seg også å være spesielt interessant for småfugl og spetter. I granskogen på Lunde hekker det gråhegre. Sør i området har det blitt registrert fasan.

Vilt

Et viltområde er et geografisk område som er særlig viktig for en eller flere arter, og som er vektet etter viktighet ("viltvekt"). Viltområdene er inndelt i "områdetyper", som beskriver områdets funksjoner for arten.

Viltområdene er gitt en *viltvekt* fra 1 til 5, og denne gjenspeiler områdets viktighet. Viltvekt 1 betyr lokal verdi, viltvekt 2-3 betyr regional verdi og 4-5 betyr nasjonal verdi.

1.
Lok. nr. 110310502 Skeisvika/Breivika
Art: Andefugler/Vade-,måke-, og alkefugler
Områdetype: Beite-/jaktområde
Viltvekt: 2
2.
Lok. nr. 110310504 Lunde
Art: Spurvefugler
Områdetype: Hekke-/yngleområde
Viltvekt: 1
3.
Lok. nr. 110310507 Lundsneset ved militærlager
Art: Enkeltbekkasin/Vipe/Storspove
Områdetype: Hekke-/yngleområde
Viltvekt: 1
4.
Lok. nr. 110310508 Lundsneset sør
Art: Gråhegre
Områdetype: Hekke-/yngleområde
Viltvekt: 2
5.
Lok. nr. 110310031 Lunde-sør
Art: Fasan/rådyr
Områdetype: Fasan: Hekke-/yngleområde / Rådyr: Leveområde
Viltvekt: Rådyr: 2

Verdi med hensyn til vilt:

Viltvekt 1: delområde 2 og 3
Viltvekt 2: delområde 1, 4 og 5

Kilde: Stavanger kommune

Kilde: GISline/Stavanger kommune
 Registrert: 2002

Lokalt viktige naturtyper

Kilde: Naturregistreringer Stavanger kommune

1.
 Områdebeskrivelse: Strandsone med rest av rullesteinsstrand på nordsiden av Lundsneset
 Naturtype: Strandeng og strandsump
2.
 Områdebeskrivelse: Hagemark og kantsoner er viktige element for mangfoldet i kulturlandskapet. Ulike fugler og rådyr har tilhold her.
 Naturtype: Hagemark
3.
 Områdebeskrivelse: Fuktig lynghei og beite, iferd med å gro igjen med bjørk. Dam sørøst for beite. Storpove og andre vade- og måkefugler. Kystmyrklegg og flekkmarihånd m.fl.
 Naturtype: Kystlynghei
4.
 Områdebeskrivelse: Einerhage. Bør undersøkes nærmere.
 Naturtype: Hagemark
5.
 Områdebeskrivelse: Artsrik eng med jordnøtt. Tidligere beite. I skrånende terreng med en del berg i dagen.
 Naturtype: Naturbeitemark
6.
 Områdebeskrivelse: Eng. Artsrik, stedvis med jordnøtt. Viktig område for spurvefugl.
 Naturtype: Naturbeitemark
7.
 Områdebeskrivelse: Skråning med mye blokk og tynt jordsmonn. Trærne skaper en skyggefull skogbunn. Området blir beita.
 Naturtype: Beiteskog
8.
 Områdebeskrivelse: Artsrik eng delvis som hagemark (med trær)
 Naturtype: Hagemark

Kilde: Stavanger kommune

LOKALT VIKTIGE NATURTYPER

Oversiktskartet viser lokalt viktige naturtyper innenfor analyseområdet basert på interne vurderinger. Påfølgende side gir en nærmere beskrivelse av delområde 1 - 8.

NASJONALT KARTLAGTE NATURTYPER - BIOLOGISK MANGFOLD

Kilde: GISline/Arealis

Registrert: 2006

Biologisk mangfold

Biologisk mangfold eller **biodiversitet** er summen av *artsmangfold*, *genetisk mangfold* og *økologisk mangfold* i et område.

A-kategori: Områder av nasjonal verdi

B-kategori: Områder av regional verdi

C-kategori: Områder av lokal verdi

1.
Lok. nr. 502 Skeisvika/Brevika
Hovednaturtype: Marine forekomster
Naturtype: Bløtbunnsområder i strandsonen I08
Verdi: Regionalt viktig B
2.
Lok. nr. 504 Lunde
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Hagemark D05
Verdi: Lokalt viktig C
3.
Lok. nr. 507 Lundsneset ved militærlager
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Kystlynghei D07
Verdi: Regionalt viktig B
4.
Lok. nr. 31 Lunde-sør
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Naturbeitemark D04
Verdi: Regionalt viktig B
5.
Lok. nr. 34 Lunde-Hundvåg Ring
Hovednaturtype: Kulturlandskap
Naturtype: Beiteskog D06
Verdi: Regionalt viktig B

Verdi med hensyn til biologisk mangfold:

Regionalt viktig verdi (B): delområde 1, 3, 4 og 5

Lokalt viktig verdi (C): delområde 2

Kilde: Arealis

Kulturlandskap

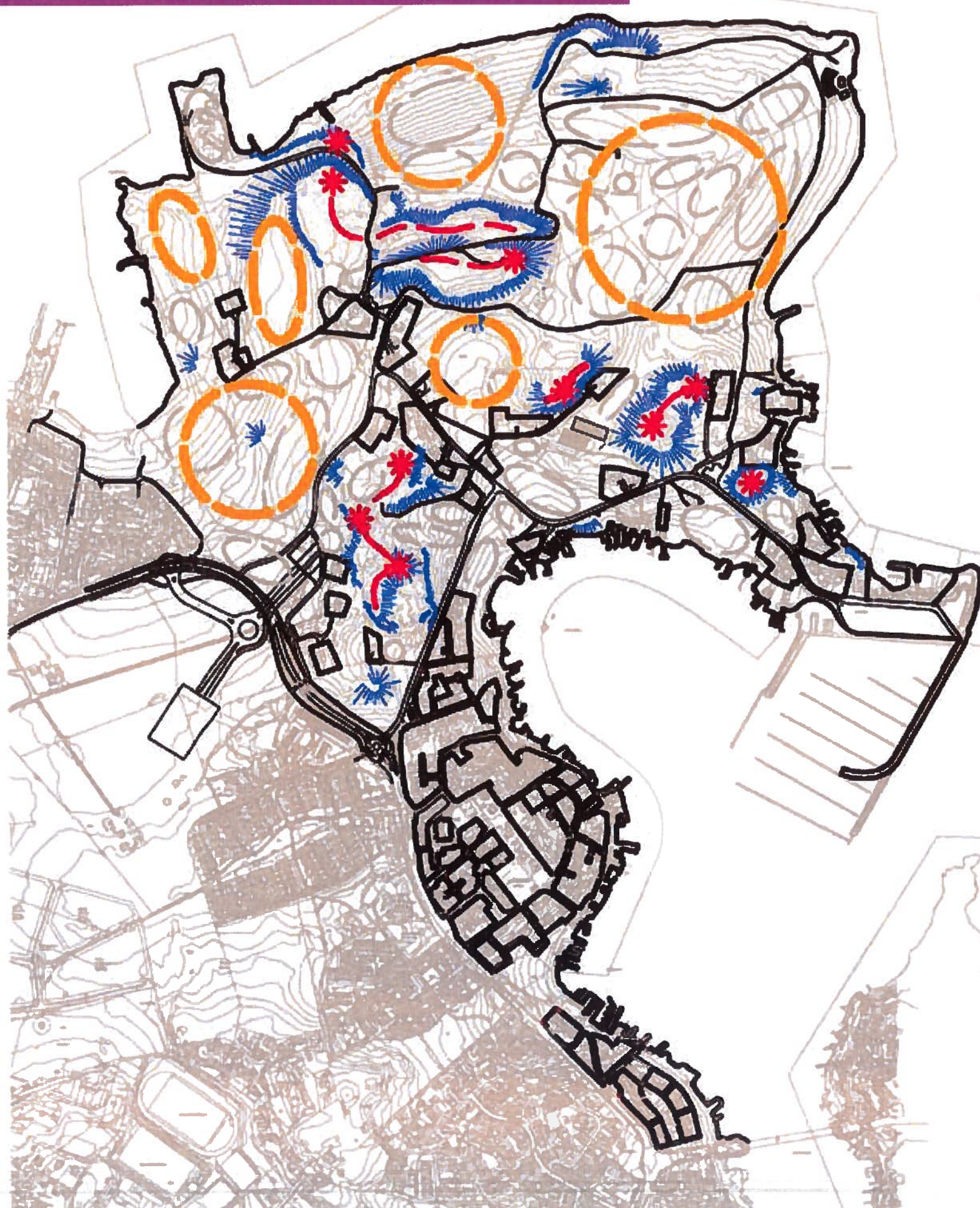
Kulturlandskap defineres som det menneskepåvirkede landskap. Dette landskapet har kvaliteter og verdier som er vesentlige i forhold til vår opplevelse av steds karakter, historisk identitetsfølelse, trivsel og livskvalitet.

Markslagene i Lunde friområde består av bebygde areal, fulldyrka jord, overflatedyrka jord, innmarksbeite, skog samt åpen fastmark. Få store tekniske inngrep gir området god helhet.

TERRENG

Terreng

Terreng:

Landskapet i Lunde friområde varierer mellom flate og mer kupertede områder. Høyeste punkt ligger 35 meter over havet. Ytterkanten av området grenser mot sjøen og ligger dermed på havnivå.

Skala:

Jordbruksdrift har satt sitt preg på landskapet i form av fulldyrket/overflatedyrket mark og beitemark. Lundsneset er svært variert med et mosaikkpreget kulturlandskap, med mindre skogholt og vegetasjonsrike randsoner. Området varierer mellom store, åpne og små, intime landskapsrom og fremstår som både små-, mellom- og storskala avhengig av hvor i området man oppholder seg. Med rom menes her de områder eller soner som oppleves ensartet og/eller avgrenset med vegetasjon, terreng eller lignende. Kontrasten mellom de forskjellige landskapsrommene på Lundsneset, samt kontrasten mellom land og sjø forsterker landskapsverdien i området.

Utsikt:

En av attraksjonene i området er den formidable utsikten. Panoramautsikt mot øyene i Ryfylket og fjellene i bakgrunnen gir et mektig og storslagent landskap. I dag er utsiktspunktene delvis gjengrodd, og det er behov for gjenåpning av landskapet for å optimalisere forholdene med hensyn til utsikt.

M 1:7000

Infrastruktur - atkomst, parkering, turveier og tråkk

I forbindelse med endret og økt bruk av Lunde friområde er det behov for å se på infrastrukturen i området.

Atkomst:

Det eksisterer to hovedadkomster inn til området, begge med utgangspunkt i Hundvåg Ring.

Parkering:

Det eksisterer 4 opparbeidede parkeringsplasser i området. Enkelte er midlertidige og skal fjernes på sikt. En slette nær båthavnen blir ved enkelte tilstelninger/arrangement benyttet som parkeringsplass. Parkeringsarealet lengst i øst hører til båthavnen. Med hensyn til økt bruk av Lunde friområde er det behov for å finne nye områder for parkering.

Eksisterende turveisystem:

Det er et forholdsvis godt utbygd turveisystem i Lunde friområde, men vestsiden av halvøyen er preget av lite tilgjengelighet og begrenset turveinett. Intensjonen er å komplettere turveinettet slik at det blir en gjennomgående løype rundt hele neset som kommuniserer med tilstøtende turveier. Nettet av tråkk er omfattende, særlig på den sørøstlige delen av området.

Universell tilgjengelighet:

Store deler av området vil på grunn av naturgitte forhold ikke være universelt tilgjengelig, men målsetningen er at alle nye tiltak skal vurderes med hensyn til kravene til universell utforming.

- eksisterende vei/fortau
- eksisterende turvei
- eksisterende tilkomstvei til bolig
gårdsvei/driftsvei
- eksisterende tråkk/sti
- eksisterende parkering

LUNDE SØR

LUNDE SØR

skråfoto 2004

LUNDE VEST

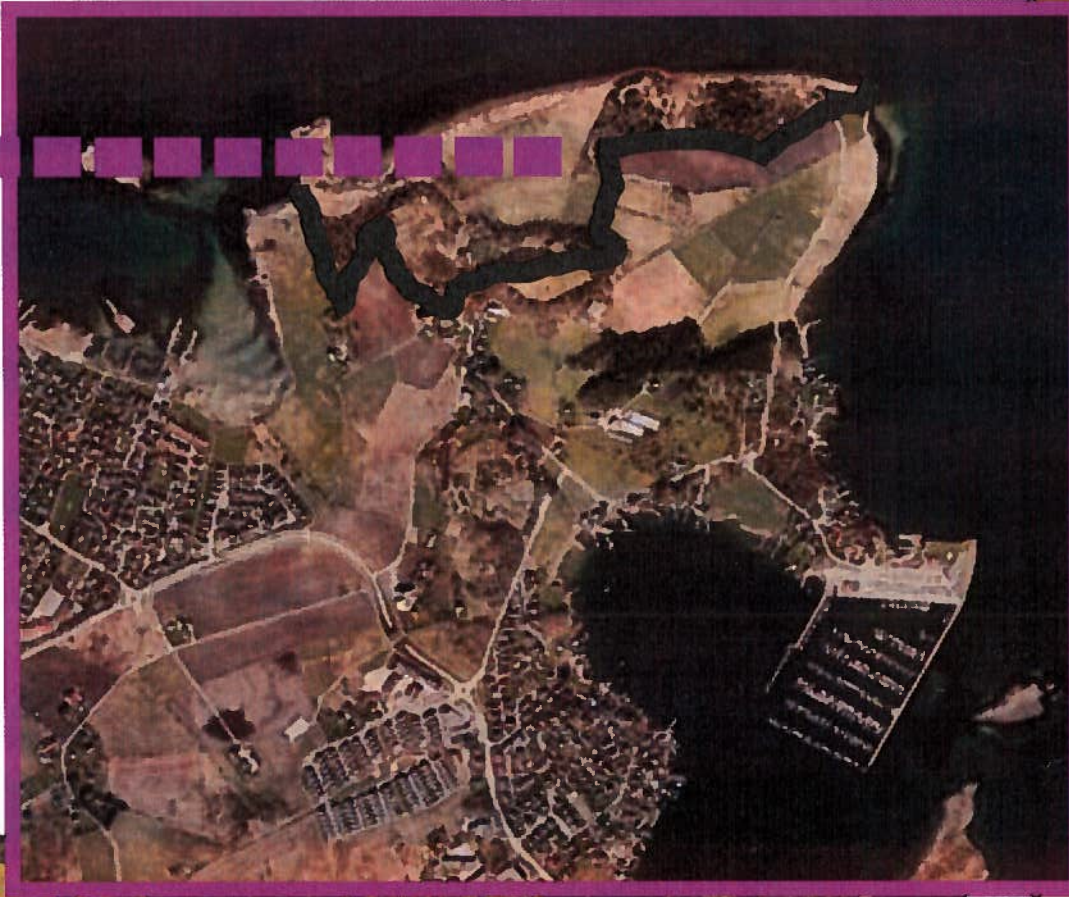
An aerial photograph showing a coastal landscape. On the left, there is a green field with a stone wall and a small house. The field meets a rocky shore with a small pier extending into the water. The water is a mix of light blue and dark blue, with white foam from waves crashing against the shore. In the background, there are more green fields and a few buildings.

LUNDE VEST

skråfoto 2004

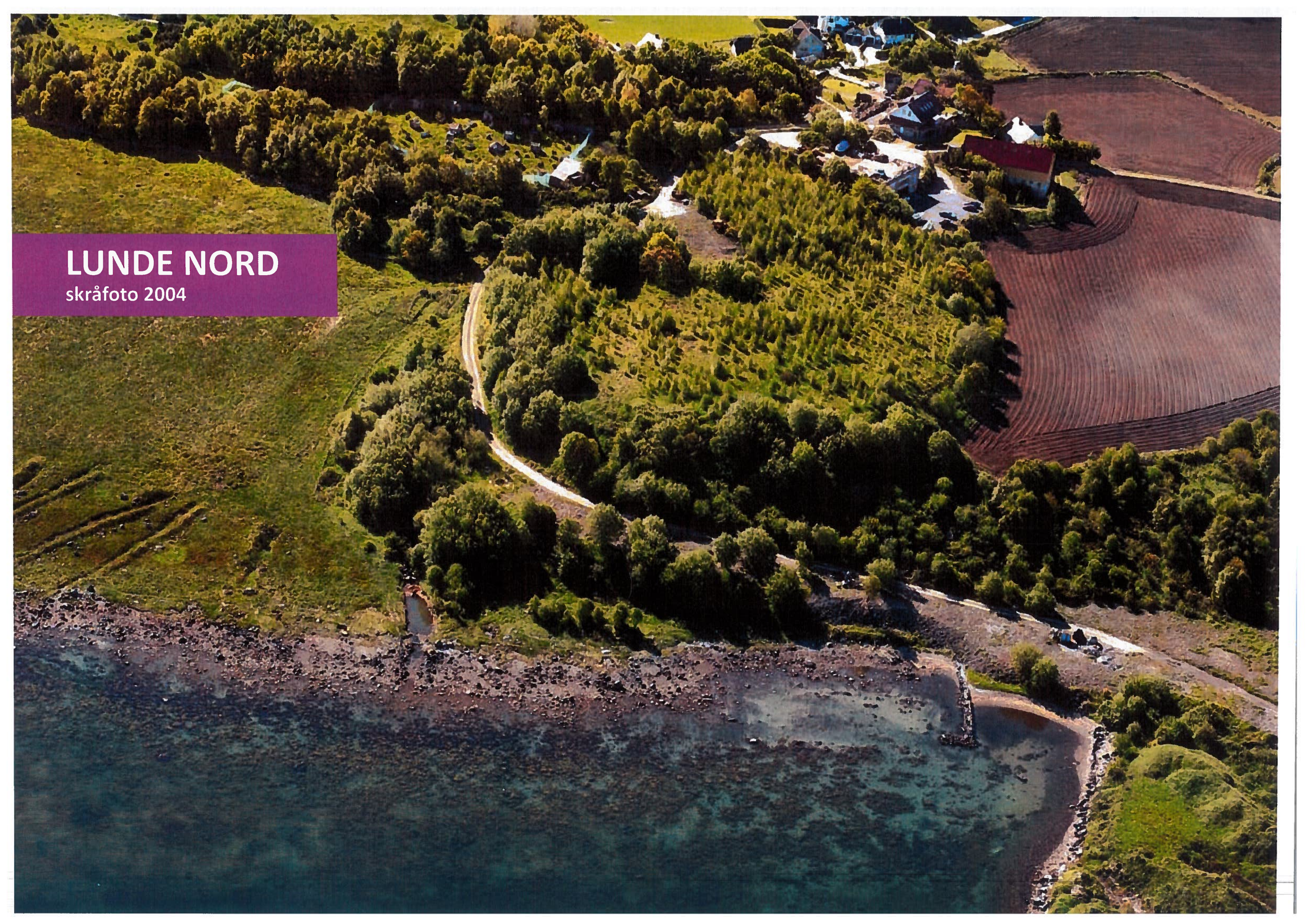
LUNDE NORD

LUNDE NORD

skråfoto 2004

LUNDE ØST

LUNDE ØST

skråfoto 2004

REGULERINGSBESTEMMELSER - PLAN 1417/PLAN 880

REGULERINGSBESTEMMELSER

I TILKNYTNING TIL REGULERINGSPLAN 1417 FOR STRANDOMRÅDET FRA TØMMERVIKA TIL LUNDSVÅGEN SMÅBÅTHAVN

Datert 19.07.1993.

Revidert 02.09.1997 og 23.03.98.

Stadfestet ved Stavanger bystyes vedtak 14.09.1998 i medhold av plan og bygningsloven §27-2.1

Pgf. 1 Formål.

Formålet med planen er å avklare forholdet mellom friområder og områder for brygger og naust.

Pgf. 2 Plankrav.

Utfylling i sjø bygging av nye brygger eller moloanlegg må ikke foretas før dette inngår i plan forelagt havnemyndighetene og godkjent av det faste utvalg for plansaker.

Pgf. 3 Boligområdene

- Innenfor viste byggelinjer kan det oppføres frittliggende boliger i inntil 2 etasjer. Husene skal ha saltak med maks. takvinkel 40°.
- Bolighuset skal ikke overstige 25% av tomtearealet (BYA=25%). I tillegg kan det oppføres garasje på inntil 40 m².

Pgf. 4 Friområdene.

- I friområdene kan det bare tillates anlegg og konstruksjoner som fremmer utøvelse av allment friluftsliv.
- All opparbeidelse skal skje etter planer godkjent av parksjefen.
- Nye private naust tillates ikke.
- Det skal anlegges turvei i friområdet. Turveien skal ha grusdekke.

Pgf. 5 Spesialområde for brygge/naust.

- Eksisterende naust inngår i planen.
- Innenfor viste byggegrenser kan det gis tillatelse til oppføring av nye naust. Ved byggemelding skal det gjøres greie for adkomst og parkering i tilknytning til naustbruken.
- Innenfor "prioritert landskap" tillates ikke oppføring av nye naust. Unntatt fra forbudet er fire naust på gnr. 5 bnr. 10, 36, 37 og 38 (plan 1320, vedtatt i 1992).
- Naust skal oppføres i mest mulig tradisjonell byggestil. Materialvalg over sokkel skal være tre eller naturstein, takteking skal være tegl eller skifer. Takvinkelen skal være

mellom 30 og 40°, grunnflaten skal begrenses slik at bruksarealet blir maksimum 50 m². (T-BRA=50 m²).

- Innenfor "prioritert landskapsområde" tillates ikke ytterligere utfyllinger i sjøen enn det som er vist på plankartet. Brygger skal legges i eksisterende strandlinje og begrenses til en baplass for hver eiendom.
- For ørig gjelder "reguleringsbestemmelser for oppføring av naust på byøyene".

Pgf. 6 Spesialområde for brygge/naust i kombinasjon med lettere industri.

- I området kan det drives sjørettet næringsvirksomhet.
- Det tillates ikke drift eller etablering av virksomhet som etter kommunens skjønn ved trafikk, røyk, støv, lukt er til vesentlig ulempe for beboere i tilliggende boligområder. Utslipp til sjø kan bare foretas iht. utslippstillatelse.
- Bebyggelsen skal ha sjøhuspreg og kan ha mænehøyde inntil kote 7.

Pgf. 7 Sjøområdene.

Nødvendig motorisert ferdsel til og fra brygge/naust-områdene gjennom regulert friområde i sjøer tillatt.

Pgf. 8 Fellesbestemmelser.

Eksisterende strandlinje og gamle steinbrygger skal søkes bevart.

REGULERINGSBESTEMMELSER

I TILKNYTNING TIL REGULERINGSPLAN 880 FOR FRIOMRÅDE OG SMÅBÅTHAVN I LUNDSVÅGEN

§ 1

Det regulerte område er på planen vist med reguleringsgrense.

§ 2

Området er regulert til:

- Område for boliger
- Trafikkområde
  - Veier
  - Småbåthavn.
- Friområde.

§ 3

Område for boliger.

- Eksisterende bebyggelse er inntegnet på planen.
- Innenfor de regulerte tomter tillates kun vanlig vedlikehold av, og mindre tilbygg til, eksisterende bolighus. Antall leiligheter innen hver enkelt tomt tillates ikke økt.

§ 4

Område for småbåthavn.

Utfyllingen i sjøen skal utformes som vist på reguleringsplanen. For ørig skal området utformes på en slik måte at det best mulig tilpasser seg det tilstøtende rekreasjonsområde.

§ 5

Friområde.

- I friområdet kan det tillates oppsatt bygninger, anlegg og konstruksjoner som har tilknytning til arealets bruk som rekreasjonsområde.
- All opparbeidelse skal skje etter planer godkjent av park- og friluftsutvalget og av bygningsrådet.
- I området inngår 5 registrerte fornminner. Eventuelle arbeider og anlegg som berører disse skal:

- På forhånd godkjennes av Arkeologisk museum i Stavanger.
- Forelegges parksjefen til uttalelse.

§ 6

Fellesbestemmelser.

- Eksisterende vegetasjon skal søkes bevart. Steingjerder, flyttsteiner og større trær kan bare fjernes i samsvar med godkjent plan.
- Unntak fra disse reguleringsbestemmelser kan, hvor særlige grunner taler for det, tillates av bygningsrådet innenfor gjeldende lov og vedtekter.

Etter at disse reguleringsbestemmelser er trådt i kraft er det ikke tillatt ved private servitutter å etablere forhold som strider mot reguleringsbestemmelsene.

REGULERINGSBESTEMMELSER - PLAN 1673

Plan 1673. Reguleringsbestemmelser for Lunde, Hundvåg bydel.

Stadfestet av bystyret 18.09.2000.

Endret av kommunalstyret for byutvikling 26.04.01 ved behandling av klage. § 5 2.ledd får tilføyelsen tilbygg.

Pgf. 1 Formålet med planen er å sikre en utvikling av planområdet etter følgende retningslinjer:

1. Lunde-halvøya skal dekke allmennhetens behov for områder til bruk for uorganiserte fritidsaktiviteter.
2. Organiserte idrettstiltak kan legges til området i den grad de ikke kommer i konflikt med allmennhetens interesser, biologisk mangfold og kulturinteresser. 18 hulls golfbane gir slik konflikt og skal følgelig ikke innpasses i planforslaget. 9 hulls golfbane kan vurderes etter nærmere retningslinjer.
3. Jordbruk kan opprettholdes som skjøtsel på Lunde-halvøya i den grad den ikke kommer i konflikt med allmennhetens interesser, biologisk mangfold og kulturinteresser.
4. Nye boliger skal ikke avsettes i planforslaget.

Pgf. 2 Friområdet:

1. Alle tiltak/inngrep og all forvaltning og skjøtsel innenfor det regulerte friområdet skal skje etter en friluft- og kulturlandskapsplan som er utarbeidet av parkavdelingen og godkjent av KIK-styret, og eventuelt forelegges kommunalstyret for byutvikling.
2. Før friluft- og kulturlandskapsplanen kan godkjennes skal den sendes vedkommende myndighet (Rogaland fylkeskommune, kulturseksjonen) for uttalelse, og denne skal gis anledning til å foreta nødvendige registreringer til bruk for denne uttalelsen. Finnes det innenfor planområdet automatisk fredete kulturminner av en slik karakter at man ikke kan gi dispensasjon fra Lov om kulturminner må planen, eller deler av den eventuelt endres. Gis det dispensasjon til gjennomføring av de tiltakene som eventuelt er i konflikt med automatisk fredete kulturminner, kan disse tiltakene ikke settes i gang før eventuelt nødvendige frigivingsbetingede utgravninger er gjennomført.
3. Innenfor regulert friområde/park kan det tilrettelegges for mindre bygg eller anlegg som betjener funksjonene som park/friområdet. Dette kan for eksempel dreie seg om mindre garderobe/lagerbygg, parkeringsplass med enkel standard o. l..
4. Nye gangveier, gangstier og parkeringsanlegg skal opparbeides etter planer som er godkjent av KIK-styret og eventuelt forelagt kommunalstyret for byutvikling.

Pgf. 3 Eksisterende bygninger i friområdene:

1. Eksisterende bygninger og drift av disse kan opprettholdes som i dag, event. med utleie/fremleie.
2. Ved event. opphør av eksisterende bruk, kan bygningene benyttes i tilknytning til bruk av friområdet etter planer som er godkjent av kommunalstyret for byutvikling.

Pgf. 4 Spesialområder. Områder med status spesialområde bevaring/fornminne:

1. I områdene gjelder Lov om kulturminner, hvorefter det i pgf. 3 fremgår at det er forbud mot inngrep i automatisk fredete kulturminner uten at det foreligger tillatelse fra vedkommende myndighet.
2. Fredete kulturminner, med sikringssone på 5.0 m. regnet fra kulturminnens ytterkant, skal bevares.

Pgf. 5 Spesialområder. Anlegg av historisk og kulturell verdi:

1. Eksisterende bolig på gnr. 4, bnr. 422 og eksisterende bygninger med tun på eiendommen gnr. 4, bnr. 15 skal bevares.
2. Planer for vedlikehold/rehabilitering/tilbygg av anleggene må forelegges byantikvaren til uttalelse før arbeidene kan godkjennes av kommunalstyret for byutvikling.

Pgf. 6 Gartneriområde:

1. Eksisterende gartneridrift på eiendommen gnr. 4, bnr. 2 skal opprettholdes og event. videreutvikles i samråd med jordbruksavdelingen etter planer som skal godkjennes av kommunalstyret for byutvikling.
2. Det tillates ikke oppført boligbygg innenfor gartnerieieendommen.
3. Ved event. opphør av gartneridriften vil eiendommen bli omregulert til friområde.

Pgf. 7 Boligområder:

1. Innenfor de regulerte boligtomtene skal leilighetstallet ikke økes.
2. Ved event. ombygging/riving av eksisterende bolig skal ny bygning holdes innenfor rammen av de regulerte byggegrenser og med maks grunnflate 150 m². Maks. mønehøyde settes til 7.0 m. og maks gesimshøyde 4.0 m. målt fra gjennomsnittlig eksisterende terreng.
3. Ved byggesøknad skal det gjøres rede for arkitektonisk tilpasning til omkringliggende bebyggelse og de topografiske forhold.
4. Det kan oppføres garasje med grunnflate inntil 40 m². Garasjen skal arkitektonisk tilpasses bolighuset. Den kan plasseres min. 1.0 m. fra veikant når innkjørsel foretas parallelt med veien, og min. 5.0 m. når avkjørsel foretas vinkelrett på veien.
5. Parkeringsdekningen skal være iht. gjeldende parkeringsnorm.

Pgf. 8 Skoleområdet:

1. Skoleområdet skal fremstå som fritt tilgjengelig for offentligheten. Utomhusplan skal foreligge ved rammetillatelsen.
2. Bebyggelsen skal holdes innenfor regulerte byggegrenser og med en samlet grunnflate på maksimum 700 m². Det kan i tillegg oppføres naust/halvtak på kainivå for funksjonshemmede.
3. Bebyggelsen skal oppføre i 1 etasje og med mulighet for 2 etasjer for 10 % av grunnflaten.
4. Farge og konstruksjon skal holdes i sjøhusstil og tilpasses eksisterende bebyggelse.

Pgf. 9 Brygge/naustområder:

1. Naust kan oppføres enkeltvis eller i grupper (også i nabogrense).
2. Plasseringen må ikke hindre fri ferdsel eller mulighetene for fri ferdsel langs stranda.
3. Nausttomtene skal ikke innegjerdes.
4. Utførelsen skal holdes i mest mulig tradisjonell byggestil med maks. grunnflate 50m².
5. Materialvalg over sokkel skal være tre og/eller naturstein.
6. Fargene skal være mørke "naturvennlige".
7. Taktekkingsmaterialet skal holdes i mørke "naturvennlige" farger med matt virkning, fortrinnsvis tegl eller naturskifer.
8. Det skal legges vekt på mest mulig ensartet takhelling (ca. 30 - 40 grader) og lavest mulig gesims.

9. Naust skal ikke innredes for andre formål enn båtbruk og virksomhet som har tilknytning til denne.
10. Oppføring av naust skal vurderes av kommunalstyret for byutvikling i hvert enkelt tilfelle.

Pgf.10 Fellesbestemmelser:

1. Eksisterende steingjerder og vegetasjon, inklusiv skogholdt skal søkes bevart.
2. Eksisterende fornminner skal bevares.
3. Innenfor frisiktsonene skal det være fri sikt i en høyde av 0.5m over veiplan.
4. Kommunalstyret kan kreve at områder med utendørs skjæmmende lagring blir skjernet med passende innhegning/beplantning, eller at lagringen opphører.

BYPLANAVDELINGEN 28.04.99

Revidert 11.08.00, revidert i bystyret 18.09.2000

Revidert 25.01.01

REGULERINGSPLAN

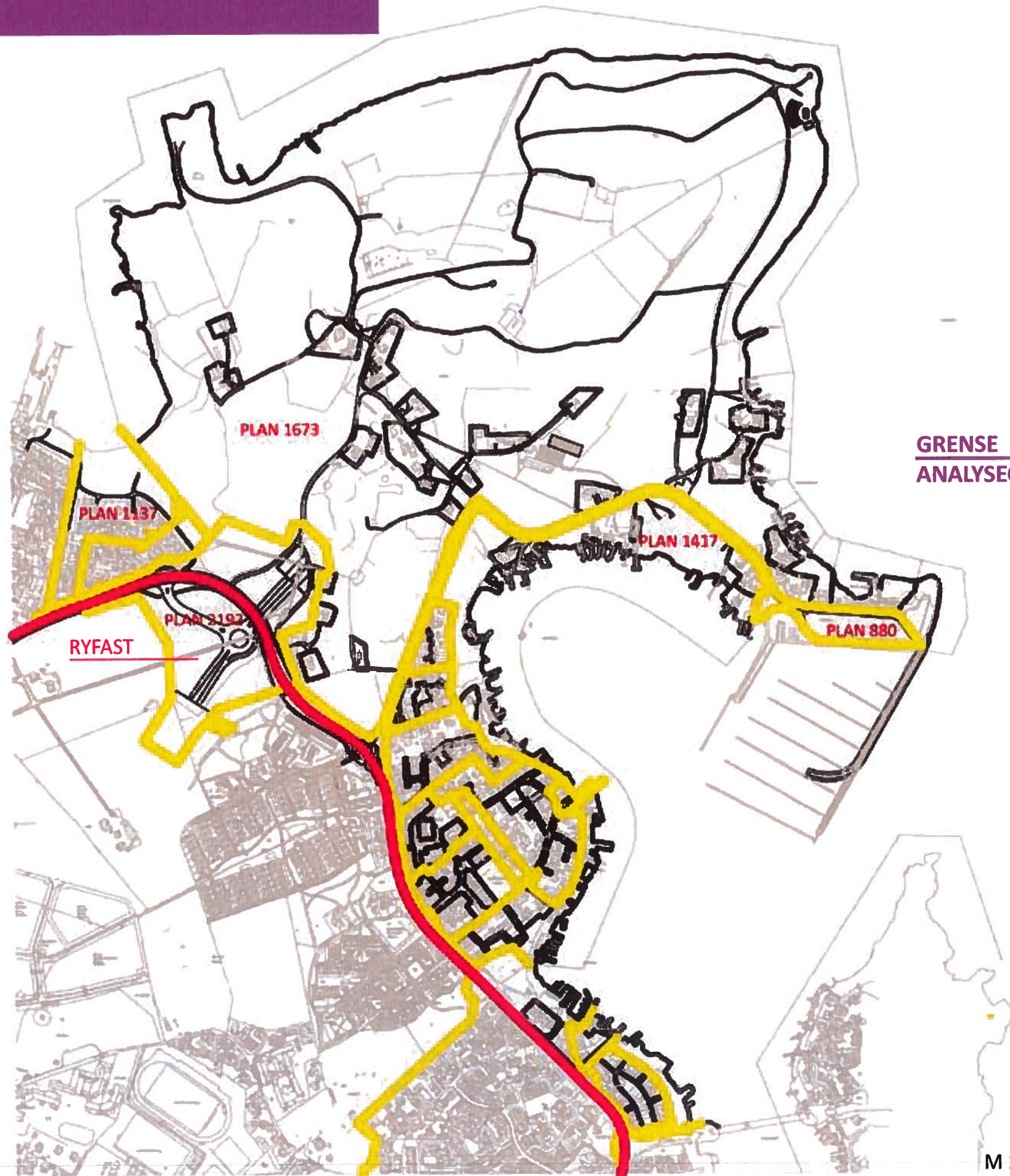
12

STAVANGER KOMMUNE kommunalevdning byutvikling										
TEGNFORKLARING										
PBL 625										
1. BYGGEOMRÅDE	7. FELLESMRÅDE									
<ul style="list-style-type: none"> Fritidsgårdar småhusbyggingar Ofertig 1-2-6 	<ul style="list-style-type: none"> Felles anlegg 									
2. LANDBRUKSOMRÅDE										
<ul style="list-style-type: none"> Gårder 										
3. TRAFIKOMRÅDE										
<ul style="list-style-type: none"> Veg Gang/sykkelveg Rullevei Parkering Bussholdeplass Småhåndslegg, ofertig Sp 	<ul style="list-style-type: none"> Parera begrensning Formålingsgrens Tomtegrens Orientering for bebyggelse Byggesone Fiskegrens Gangveg/hurveg 									
4. FRICOMRÅDE										
<ul style="list-style-type: none"> Park Sp 	<ul style="list-style-type: none"> Bygg som skal bevares Anlegg 									
6. SPESIALOMRÅDE										
<ul style="list-style-type: none"> Privat veg Byggesone Kystområde, tekn. anlegg, trafikk Fiskegrens Bebyggelse og bygning Formidling 										
1:2000										
REGULERINGSPLAN FOR:	PLAN NR:									
LUNDE	1673									
MED REGULERINGSBESTEMMELSE	ARKIV NR:									
	XXII-1-2									
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"><small>UTARBEIDET AV:</small></td> <td style="width: 25%;"><small>1973</small></td> <td style="width: 25%;"><small>1973</small></td> </tr> <tr> <td><small>UTARBEIDET AV:</small></td> <td><small>1973</small></td> <td><small>1973</small></td> </tr> <tr> <td><small>UTARBEIDET AV:</small></td> <td><small>1973</small></td> <td><small>1973</small></td> </tr> </table>		<small>UTARBEIDET AV:</small>	<small>1973</small>	<small>1973</small>	<small>UTARBEIDET AV:</small>	<small>1973</small>	<small>1973</small>	<small>UTARBEIDET AV:</small>	<small>1973</small>	<small>1973</small>
<small>UTARBEIDET AV:</small>	<small>1973</small>	<small>1973</small>								
<small>UTARBEIDET AV:</small>	<small>1973</small>	<small>1973</small>								
<small>UTARBEIDET AV:</small>	<small>1973</small>	<small>1973</small>								
<small>Saksbehandler: Sigmund Sines</small> <small>Konstruktør: Aarid Kyllend</small>	<small>DATE</small> 27.04.00									

GRENSER

GRENSE
ANALYSEOMRÅDE

- Reguleringsgrenser
- Hundvåg Ring
- Analyseområde

M 1:7000

3.2 Landskapsklassifisering

Gjengitt fra NIJOS sin nasjonale klassifiseringssystem for landskap:

Landskapets hovedform:

I følge NIJOS sin nasjonale klassifiseringssystem for landskap, hører Lunde friområde til landskapregion 19, Jæren og Lista (Puschmann 2005). Regionen består av tre underregioner hvor Lunde friområde går inn under underregion 19.2, Låg Jæren.

Landskapets småformer:

I nordre del av Låg Jæren, ses ofte bart fjell, enten flate berg og sva eller oppstikkende fjellknauser. Mellom fjellknausene ligger morenemasser av sand og aur, og gir landskapet et egenartet *jærsk* preg.

Hav og vassdrag:

Langs *kysten* dominerer havet og karaktersetter regionen. Karakteristisk er utsyn mot åpent hav, høy himmel og et lavt bakland med lett tilgang til sjøen. I regionen består strandlinja mest av sandstrender og rullesteinsstrand, stedvis oppstykket av fjellkyst. Holmer og skjær fins neste ikke, og bølger som slår mot land er en konstant faktor i kystlandskapet.

Vegetasjon:

Overfor bølgeskvalpet danner nitrofile plantesamfunn forposter på stranda. I åpne jordbruksområder ses lauvtrær helst som lave kjerr, høyreiste kanter, eller rundt tun. Stedvis ses leskjermer, både av bar- og lauvtrær. Større sammenhengende, og *ikke* beitepåvirka, skogsområder finnes nesten ikke. Fortsatt har deler av *Høg-Jæren* områder med kystlynghei, men de er i sterk tilbakegang pga. gjengroing eller gjødsling. Før hadde regionen lite skog, med de siste tiåra er mange teiger plantet med barskog. De danner rektangulære innslag i et ellers flatt eller mellomkupert åpent landskap.

Jordbruksmark:

I regionen ble store arealer oppdyrket i 30-årene, og dagens visuelle kulturlandskap er derfor ganske ungt. De mest synlige sporene etter nybrottsarbeidet er utallige steingjerder. I *låglandet* ses homogene eng, åker og beiter om hverandre. Gjengroing og tilplantinger er vanlig å se.

Vel så viktig som land og hav ved den lave kyststripa er en høy himmel og mye vind. Regionen har en kyststripe hvor åpent hav og en lav landflate møtes uten en lunende skjærgård utenfor.

Før var *låglandet* på *Jæren* og *Lista* et sletteland av myr, sand, aur og stein. I dag er de fleste myr, sand- og grussletter oppdyrka, og morenejordas uttalige steiner er nøysomt lagt i lange og smale steingjerder. Steingjerdene, regionens fremste symbol og minnesmerke, skiller beite fra eng, og eiendom fra eiendom. Store reisverklåver/fjøs og prefabrikerte/arkitekttegna bolighus dominerer *låglandets* ofte tettliggende gårder. Småbølget terreng og åpne jorder gir ofte innsyn til ruvende tun, men her er også områder der smale kanter med lauv- eller bartrær både skjuler boligfelt, tun samt avgrenser landskapsrom.

Utbyggingspresset på tettstedsnære eller inneklemt jorder er stort. I løpet av de siste tiåra har jordbrukslandskapene gjennomgått en markert endring. Det har resultert i tap av mange fornminner, steingjerder og andre av jordbrukets tradisjonelle kulturminner, færre naturbiotoper, uheldige arealinngrep + oppdeling av heiområdene. Mange restareal trues av utbygging, oppdyrking, gjødsling eller tilplanting.

3 Overordnet omtale av Lunde friområde

3.1 Lokalisering og generell omtale

Byøyene ligger i grenseområdet mellom Nordjæren og Ryfylke. Øyene er visuelle blikkfang og verdsette rekreasjonsområder for byens befolkning, og fjordbassenget er et attraktivt område for fritidsbåter.

Hundvåg er den største av byøyene. Lunde friområde ligger på en halvøy nord på Hundvåg. Sistnevnte knyttes sammen med Stavanger sentrum med broforbindelse.

Lunde friområde omfatter et areal på ca 790 dekar. Lunde fremstår som et mosaikklandskap som åpner seg mot fjorden. Den nære kontakten med sjøen er et sterkt karaktertrekk ved området.

Lunde omfatter et bølgende landskap med vegetasjonskledde skråninger, lune vikar og idyllisk farvann. Mot øst danner Lunde en rik, grønn buffer i overgangen mellom Ryfylke og Stavanger. Lunde har stor variasjonsrikdom, med en spennende driftsbetinget landskapsstruktur, med teigområder, hagemark, fornminner, skoglundar og vakre steingarder. Toppen av Lundsneset er et viktig referansepunkt med storslagen utsikt over fjordlandskapet. Området fremstår med sterk visuell relieff- og kontrastvirkning i et ellers tettbygd område.

På Lunde går den eksisterende turveien gjennom natur og kulturlandskap med utsikt mot Ryfylke. Den slynger seg rundt neset, og forholdene ligger allerede til rette for en variert rundtur på østsiden av halvøya.

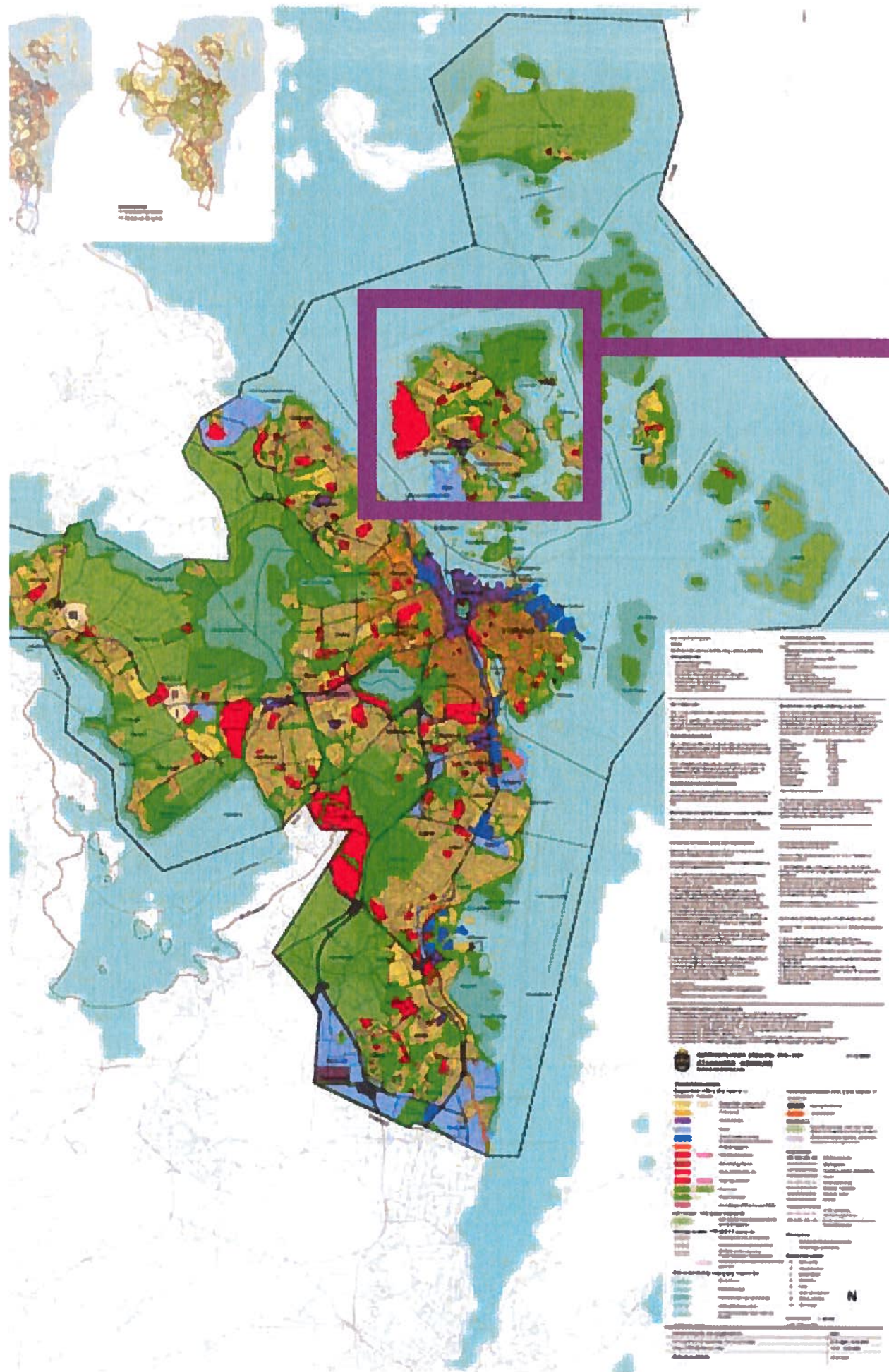
For å kunne gi en utfyllende skildring av sammenhengene mellom de ulike delområder som det er gjort rede for i kapittel 4, er det funnet tjenlig å se på Lunde friområde som helhet. Lunde friområde er ikke stort i utstrekning, men både landskapsformer, naturgrunnlag og arealbruk gjør at en opplever stor variasjonsrikdom. Det er heller ikke en dominerende landskapstype eller terrengformasjon som kan representere hele analyseområdet.

Påfølgende sider omfatter følgende:

- landskapsklassifisering
- viktige grenser
- reguleringsplan og bestemmelser
- foto
- dagens infrastruktur
- terreng
- arealressurs/markslag
- nasjonalt kartlagte naturtyper - biologisk mangfold
- lokalt viktige naturtyper
- vilt
- kulturhistorie/kulturminner
- klima - vind, sol og skygge
- landskapsopplevelse - visuelle kvaliteter

3 OVERORDET OMTALE AV LUNDE FRIMRÅDE

2.2.4 Overordnet landskapsområde

For å kunne gi en oversiktlig karakteristik av analyseområdet er det foretatt en overordnet landskapsanalyse. Området består av et sett landskapskomponenter og visuelle uttrykk som til sammen danner en overordnet landskapskarakter.

Kartleggingen og analysen er basert på følgende tema:

- Lokalisering og generell omtale
- Landskapsklassifisering
- Grenser og regulering
- Dagens infrastruktur
- Terreng - skala og landformer
- Arealressurs/markslag
- Lokalt viktige naturtyper
- Nasjonalt kartlagte naturtyper - biologisk mangfold
- Vilt
- Kulturhistorie/kulturminner
- Klima - vind, sol og skygge
- Landskapsopplevelse - stedets identitet

2.2.5 Inndelig i delområder

I forbindelse med beskrivelse av landskapet i analyseområdet som opplevelses- og rekreasjonsressurs, vil det være nyttig å dele inn hovedområdet i delområder.

Delområdene tar utgangspunkt i en romlig avgrensning og fungerer på et landskapsmessig skalanivå som samsvarer med landskapsformer og arealstørrelser som folk orienterer seg etter og opplever når de ferdes gjennom landskapet. Grunnlaget for å jobbe med delområder i landskapsammenheng er metodisk basert på Oterholm og Feste (1973).

Sammen med romlig avgrensning vil skala/topografi, hovedtrekk i naturmiljøet og arealbruk være viktige kriterier for avgrensning av helhetlige delområder. Det er i alt skildret 20 delområder.

Alle delområdene har en indre sammenheng, en fremtredende landskapskarakter som er mulig å identifisere og skildre. I mange tilfeller vil det ut fra skalaforhold og topografi ikke være mulig å få overblikk over hele rommet mens man er ute i terrenget. Man vil likevel kunne oppfatte og forstå overganger når man rører seg fra et rom, eller helhetlig delområdet, til et annet. Noen steder er overgangene tydelig markert i landskapet, som f.eks. mellom område 12 og 15 (se kapittel 4).

2.3 Innsamling av data

Skildringer og vurderinger i denne rapporten er i hovedsak basert på gjennomførte registreringer, befaringer og visuelle observasjoner.

Området ble befart i perioden september til desember 2009. Befaringene er i hovedsak foretatt med bil og til fots. Vurderingene som er foretatt på bakgrunn av egne visuelle registreringer, er supplert med skråfoto tatt fra fly. Bildeseriene dekker det meste av sonene i vurderingsområdet.

Vurdering av områdegrenser og delområder er gjort med støtte i diverse kartmaterieell og flyfoto. Videre er det benyttet kartunderlag med fordeling av skogsvegetasjon, jordbruksmark, bolig, veier og annen infrastruktur etc.

Andre relevante opplysninger er hentet fra diverse kartbaser (Arealis/Askeladden/GISLine/Naturbase/Nijos/Meteorologisk institutt), plangrunnlag (kommuneplan/reguleringsplaner/kulturminneplan/FINK - fylkesdelplan for friluftsliv, idrett naturvern og kulturvern) samt diverse rapporter (Vakre landskap i Rogaland/Kulturlandskapet i Stavanger).

2 METODEGRUNNLAG

2.1 Landskapsbilde som faktor i arealplanlegging og forvaltning

Landskapet blir definert som de samlede fysiske omgivelsene som omslutter oss under åpen himmel (Brun 1996). Det er sammensatt av en rekke fysiske komponenter formet av naturprosesser og av menneskelig inngrep og aktivitet. Etter utviklingen landskapet har vært gjennom kan det betegnes som rent naturlandskap eller som utprega kulturlandskap. De fleste landskap fremstår som glidende overganger mellom disse to ytterpolene. Landskapet rommer derfor både natur og kultur. Ofte er dette vevd inn i hverandre på en måte som gjør det vanskelig å skille dem fra hverandre. Kulturdelen av landskapet inneholder en historisk dybde både når det gjelder bosted, bruksmåter og omforming av natur til kulturlandskap.

Med basis i en bred landskapsforståelse vil analyse av landskapet omfatte både naturskildringer og skildring av kulturelle faktorer som historisk utvikling, arealbruk, kulturminner, bygninger, infrastruktur osv. (Brun 1996).

Landskapets verdi vil i stor grad være knyttet til *opplevelsen* av det, både som fysisk landskap og som kulturelt landskap. Begrepet *landskapsbilde* blir ofte brukt om det landskapet man ser og sanser - og gjennom det man umiddelbart opplever (Brun 1996), men den kulturelle forståelsen av landskapet er også viktig. Særlig gjelder dette den historiske dimensjonen - hvordan folk har levd og utnyttet landskapet gjennom tidene og hvordan dette har vært med å forme vår tids landskapsuttrykk (Clemetsen 2004).

For å kunne beskrive landskapsbildet på en utfyllende måte, er det i de neste avsnittene gjort rede for de metodiske fremgangsmåtene som er benyttet. Arbeidsopplegget bygger i stor grad på metodikk utviklet ved Institutt for landskapsplanlegging (Bruun 1983, Nordisk Ministerråd 1987) og Norsk Institutt for Jord- og Skogkartlegging (Elgersmaa 1996, Elgersmaa og Asheim 1998).

2.2 Faglig metodikk

2.2.1 Kriteria for romlig/visuell landskapsanalyse

Lunde friområde er landskapsmessig variert og med til dels store kontraster over korte avstander. Disse variasjonene er en viktig forutsetning for opplevelsesrikdommen i området. For å kunne skildre landskapsbilde og opplevelsesverdier på en systematiske måte, er hele analyseområdet delt inn i følgende:

- overordnet landskapsområde
- helhetlige delområder

Slik strukturering og inndeling av analyseområdet er nødvendig for å kunne gi en presis omtale av landskapet og de ulike faktorene som påvirker landskapsbildet og opplevelsen av det. Den landskapsmessige organiseringen som er benyttet i rapporten vil benyttes som grunnlag for utarbeidelse av en disposisjonsplan for området.

2.2.2 Skala og romvirkning

Begrepet skala har med målestokken i landskapet å gjøre. Terrengform, omfanget av ulike element i landskapet og innhold av detaljer vil påvirke opplevelsen av skalaforhold. Et landskapsområde med terrengformer som gir lange utsyn med få eller jevnt vekslende overganger, vil oppfattes som *storskala*. Et område med mange overganger mellom vertikale og horisontale former som for eksempel et kupert, kollete landskap, vil være mer *småskala*. Skala vil i stor grad påvirke romvirkningen i landskapet.

Romvirkningen i et landskap vil kunne oppfattes og skildres på ulike nivå. Et overordnet landskapsrom vil kunne deles inn i mindre rom osv. Særlig vil dette være tilfelle i mer småskala landskap. Rommene på de ulike nivåene kan også være vanskelig å definere eksakt. Opplevelsen er dynamisk, etter som en rører seg gjennom landskapet. Rommene vil gli over i hverandre og danne mer diffuse overgangssoner (Clemetsen 2004).

2.2.3 Landskapsopplevelse/stedets identitet

Vurdering av landskapsopplevelse/stedets identitet bygger på følgende kriterier:

Helhet eller samsvar:

Dette vil være et samlende uttrykk for i hvilken grad de ulike landskapskomponentene danner en harmonisk sammenheng, noe som også omfatter kontinuitet i bruk av landskapet over tid.

Variasjon eller mangfold:

Begrepet dekker omfanget av element og uttrykk i landskapsbildet. Stor variasjon vil være positivt for opplevelsen dersom de oppfattes å ha en indre sammenheng, en visuell og økologisk orden.

Intensitet eller inntryksstyrke:

Begrepet dekker kontrastvirkninger i landskapet, enhetlige natur- eller kulturelementer som utmerker seg på en positiv måte.

Uberørt:

Begrepet dekker opplevelsen av stillhet, ro og uberørt natur som har en viktig funksjon i et landskap.

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og problemstilling

Stavanger har knapphet på natur- og friluftsareal i kommunen, men de arealene som blir forvaltet har et rikt mangfold med hensyn til opplevelser og kvalitet. Gode, tilgjengelige friområder er en viktig ressurs med hensyn til befolkningens helse og trivsel. Stavanger kommune har de siste årene jobbet aktivt for å tilgjengeliggjøre friområder, og dette er en politikk som kommunen ønsker å videreutvikle.

De siste årene har Stavanger kommune overtatt storparten av eiendommene på Lunde, nord på Hundvåg. Området er i hovedsak regulert til friområde, og målsetningen er at Lunde i fremtiden skal fremstå som et attraktivt friområde for byens befolkning.

4 For å etterstrebe best mulig videreutvikling av området er det i reguleringsbestemmelsene for området (plan 1673) sagt at det skal utarbeides en "frilufts- og kulturlandskapsplan" (kalt "disposisjonsplan" i dette arbeidet). I forarbeidene til planen er det gjennomført en landskapsanalyse og et mulighetsstudie.

En landskapsanalyse inneholder en beskrivelse av planområdet med karakteristikk av landskapets fysiske utforming, særlige natur- og kulturverdier samt opplevelsesverdi knyttet til landskapsbildet. Analysen vil forklare hvordan landskapet er bygd opp, og ut fra tematiske vurderinger analyseres områdets egenskaper med hensyn til verdi, sårbarhet og tålegrense. Kartlegging og analyse er et viktig redskap for å legge premisser for disponering av naturressurser og lokalisering og utforming av tiltak. Mulighetsstudiet vurderer og fastlegger grunnleggende premisser og føringer for tilrettelegging, bruk og skjøtsel av området.

Utredningen og disposisjonsplanen vil være et viktig redskap til å sikre og videreutvikle et variert og opplevelsesrikt landskap som lokalsamfunnet vil finne attraktivt.

1.2 Målsetninger

Følgende målsetninger skal være gjeldende for arbeidet med mulighetsstudiet:

- Kartlegging og analyse skal tydeliggjøre områdets kvaliteter samt egenskaper med hensyn til verdi, sårbarhet og tålegrense.
- Mulighetsstudiet skal på bakgrunn av kartlegging og analyse tydeliggjøre mulig fremtidig arealbruk.
- Disposisjonsplanen skal være et rammeverktøy for ønsket videreutvikling og forvaltning av Lunde friområde.

Mål for Lunde friområde:

- Lunde friområde skal være et attraktivt friområde for byens befolkning uavhengig av aldersgruppe.
- Området skal ivareta befolkningens behov for allsidig rekreasjon og friluftsliv.
- Området skal utvikles slik at attraktiviteten og bruksfrekvensen økes.
- Sentrale kvaliteter i området skal bevares og forvaltes for å gi befolkningen bedre mulighet til å oppleve natur, kulturlandskap og kulturminner - og dermed heve miljøbevisstheten til allmennheten.
- De grønne områdene skal tilrettelegges og gjøres tilgjengelig uten at naturkvalitetene ødelegges.
- Naturmangfoldet skal ivaretas i størst mulig grad.
- Artsrike og interessante rester av det gamle jordbrukslandskapet skal ivaretas og tilgjengeliggjøres i størst mulig grad.
- Kulturminner og sårbart kulturlandskap skal ivaretas i størst mulig grad.
- Nye boliger skal ikke avsettes i planområdet.
- Sentrale deler av området foreslås som `stille`-område i kommuneplanen. Området skal skjermes for aktiviteter som medfører motorisert støy.

1.3 Sammendrag

Disposisjonsplanen for Lunde friområde omfatter en registrerings- og analysedel som grundig beskriver kvaliteter i friområdet, samt en mulighetsstudie som ender i en disposisjonsplan for forvaltning og utvikling. Mulighetsstudiet og planen skal være grunnlag for videre planer for å ta vare på kvaliteter, og vil gi rammer for tiltak og aktiviteter for å øke tilgjengeligheten og bruken av friområdet.

Analysen viser at Lunde friområde innehar viktige kvaliteter både når det gjelder naturmangfold og opplevelser. Den vide utsikten er et vesentlig element i opplevelsen av området, og utsikt og naturkvaliteter skal ivaretas gjennom skjøtsel. Det er viktig å beholde opplevelsen av det åpne landskapet, som skiller seg ut i Stavanger.

Friområdet er i planen delt inn i 20 delområder, og disposisjonsplanen viser hvilke utviklingsmuligheter og utfordringer som gjelder for hvert enkelt område. Dette gir en god ramme for å måle konsekvensene av, og mulighetene for å gjennomføre tiltak som legger til rette for mer bruk av området, samtidig som naturmangfold- og landskapskvaliteter blir tatt vare på.

For å gjennomføre tiltak som foreslått i planen kreves ytterligere detaljerte planer og bestillinger fra Park og vei.

FORORD

De siste årene har Stavanger kommune overtatt storparten av eiendommene på Lunde, nord på Hundvåg. I forbindelse med denne overtakelsen er målsetningen at Lunde i fremtiden skal fremstå som et attraktivt friområde for byens befolkning.

Som utgangspunkt for videreutviklingen av Lunde friområde, er det gjennomført kartlegging og analyse av området som blir grunnlag for et mulighetsstudie og en disposisjonsplan. Mulighetsstudiet skal synliggjøre visuelt sårbare landskapsområder med stor opplevelsesverdi og betydning for friluftsliv og rekreasjon samt vurdere mulig fremtidig arealbruk. Arbeidet ender opp i en disposisjonsplan som viser fremtidig disponering av området.

Rapporten, med tilhørende bakgrunnsinformasjon og fakta om stedet, skal være et arbeidsredskap for vurdering av fremtidige tiltak og videreutviklingen av Lunde friområde.

Park og vei

Stavanger kommune
13.02.2012

INNHOLDSFORTEGNELSE

X	Forord	3	X	4 Omtale av delområder	39
X	1 Innledning	4		4.1 Hvorfor inndelig i delområder?	
	1.1 Bakgrunn og problemstilling			4.2 Delområder i Lunde friområde	
	1.2 Målsetninger			4.3 Presentasjon av 20 delområder	
	1.3 Sammendrag			4.4 Sammenstilling av områdekategorier	
X	2 Metodegrunnlag	6	X	5 Brukermedvirkning	49
	2.1 Landskapsbilde som faktor i arealplanlegging og forvaltning			5.1 Hvorfor brukermedvirkning?	
	2.2 Faglig metodikk			5.2 Første brukermøte	
	- Kriteria for romlig/visuell landskapsanalyse			5.3 Andre brukermøte	
	- Skala og romvirkning			5.4 Sak 22/11 i Hundvåg bydelsutvalg 23.08.2011	
	- Landskapsopplevelse/stedets identitet		X	6 Mulighetsstudie	53
	- Overordnet landskapsområde			6.1 Utgangspunkt for mulighetsstudiet	
	- Inndeling i helhetlige delområder			6.2 Utviklingsmuligheter	
	2.3 Innsamling av data			Mulig turveistruktur	
X	3 Overordnet omtale av Lunde friområde	8		Forbindelser	
	3.1 Lokalisering og generell omtale			Belysning	
	3.2 Landskapsklassifisering			Parkeringsareal	
	Grenser			Aktivitetssoner	
	Reguleringsplan og bestemmelser			Disposisjonsplan	
	Foto		X	7 Disposisjonsplan	67
	Temakart			Målsetninger for Lunde friområde	
	- Dagens infrastruktur			Brukermedvirkning	
	- Terreng			Prioritering av tiltak	
	- Arealressurs/markslag		X	8 Kilder	70
	- Nasjonalt kartlagte naturtyper - biologisk mangfold				
	- Lokalt viktige naturtyper				
	- Vilt				
	- Kulturhistorie/kulturminner				
	- Klima - vind, sol og skygge				
	- Landskapsopplevelse - visuelle kvaliteter				

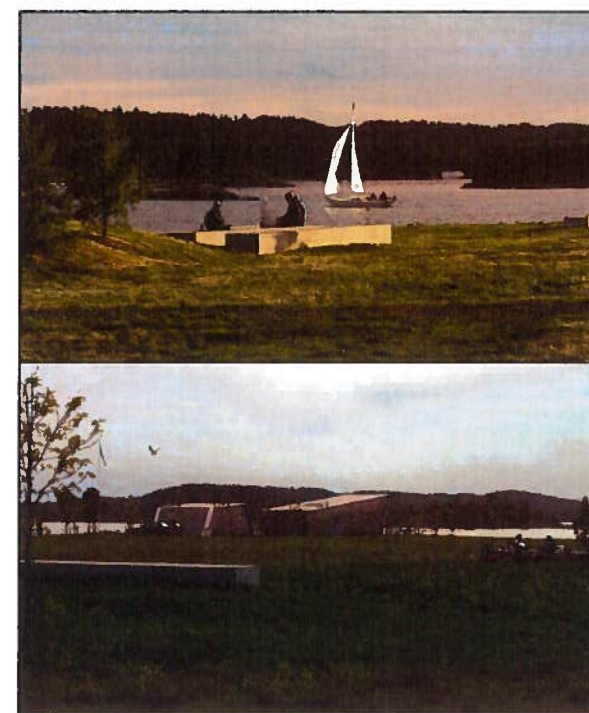
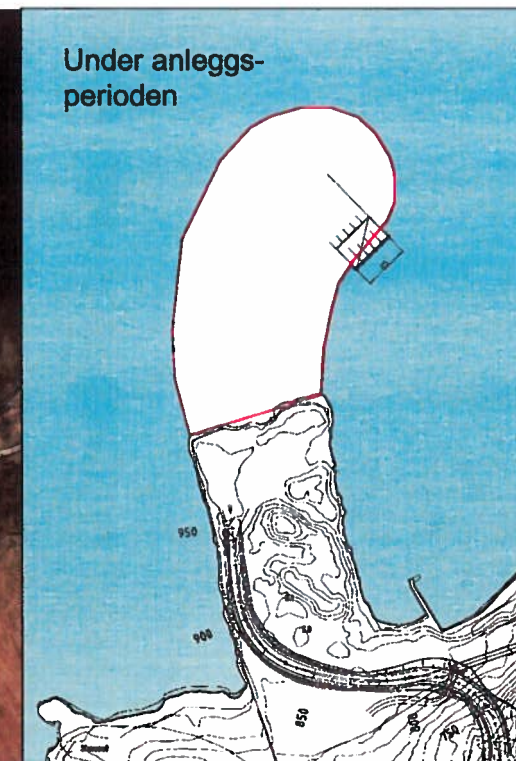
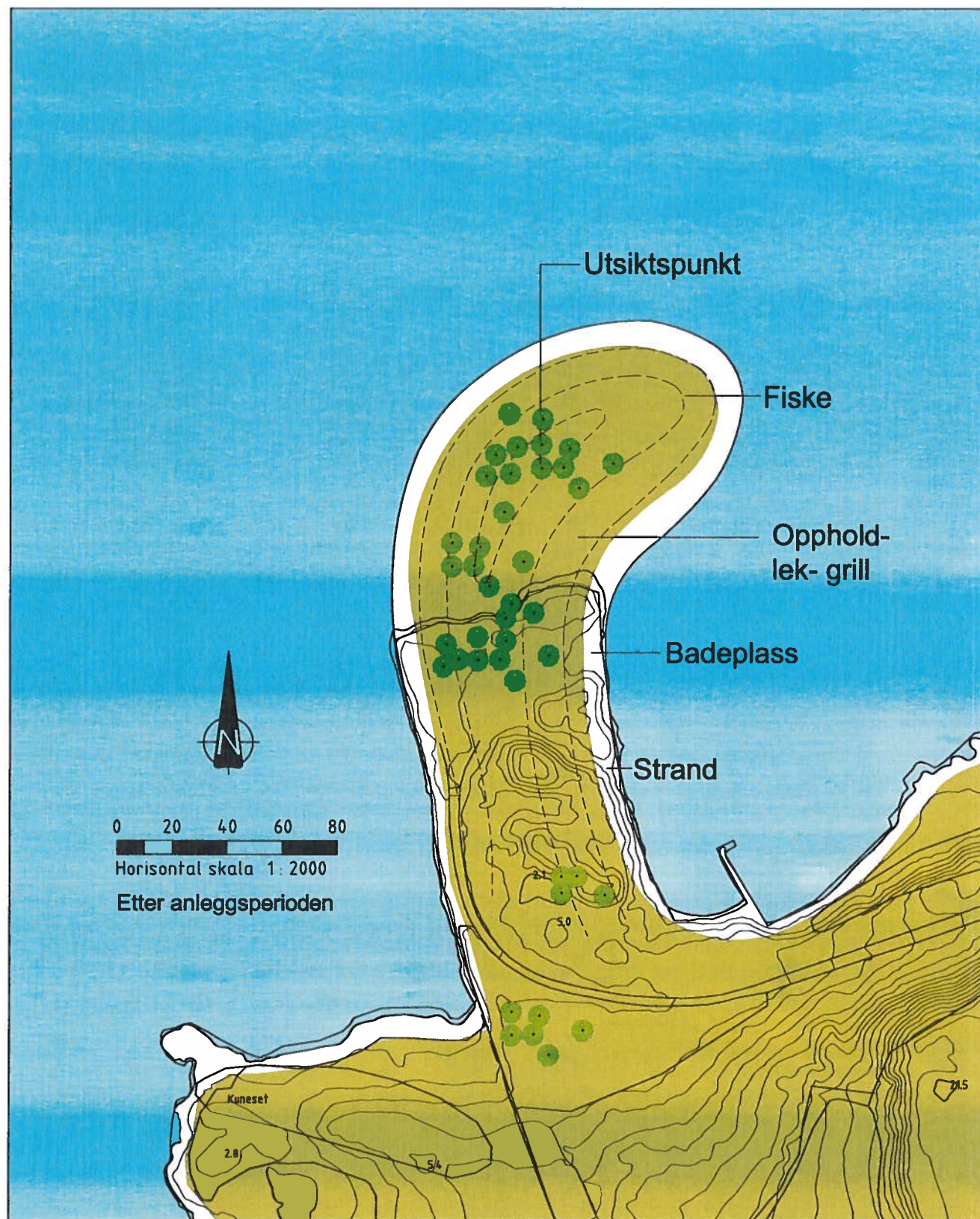

STAVANGER KOMMUNE

Lunde friområde Disposisjonsplan

**LUNDE
UTLASTINGSOMRÅDE**

Utfyllingsområdet istandsettes slik at det får en naturlig utforming. Arealet revegeteres med natulik vegetasjon, og terrenget gis en bølgende form.

Bildene viser Fornebuområdet som er istandsatt på en naturlig måte. Dette kan være et godt prinsipp for istandsetting av utfyllingsområdet på Lunde.

LUNDE UTLASTINGSOMRÅDE SKISSE AN 01.10.12

